

Rabbimiz İşğâl Altındaki Toprakları İçin
Mücâdele Eden Azerbeycanlı Kardeşlerimize
Nusretini İnzâl Eylesin. Âmin!

Lâlegül

Lâlegül Dergisi Yıl:8 Sayı:93 Rabî'ulewvel-Rabî'ulâhir 1442 KASIM 2020 Fiyatı: 15 TL

ÂİŞE (RADIYALLÂHU ANHÂ) VÂLİDEMİZ'İN EVLİLİK YAŞI MESELESİYLE İLGİLİ İFTİRÂLARA REDDİYELER -1-

Ahmet Mahmut ÜNLÜ s.04

s.74-75

Hayırlara Nâiliyet, Şerlerden Emniyet, Şifâ ve Rızık
Bereketi İçin Hicrî Ayın Başında Yapılacak Mühim Vazîfeler

s.75

Rabî'ulewvel Ayının Namazları

s.75

Rebî'ulâhir Ayında Kılınacak Namazlar

s.76

Her Çarşambanın Uğursuzluğundan Korunmak İçin
Her Salıyı Çarşambaya Bağlayan Gece Okunacaklar

s.76-77

Ölüm Hastalığında Okumak Nasîb Olanı,
Allâh-u Te'âlâ'nın Tasdik Buyuracağı ve
Cehennemi Kendisine Haram Edeceği Zikirler

s.77-78

Helâlinden Rızık Bolluğuna Nâil Olmak İçin
Cumâ Günü Okunacak Zikirler

s.78-80

Rızık Bolluğu İçin Kendisinde Özel Bir Sır Olan
Kıymetli Bir Duâ

Benî Âdemin Yaratılışındaki Hikmet;
Mârifetullâh Sırrına Erişmektir
Resul BÖLÜKBAŞ s.12

Musa Carullah Âfeti ve Mehmet Görmez -1-
(Mehmet Görmez Tarafından Eserleri Yayınlanan
Musa Carullah'a Ait Kitaplardaki Hezeyanlar)

Dr. Ahmet GELİŞGEN s.16

Devlet-i Aliyye'nin 31. Şeyhulislâmı, Mu'îd Ahmed Efendi
Hasan KUDUOĞLU s.22

Tekfirci Selefilere

Ömer Faruk KORKMAZ s.28

Kabir Azabı Var mı? -2-

Mustafa ÖZŞİMŞEKLER s.32

Reçete Cebimizde Mahbus Kalırsa
Hastalık Her Yerde Sultan Olur -1-

Dr. İhsan ŞENOCAK s.42

Fikhî Meseleler

İsmailağa Fıkıh Heyeti s.52

Mustafa Öztürk'e Reddiye -3-

Hüseyin Avni KANSIZOĞLU s.56

EDİTÖRDEN

“**Selef**” denilince; İslam Dini'nin inşasında ve İslami ilimlerin tedvin sürecinde

etkin olan, ilk üç nesil kastedilir.

Bunlar Peygamber Efendimizin övgüsüne mazhar olan; “**Sahabe, Tabiîn ve Tebe-i Tabiîn**” dediğimiz ilk üç kuşak nesildir. Bütün mezheb imamları da bu üç kuşağın içindedir ve onlar selefin imamlarıdır.

Selefin akîdesi Ehli Sünnet'tir. Ve Ehli Sünnet'te ifrad - tefrit yoktur. Bir Müslümanı müşrik olmakla yaftalamak, küfürle itham etmek yoktur.

Tevhid Ehli mi, Tekfir Ehli mi?

Günümüzde “**Selefî**” olduklarını iddia eden, aslında Selef ile alakaları olmayan tekfirci bir takım sapkın gruplar türemiştir. Bunlar “**Tevhid ehli**”yiz derler ama “**Tekfir ehli**”dirler. Ellerinde bir damga, adeta önüne gelene kâfir damgası vururlar. Ve bu tekfirci tâife, özellikle sosyal medyadan pırıl pırıl gençlerimize, selefîlik adına harıl harıl tekfirciliği pazarlamaya çalışırlar.

Tekfircilik, çok tehlikeli bir virüsdür. Tarih boyunca Müslümanların başını ağrıtmış olan bir fitnedir. Ümmetin Vahdeti ve Birliği önünde en büyük engeldir. Çünkü tekfircilik anlayışı; Müslümanların birbirine düşmesine, din düşmanlarına harcayacakları güç ve enerjiyi kendi içlerinde tüketip zaafa uğramasına sebep olur.

Onun için İslam düşmanları bu tekfir hastalığını, Müslümanları bölmek ve birbirine düşürmek için kullanmaktan geri durmamışlardır. Yani bu mesele, sadece “**itikâdî**” değil, aynı zamanda “**ideolojik**” bir meseledir. Nitekim Osmanlıya dış geçiremeyen İngiliz, **Lavrenslere** aldattığı **Muhammed bin Abdülvehhab** gibi piyonlarla, Arapları Osmanlıya düşman etmiştir. Yani İngiliz, Müslümanları bölmek için, bu “**tekfir**” ciliği **ideolojik bir silah** gibi kullanmıştır.

Bu necip milletin arasına tefrika sokmak, nezih Ehli Sünnet itikadını, Anadolu'nun kadim kültür ve irfanını bozmak için bu gün de bu oyunlar oynanmaktadır. Ve maalesef bazı basiretsiz, ahmak kimse-ler de buna alet olmaktadır.

“Türk” Dendiğinde Akla “Müslüman” Gelir

Geçenlerde Selefî olduğunu iddia eden bu tekfirci tâifeden biri, bir gazeteye verdiği röportajda “**Türkler Müslüman değildir, müşriktir**” demişti? Hatta

daha da ileri gitmiş “**Türkler hiç Müslüman olmamıştır**” diye ila-ve etmişti...

Toptancı bir ifadeyle, bir milletin tamamına küfür damgası vurmak nasıl bir hamâkat, nasıl bir cehâlet ve nasıl bir düşmanlıktır... Gavur memleketinde bile “**Türk**” dendiğinde “**Müslüman**” akla geliyorken, gavurun bile demediğini diyecek kadar, bu necip millete duyulan düşmanlık nereden geliyor?.. Sonra da kalkıp; “bizim silahla, şiddetle işimiz yok” diye-biliyor. Böylesine ağır bir ithamdan büyük şiddet mi olur? Şu necip milletin bin yıllık geçmişini gavurluk-la suçlamaktan daha büyük fitne mi olur?

İnsan Allah'tan korkmuyorsa, kuldan utanır. Saadet Asrı'ndan bu yana on dört asır geçmiş. Bu on dört asrın neredeyse on asrında bu necip millet İslam'a hizmet etmiş ve üç kıta yedi denizde İslam'ın sancağını dalgalandırmıştır. Böyle bir millete “**hiç Müslüman olmamıştır**” demek, bu necip millete yapılacak en büyük iftiradır!..

Şimdi sizlere soruyorum; bu necip millete düşmanlık tohumları ekecek olan böyle bir fitne, silahla yapabilir mi? Ümmetin birliğine kast edip tefrikaya zemin hazırlayan bu tür söylemler, silahtan daha mı az tehlikeli?..

“**Selefiyim**” deyip de, bu necip milletin Selefini/ Geçmişini dinsizlikle suçlayan bu hastalıklı, sapkın zihniyete yazıklar olsun!..

Buradan, özellikle genç kardeşlerimi uyarıyorum!

Uyanık olun!.. Aslında uyanıksınız, din düşmanla-rının lafına kanmazsınız eyvallah...

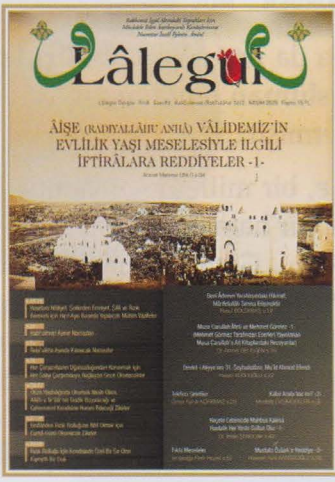
Fakat, adamın çenesinde sakalı var diye dinlersiniz. “**Allah**”, “**Tevhid**”, “**Kur'an**” diyor, diye inanıp peşlerine takılırsınız. Sonra sizi o şanlı tarihinize, şerefli geçmişinize, vatanınıza, bayrağınıza düşman ederler.

Unutmayalım ki tekfirci selefîlik, ne İslam'ın ilk üç neslini anlama çabası, ne de Ehli Sünnet'in dosdoğru yolu değildir. Bu çıkmaz yol, birtakım mihrakların tezgahladığı Ehli Sünnet çizgisine karşı alternatif bir model denemesinden başka bir şey değildir.

Allah-u Teala bu sapkın ve şaşkın taifenin şerrinden cümlemizi muhafaza buyursun.

Fi Emanillah!..

Mustafa Özşimşekler

LÂLEGÜL DERGİSİ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ
TUANA YAYINCILIK A. Ş.

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

GENEL MÜDÜR
Gürsel YILDIZ

REKLAM İLETİŞİM
reklam@lalegulyayinlari.com

YAYIN TÜRÜ
Aylık İlim-Kültür ve Fikir Dergisi

BASIM YERİ
Matis Matbaa Hizmetleri - Tevfikbey Mah.
Dr. Ali Demir Cad. No:51 Sefaköy / İSTANBUL
Tel: 0212 624 21 11 www.matbaasistemleri.com

ABONELİK ÖDEMESİ İÇİN
BANKA HESAP BİLGİLERİ
TUANA YAYINCILIK A. Ş.

VAKIF KATILIM TL HESABI

İBAN: TR77 0021 0000 0000 8388 9000 01

VAKIF KATILIM EURO HESABI

İBAN: TR66 0021 0000 0000 8388 9001 02

VAKIF KATILIM DOLAR HESABI

İBAN: TR93 0021 0000 0000 8388 9001 01

POSTA ÇEKİ HESAP NUMARASI
TUANA YAYINCILIK A. Ş.
14851995

ABONE DAĞITIM
TUANA YAYINCILIK A. Ş.
0212 435 10 58

YURTIÇİ ABONELİK
0212 435 10 58

YURTDIŞI ABONELİK
+49 176 62512872

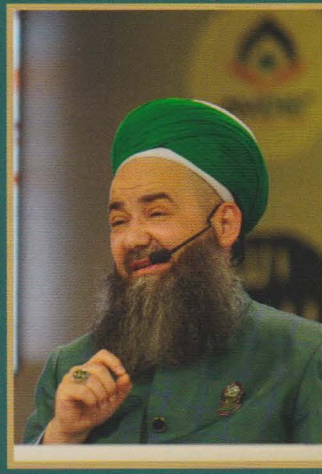
e-DERGİ ABONELİK
www.lalegul.net

WEB
www.herseybusepette.com
www.lalegulavrupa.com

ADRES
Tuana Basın Yayın - Çınar Mah. Osman Gazi Cad.
No: 50/A Bağcılar / İSTANBUL

Dergimizde yayınlanan yazıların, reklamların sorumluluğu yazarına ve reklam sahibine aittir.

İÇİNDEKİLER

■ AHMET MAHMUT ÜNLÜ

ÂİŞE (RADIYALLÂHU ANHÂ) VÂLİDEMİZİN EVLİLİK YAŞI MESELESİYLE İLGİLİ İFTİRÂLARA REDDİYELER -1-

►04

26 YESEVİ YOLU

40 SÜNNET - HADİS-İ ŞERİFLER

54 HİKEMİYYÂT

DUÂLAR, ZİKİRLER VE FAZİLETLİ AMELLER

74 HAYIRLARA NÂİLİYET, ŞERLERDEN EMNİYET, ŞİFÂ VE RIZIK BEREKETİ İÇİN HİCRÎ AYIN BAŞINDA YAPILACAK MÜHİM VAZİFELER

75 RABÎ'ULEVVEL AYININ NAMAZLARI

75 REBÛLÂHİR AYINDA KILINACAK NAMAZLAR

76 HER ÇARŞAMBANIN UĞURSUZLUĞUNDAN KORUNMAK İÇİN HER SALIYI ÇARŞAMBAYA BAĞLAYAN GECE OKUNACAKLAR

76 ÖLÜM HASTALIĞINDA OKUMAK NASİB OLANI, ALLÂH-U TE'ÂLÂ'NİN TASDİK BUYURACAĞI VE CEHENNEMİ KENDİSİNE HARAM EDECEĞİ ZİKİRLER

77 MÜCERREBÂT-I SENÖSÎ'DEN FAYDALI İLİMLER

77 Helâlinden Rızık Bolluğuna Nâil Olmak İçin Cumâ Günü Okunacak Zikirler

78 Helâlinden Rızık Bolluğuna Nâil Olmak İçin Cumâ Günü Okunacak Zikirler

MAHMUD EFENDİ HAZRETLERİ'NİN KIYMETLİ KELÂMLARINDAN

►14

BENÎ ÂDEMİN YARATILIŞINDAKİ HİKMET; MÂRİFETULLÂH SIRRINA ERİŞMEKTİR

■ RESUL BÖLÜKBAŞ

►12

MUSA CARULLAH ÂFETİ VE MEHMET GÖRMEZ -1- (Mehmet Görmez Tarafından Eserleri Yayınlanan Musa Carullah'a Ait Kitaplardaki Hezeyanlar)

■ Dr. AHMET GELİŞGEN

►16

DEVLET-İ ALİYYE'NİN OTUZ BİRİNCİ ŞEYHULİSLÂMİ MU'ÎD AHMED EFENDİ

■ HASAN KUDUOĞLU

►22

KABİR AZABI VAR MI? -2-

■ ÖMER FARUK KORKMAZ

►28

TEKFİRCİ SELEFİLER

■ MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

►32

BİLÂL-İ HABEŞÎ (Radyallâhü Anh)

-3. Bölüm-

■ MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

►38

İLMİN MUHÂFIZI: İSNÂD

■ Dr. İHSAN ŞENOCAK

►48

FIKHÎ SUALLERE CEVAPLAR

■ FATİH KALENDER

►52

MUSTAFA ÖZTÜRK'E REDDİYE -3-

■ HÜSEYİN AVNİ KANSIZOĞLU

►56

İMÂM-I MA'SÛM es-SERHENDÎ HAZRETLERİ'NİN MEKÂTİB-İ ŞERİFESİNDEN MÜNTEHABÂT

■ SÜLEYMAN KUKU

►68

YENİ KİTAP

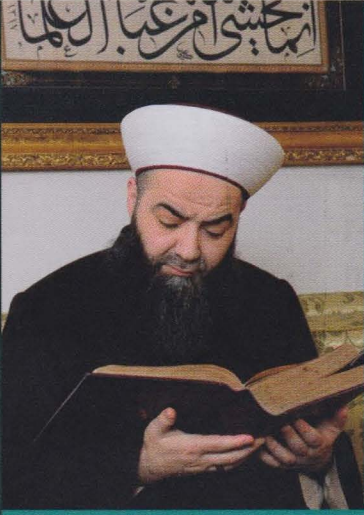

Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)'in Anne-Babasının
Cehennemlik Olduğunu İddiâ Eden Selefî-Vehhâbî Fırkasına
Karşı, Onların Kurtuluş Ehlinden Olduklarını İsbât Eden

NECÂTÜ'L-VÂLİDEYN RİSÂLESİ

0212 435 10 58
www.herseybusepette.com

ÂİŞE (RADIYALLÂHU ANHÂ) VÂLİDEMİZ'İN EVLİLİK YAŞI MESELESİYLE İLGİLİ İFTİRÂLARA REDDİYELER -1-

Helâl ve haram etme yetkisi sadece Kendisine mahsus olan **Allâh-u Te'âlâ**'ya hamd-ü senâdan ve **Allâh-u Te'âlâ**'nın şerâatının hükümlerini bizlere beyan eden **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) ile Ehl-i Beyti'ne ve dînimizin ahkâmını bizlere tebliğ eden sahâbe-i kirâm hazarâtına salât-ü selâmdan sonra!

Şu bilinsin ki; yaşamakta olduğumuz şu günlerde İstanbul Sözleşmesi'nin iptali sözkonusu olunca eşcinselliği savunan birtakım guruplar **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) **Efendimiz**'in Âişe annemizle hâşâ çocuk yaşta evlendiği iftirâsını ortaya atarak Müslümanları rahatsız etmeye çalıştılar. Tabî ki bu, ilk olarak onların ortaya attıkları bir iftirâ değildir.

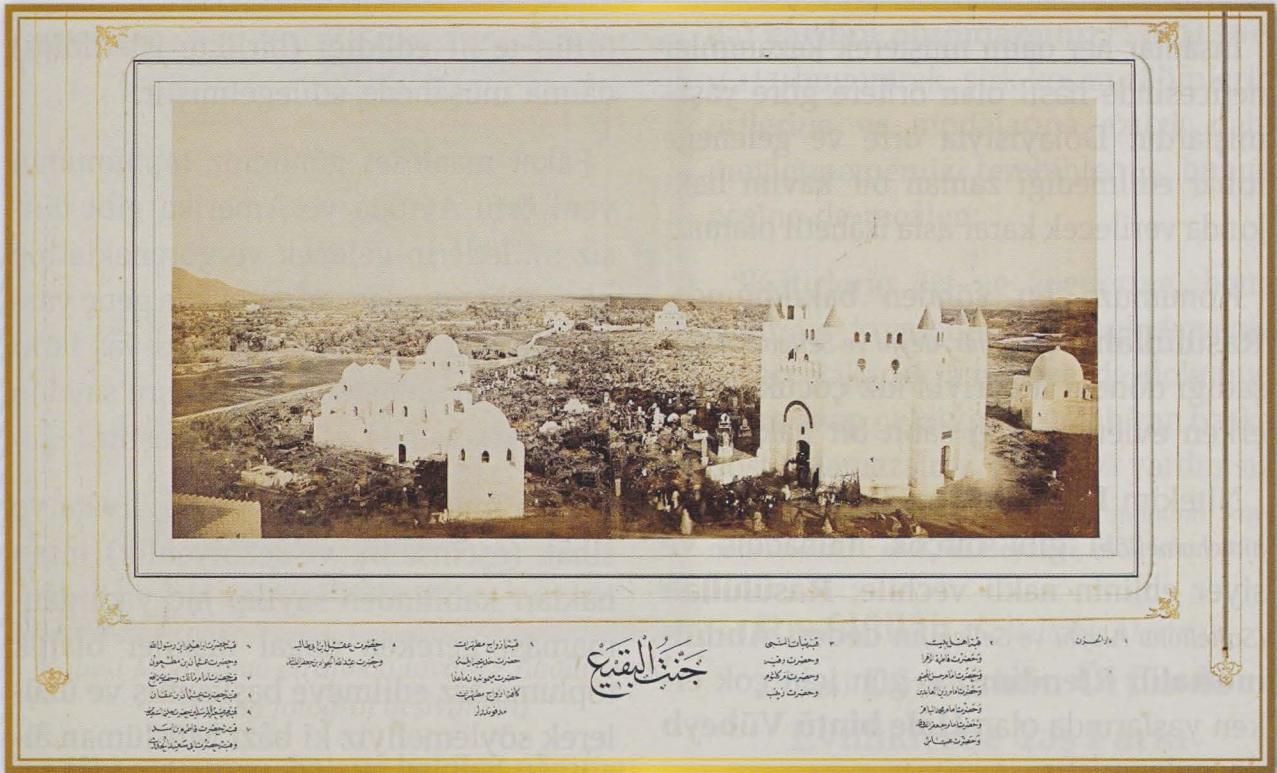
Evvelce bazı müsteşrik (özellikle dînî konularda doğu dünyasının ilimlerini araştıran ve bâhusus İslâm ilimlerini inceleyen) kâfirler de bu iftirâları dillendirmişlerdir ki Avrupa'da **Dozy** denen kâfir, Türkiye'de de evvelce müftülük yapıp daha sonra mürted olan **Turan Dursun** kâfiri bu konuyu gündeme getirmişlerdi. İşte biz şu anda tekrar hortlatılmaya çalışılan bu iftirâyı bu makalemizde ilmî delillerle inşâallâh çürüteceğiz.

Rasûlüllâh (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) in İlk Eşinin Vefatından Sonra Evlenme İhtiyacı Hissetmesi

Herkesin mâlûmu olduğu vechile; **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)'in ilk hanımı olan **Hadîce** (*Radiyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz** Hicret'ten üç sene önce vefat etmişti. (İbnü'l-Esîr, Üsdü'l-ğâbe, rakam:6874, 7/80)

Elli yaşındayken eşini kaybeden **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) in hem ev işlerinde, hem çocuklarının bakımında kendisine yardımcı olacak, hem de İslâm'a dâvet faaliyetlerinde kendisine destek olacak eşlere ihtiyaç hissetmesi kaçınılmazdı.

Bunun için bir yandan yaşlı (tecrübeli) ve dul bir kadın olan **Sevde** (*Radiyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'i, öte yandan da en yakın arkadaşı olan **Ebübekr** (*Radiyallâhu Anh*)'ın kızı **Âişe** (*Radiyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'i eş olarak almak istedi, ikisini de Mekke'nin eşrafından olan **Osmân ibni Maz'ûn** (*Radiyallâhu Anh*)'ın eşi **Havle binti Hakîm** (*Radiyallâhu Anhâ*) vâsıtasıyla istetti. (ez-Zehebî, Siyeru e'lâmi'n-nübelâ, 1/229-230; İbnü'l-Esîr, Üsdü'l-ğâbe, rakam:7093, 7/186)

Cennetü'l-Bekî'-(2.Abdülhamid Hân'ın fotoğraf arşivinden)

Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)in, **Havle** (Radiyallâhu Anhâ) aracılığıyla bu eşlerini istemesi, vahyin başlangıcından on sene sonra vukû bulmuştur. Zâten Âişe (Radiyallâhu Anhâ) **Vâlidemiz** vahyin başlangıcından beş altı sene önce doğmuştur, **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) ile evlenmesi de hicretin ikinci senesinde vukû bulmuştur ki bunun delilleri ileride zikredilecektir.

Dolayısıyla bu durum Âişe (Radiyallâhu Anhâ) **Vâlidemiz**'in yaşının **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) ile evlendiğinde on yedi-on sekiz olduğunu ortaya çıkartmaktadır.

Lâkin birtakım densizler hadîs ve siyer kitaplarındaki farklı rivâyetler nedeniyle **Âişe** (Radiyallâhu Anhâ) annemizin yaşının çok daha küçük olduğunu iddiâ ederek **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) **Efendimiz**'e hakaret ve iftirâyı hedeflemişlerdir.

Karşılıklı reddiyelerin ağırlığını hissettirdiği bu münâzaalar esnâsında, her zaman îtidâlin muhâfaza edilemediği; iftirâlara cevap verilirken sözkonusu rivâ-

yetlerin yok sayıldığı veyâ bu tavra tepki olarak diğer seçeneklerden yüz çevrildiği de maalesef bir hakikat olarak önümüzde durmaktadır.

İşte biz bu ve sonraki makâlelerimizde bütün rivâyetleri nazar-ı îtibâra alarak nakle ve akla uygun şekilde bu meseleyi sizlere îzâha çalışacağız. Elbette yegâne maksadımız, **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)in nezîh sahasının her türlü gayri meşrû ve gayr-i ahlâkî fiillerden uzak olduğunu ortaya koymak ve Müslümanların, kendi peygamberlerine olan îmân ve güvencini tâze tutmaktır.

Câhiliyet Döneminde de Asr-ı Saâdetde de Kız Çocukları Erken Yaşta Evlendirilirdi

Şu bilinmelidir ki; herkes kendi yaşadığı dönemin çocuğudur ve arkadan gelen nesiller tarafından da her asır o devrin kültürü ve hayat tarzı esas alınarak değerlendirilmelidir.

İnsanlar her dâim müşterek kazanımlar netîcesinde hâsıl olan örflere göre yaşamışlardır. Dolayısıyla örfe ve geleneğe îtibâr edilmediği zaman bir kavim hakkında verilecek karar asla isâbetli olamaz.

Konumuza bu yönden bakıldığında, **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)'in yaşadığı dönem îtibârıyla kız çocuklarının erken evlendirildiği sâbit bir hakîkattir.

Nitekim **Ebû Nu'aym** ve **Süheyli** (*Rahimelumellâh*) gibi birçok muhaddis ve siyer ehlinin nakli vechile; **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)'in dedesi **Abdül-müttalib Efendimiz** o gün için çok erken yaşlarında olan **Hâle bintü Vüheyb** ile evlenmiştir.

Abdülmuttalib Efendimiz, oğlu **Abdullâh**'ı da **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)'in annesi Âmine **Vâlidemiz** ile çok erken yaşta evlendirmiş, hattâ her iki evlilik aynı mecliste gerçekleşmiştir, bu sebeple **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) ile amcası **Hamza** (*Radiyallâhu Anh*) arasında yaş farkının bir veya iki yıl olduğu bilinmektedir. (**Ebû Nu'aym**, *Delâilü'n-nübüvve*, 1/129; **Ebû Sa'd en-Neysâbüri**, Şerafü'l-Mustafâ, rakam:85, 88, 1/339, 340; **es-Süheyli**, *er-Ravzu'l-ünüf*, 2/89)

Hicaz iklimine göre oldukça soğuk olan ülkemizde bile daha yakın zamana kadar 13-14 yaşlarında evlendirilen kız çocukları olduğu bilinmektedir. Benim merhûme annemin izdivâcî dahî 14 yaşlarında vukû bulmuştur ki bu türden akidlerin daha yakın döneme kadar hiç yadırganmayan tabî olaylar kabîlinden olduğu yaşı biraz müsâid olanlar için îzâha muhtaç değildir.

Zîrâ Osmanlı'dan intikâl eden değerli örfümüz İslâm'ın helâl ve haram hükümlerini esas aldığından bu noktada din ile

örfün te'lif edildiği (birlikte işletildiği) dâimâ müşâhede edilegelmiştir.

Fakat maalesef günümüz toplumunun yeni örfü Avrupa ve Amerika gibi dinsiz milletlerin gelenek ve göreneklerine göre geliştiğinden, günümüzde genç yaşta evlilikler ve eşler arasındaki yaş farkı gariptenen ve hattâ gayr-i meşrû sayılan ilişkiler arasında görülür olmuştur.

Buna mukâbil her türlü zinâ, livâta ve sihâk (eşcinsellik ve lezbiyenlik) insan hakları kabîlinden sayılıp hiç yadırganmaması gereken doğal ilişkiler olarak topluma arz edilmeye başlanmış ve üzümlere söylemeliyiz ki bâzı Müslüman âileler içerisinde dahî bu tür fuhuşlar normal, İslâm'ın helâl saydığı bâzı akidler ise neredeyse gayr-i meşrû sayılır hale gelmiştir.

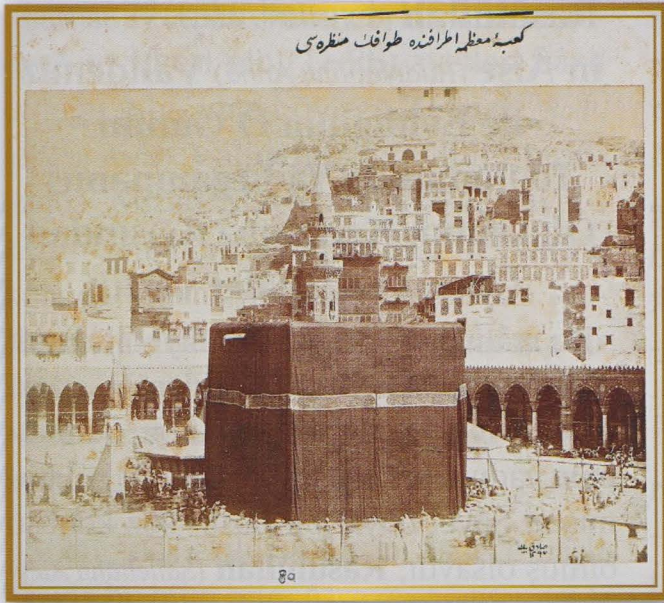
Halbuki **Allâh-u Te'âlâ:**

﴿ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٠﴾ إِنَّهُمْ لَن يَغْنُؤُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا﴾

“Sonra Biz seni o (din) iş(i) hakkında büyük bir şerîat (ve İlâhî bir yol) üzere yerleştirdik. Artık sen ona iyice tâbî ol!

Ama (seni Allâh'ın hükümlerinden ayırmaya çalışan) **o** (câhil) **kimselerin kötü arzularına** (ve yanlış görüşlerine) **aslâ tâbî olma ki, onlar** (hakîkat adına hiçbir şey) **bilmemektedirler.**

Çünkü (onlara tâbî olman durumunda Ben seni azâba çarptırdığım zaman) **şüphesiz ki onlar Allâh'tan** (gelecek) **hiçbir şeyi senden aslâ savuşturamazlar.”** (*el-Câsiye Sûresi: 18-19*) âyet-i kerîmelerinde, bize göndermiş olduğu dînin hükümleri-

Kabe-i Muazzama etrafında tavâf-(2.Abdülhamid Hân'ın fotoğraf arşivinden)

ne tâbi olmamızı, hak ve hakîkat nâmına hiçbir şey bilmeyen kâfirlerin arzularına göre hareket etmememizi bizlere sıkıca tembihlemiştir.

Bunu ta'lîl ederken (ve bunun sebebini açıklarken) de meâlen: “Benim dînimin hükümlerini göz ardı ederseniz Ben sizi yakaladığım vakit o kâfirler sizi kurtarmazlar, onlar birbirinin dostu ise de Ben haramlardan sakınan takvâ sâhibi kullarımın velîsiyim, sâhibiyim ve yardımcıyım. Binâenaleyh onlardan değil, sâdece Benden korkun.” buyurmuştur.

Yine böylece bizlere hitâben:

﴿وَلَا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ﴾

“O (şirk koşarak) **zulüm işlemiş olan kimselere en ufak bir meyil dahî göstermeyin, sonra** (onları yakacak olan) **o ateş size de dokunur. Sizin için Al-lâh'tan başka yardımcılar da yoktur** (ki sizi O'nun azâbından koruyabilisin). **Sonra** (kâfirlere meyledenlere azap edeceğini açıklayan O Allâh tarafından

da) **yardım olunmazsınız.**” (Hûd Sûresi:113) buyurarak, şirk koşan zâlimlerin örflerine ve modalarına azıcık dahî meyletmememizi tembihlemiş, bunun peşine de meâlen:

“Kâfirlerin örf ve âdetlerine, hatta şekil ve kıyafetlerine meylederseniz onları yakacak ateş size de dokunur, sonra azap geldiğinde **Allâh'tan başka dost bulamazsınız, O da sizi yardımsız bırakır.**” buyurmuştur. (Bu mânânın kaynağı için bkz.: **el-Kâzî Beyzâvî, et-Tefsîr, 3/151**)

Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) Döneminin Örfünde Evliliklerde Yaş Farkı Gözetilmemekteydi

İslâm'a göre yaş farkının nikâh akdinin sıhhatine (evliliğin geçerliliğine) mâni olmayacağı herkesin bildiği bir husus olduğu için bu konu delillerle îzâha muhtaç değildir.

O dönemdeki örfte gelince; câhiliyet döneminde de, asr-ı saâdetde de evliliklerde yaş farkının pek önemsenmediği bilinen bir gerçektir.

Nitekim Ömer (Radiyallâhu Anh) **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)e olan mânevî yakınlığına bir de sıhriyet (dünürlük kazanma) yönüyle katkıda bulunmak niyetiyle **Alî** (Radiyallâhu Anh)ın kızı Ümmü **Gülsûm** (Radiyallâhu Anhâ) ile evlenmiş ve aradaki yaş farkı kırka yakın olmasına rağmen o günkü toplum tarafından bu evlilik aslâ yadırganmamıştır.

(‘Abdürrezzâk, *el-Musanef, rakam:10354, 6/163; Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, rakam:18907, 31/207; el-Hâkim, el-Müstedrek, rakam:4684, 3/153; et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-kebir, rakam:2633, 3/44, el-Mu'cemü'l-evsat, rakam:5606,5/376; el-Heysemî, Mecma'u'z-zevâid, rakam:13848, 17/71-72; Keşfü'l-estâr, rakam:2363, 3/110-112; el-Makrizî, İmtâ'u'l-esmâ', 5/370)*

Zîrâ Ömer (*Radyallâhu Anh*) Ümmü **Gül-sûm** (*Radyallâhu Anhâ*) ile hicretin 17. yılında, kendisi 57 yaşında iken evlenmiştir. (*ez-Zehebî, Siyeru e'lâmi'n-nübelâ, 2/433*)

O vakit **Alî** (*Radyallâhu Anh*)'ın **Fâtîme Vâlidemiz**'den olan en küçük kızı Ümmü **Gülsûm** (*Radyallâhu Anhâ*)nın yaşının çok küçük olduğu ise sahîh kaynaklarda zikredilmiştir. (*'Abdürrezzâk, el-Musannef, rakam:10354, 6/163*)

Kız çocuklarını diri diri toprağa gömen o günkü câhiliye toplumunun kız çocukları hakkında taşıdıkları menfi tutumun ve bu tavrın âileler üzerinde oluşturduğu baskının, erken yaşta evliliği artırdığı da düşünülebilir.

Yine bu noktada sıcak iklimin, çocukların bedensel gelişimlerini daha erken tamamlamasına sebep olduğu gerçeğini de unutmamak gerekir.

Kaldı ki bu, sadece kız çocuklarıyla ilgili bir mesele değildir; o günkü uygulamalara bakıldığında erkek çocukların da erken yaşlarda evlendirildiği anlaşılmaktadır.

Meselâ **Amr ibnü'l-Âs** (*Radyallâhu Anh*) ile oğlu **Abdullâh** (*Radyallâhu Anh*)'ın arasındaki yaş farkı, sâdece on ikidir. Bu durumda **Amr ibnü'l-Âs** (*Radyallâhu Anh*)'ın en geç on bir yaşındayken evlenmiş olduğunu kabul etmemiz gerekir. (*ibnü'l-Esîr, Üsdü'l-ğâbe, rakam: 3092, 3/345*)

Dolayısıyla **Âişe** (*Radyallâhu Anhâ*)nın **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) ile hicretin ikinci senesi evlendiği kesinkes bilindiğine göre; onsekiz yaşında evlendiğini kabul ettiğimiz zaman **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) ile **Âişe** (*Radyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz** arasındaki yaş farkının otuz yedi olduğu hükmüne varırız ki; bunun da ne aklen, ne de naklen yadırganacak bir tarafı bulunmamaktadır.

Rasûlüllâh (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) **in Âişe** (*Radyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz** **ile Evliliğinin O Günün** **Toplumunda Yadırganmamış** **Olmasının Konumuz Açısından** **Önemi ve Delâlet Vechi**

Bu mâlûmâtтан hareketle diyebiliriz ki; **Âişe** (*Radyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz** erken yaşta evlenmiştir ama tabî ki bu, o toplumun yadırganacağı bir yaşta vukû bulmamıştır. Şâyet böyle bir husûs söz konusu olmuş olsaydı, **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)'in **Zeyneb** (*Radyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'le izdivâcında fırtına koparmak isteyen o günkü münâfıkların bunu konu etmemeleri tasavvur edilemezdi.

Yine böylece Benî Mustalik Gazvesi dönüşünde ve hiç olmadık yerde **Âişe** (*Radyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'e iftirâ atanların, onlar açısından önem arz eden böyle bir meseleyi dillerine dolamamaları düşünülemezdi.

Nitekim münâfıkların attıkları iftirâlardan **Âişe** (*Radyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'in berî olduğunu beyan sadedinde, **Allâh-u Te'âlâ**'nın **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)e hadîs-i şerîfler vahyetmekle iktifâ etmeyip, Kur'ân-ı Kerîm'de 16 âyet-i kerîme (*en-Nûr Sûresi:11-26*) inzâl buyurmuş olması münâfıkların bu konuda ortaya attıkları iftirânın ne kadar büyük olduğunu beyan etmektedir.

Halbuki **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)'in **Âişe** (*Radyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz** ile izdivâcı husûsunda ne bir kâfirin, ne de bir münâfıkın olumsuz beyanda bulunduğu uydurma rivâyetlerde bile konu edilmemiştir.

Eğer bu hususta da **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)'in düşmanlarının en ufak

bir tenkîdi vukû bulsaydı İfk hâdisesinde Nûr Sûresi'nin (11-26) âyetleri nâzil olduğu gibi, yine böylece **Zeyneb** (*Radyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'le evliliği husûsunda Ahzâb Sûresi'nin (37-40) âyet-i kerîmeleri inzâl edildiği gibi mutlakâ o konuda da onların fitnesini ortadan kaldıran bir Müslümanları rahatlatacak bir âyet veyâ hadîsin **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)e vahyolunduğunu müşâhede ederdik.

Sonuç nasıl olursa olsun, sadece başlı başına bu bilgi bile, Âişe (*Radyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'in evliliği konusunda o günkü toplumda yadırganacak olumsuz herhangi bir durumun söz konusu olmadığını isbât edecek kuvvettedir.

Âişe (*Radyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'in **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) **Efendimiz ile Evlendiğinde Yaşının Büyük Olduğunun Delilleri**

BİRİNCİ DELİL

Ablası Esmâ (*Radyallâhu Anhâ*) **ile Arasındaki Yaş Farkı**

Şu bilinsin ki; Âişe (*Radyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz** ile ablası **Esmâ** (*Radyallâhu Anhâ*)nın arasında bulunan yaş farkı **Âişe** (*Radyallâhu Anhâ*)nın, **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) ile evlendiği dönemde en az 18 yaşında olduğunu kesinlikle isbât etmektedir. Bu husustaki delilleri zikredek olursak:

1) Evlilik ânında Âişe (*Radyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'in yaşının büyük olduğunu, ablası **Esmâ** (*Radyallâhu Anhâ*)nın târihçe-i hayâtından kesin olarak anlıyoruz.

Zîrâ kadîm Siyer kitapları **Esmâ** (*Radyallâhu Anhâ*)dan bahsederken buna dair bilgiler kaydetmiştir. Nitekim **Ebû Nu'aym** (*Rahimehullâh*) şöyle demiştir:

قَالَ أَبُو نُعَيْمٍ رَحِمَهُ اللَّهُ: «وُلِدَتْ قَبْلَ التَّارِيخِ بِسَبْعٍ وَعِشْرِينَ سَنَةً، وَكَانَ عُمُرُ أَبِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا لَمَّا وُلِدَتْ نَيْفًا وَعِشْرِينَ سَنَةً، وَأَسْلَمَتْ بَعْدَ سَبْعَةِ عَشَرَ إِنْسَانًا، وَهَاجَرَتْ إِلَى الْمَدِينَةِ وَهِيَ حَامِلٌ بِعَبْدِ اللَّهِ بْنِ الزُّبَيْرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا فَوَضَعَتْهُ بِقَبَاءٍ.»

“(Âişe (*Radyallâhu Anhâ*)nın ablası) **Esmâ** (*Radyallâhu Anhâ*) hicretten 27 sene önce doğdu ki o vakit babası **Ebû Bekr** (*Radyallâhu Anhâ*)nın yaşı 20 küsurlar civârında idi. **Esmâ** (*Radyallâhu Anhâ*) 17 kişiden sonra 18. (bahtiyar) insan olarak İslâm'ı kabul etmiştir. Medîne'ye hicreti sırasında **Abdullâh ibni'z-Zübeyr**'e hâmile idi ve onu Medîne'ye girmeden önce Kubâ'da doğurdu.” (İbnü'l-Esîr, Üsdü'l-ğâbe, rakam:6705, 7/7)

2) Yine bu hususta İbnü **Mendeh** ve **Nevevî** (*Rahimehumellâh*) gibi ulemânın beyanları vechile; **Ebû Bekr** (*Radyallâhu Anhâ*)nın ilk kızı olan **Esmâ Vâlidemiz**, hicretten yirmi yedi sene önce (595 târihinde) dünyâyâ gelmiştir. **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)in hicreti esnâsında (Zübeyr ibni Avvâm ile evli ve o gün altı aylık) hâmile idi.

Bir diğer ifâdeyle o gün 27 yaşındadır. Üç ay sonra Medîne'ye hicret ederken Kuba'da oğlu **Abdullâh**'ı dünyâyâ getirecektir. Yetmiş üç senesinde ve yüz yaşındayken, hatta dişleri bile dökülmemiş halde vefât etmiştir. (en-Nevevî, *Tehzibü'l-esmâ ve'l-lügât*, 2/328-329; İbnü **Mendeh**, *Ma'rifetü's-Sahâbe*, sh:982)

3) **Âiše** (*Radyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz** ile ablası **Esmâ** (*Radyallâhu Anhâ*)nın arasındaki yaş farkı ise müteber kaynaklarda on olarak nakledilmiştir. (el-Beyhakî, *es-Sünenü'l-Kübrâ*, rakam: 12147, 6/335; İbnü Mendeh, *Ma'rifetü's-Sahâbe*, sh: 982; İbnü 'Asâkir, *Târîhu Dimesşk*, rakam: 9294, 69/8, 10; en-Nevevî, *Tehzîbü'l-esmâ ve'l-lügât*, 2/329)

Bu Delillerden Kesinlikle Çıkan Netîce:

a) Geride zikredilen (595+10=605) târihî gerçeklere göre; **Âiše** (*Radyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'in doğum târihi mîlâdî olarak 605 senesine tekâbül etmektedir.

b) Bu durumda **Esmâ** (*Radyallâhu Anhâ*)nın yaşı olan 27'den 10 sene düştüğümüzde **Âiše** (*Radyallâhu Anhâ*) annemizin hicretteki yaşının 17 olduğu sonucu kesinlikle ortaya çıkmaktadır.

c) Hicretten onaltı ay sonra **Bedir**'in hemen akabindeki Şevvâl ayında evlendiği bilgisi ise en sahîh kaynaklarda zikredilmektedir. (et-Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, rakam:71, 23/28; Müslim, *es-Sahîh*, rakam:1423, 2/1039; en-Nesâî, *es-Sünen*, rakam:3236, 6/70)

d) Bu deliller müvâcehesinde; **Âiše** (*Radyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'in **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) ile evlendiği gün on sekiz yaşını doldurup on dokuzdan dört ay almış olduğunu kabullenmemiz gerekmektedir.

İKİNCİ DELİL

Âiše (*Radyallâhu Anhâ*)nın İlk Müslümanlardan Sayılması

Risâletin ilk günlerinde Müslüman olanların isimleri sıralanırken, ablası **Esmâ** (*Radyallâhu Anhâ*) ile birlikte **Âiše** (*Radyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'in de adı zikredilmektedir.

Dikkat çekici olan husus ise, **Âiše** (*Radyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'in Müslüman oluşunun, **Osmân ibnü Affân**, **Zübeyr ibnü'l-Avvâm**, **Abdurrahmân ibnü Avf**, **Sa'd ibnü Ebî Vakkâs**, **Talha ibnü Ubeydillâh**, **Ebû Ubeyde ibnü'l-Cerrah** ve **el-Erkam ibnü Ebi'l-Erkam** (*Radyallâhu Anhüm*) gibi, "Sâbikûn-u Evvelûn" diye tâbir edilen en önceki zatların Müslüman olmalarıyla ilgili beyânın hemen arkasından yapılmış olmasıdır.

Osmân (*Radyallâhu Anh*)ın ise ilk Müslümanlardan olduğu kesindir. Nitekim kendisinin: "**Ben Müslümanların dördüncüsü-yüm.**" (İbnü Ebî Şeybe, *el-Musannef*, rakam:32718, 17/89) dediği rivâyet olunmuştur.

Tabî ki bu, kadınlardan **Hadîce** (*Radyallâhu Anhâ*), çocuklardan **Alî** (*Radyallâhu Anh*), kölelerden **Zeyd** ve **Bilâl** (*Radyallâhu Anhümâ*) gibi zatlar hâriç tutularak hür erkekler îtibarıyla söylenmiş bir sözdür.

Daha ilgi çeken ise; **Âiše** (*Radyallâhu Anhâ*)nın müslüman oluşunun, **Abdullâh ibnü Mes'ûd**, **Ca'fer ibnü Ebî Tâlib**, **Abdullâh ibnü Cahş**, **Ebû Huzeyfe**, **Suheyb ibnü Sinân**, **Ammâr ibnü Yâsir** ve **Habbâb ibnü'l-Eratt** (*Radyallâhu Anhüm*) gibi isimlerden de önce konu edilmiş olmasıdır. (İbnü 'Abdîberr, *ed-Dürer fi'htisâri'l-Meğâzi ve's-Siyer*, sh:38-39; İbnü Kesîr, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, 1/453)

Demek ki; **Âiše** (*Radyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**, vahiy başladığı günlerde diğer Müslümanlara göre küçük yaşta ise de, irâde beyânında bulunabilecek bir çağda ve ilk Müslümanlar arasında yer alabilecek bir durumdadır.

Zaten sözkonusu bilgilerde ondan bahsedilirken, "O gün o küçüktü." şeklinde bir kaydın konulmuş olması, bu mânâyı ayrıca teyid etmektedir. (İbnü 'Abdîberr, *ed-Dürer fi'htisâri'l-Meğâzi ve's-Siyer*, sh:38-39; İbnü Kesîr, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, 1/453)

مدینة منورہ

Medîne-i Münevvere-(2.Abdülhamid Hân'ın fotoğraf arşivinden)

Bu Delilden Kesinlikle Çıkan Netîce:

a) Geride zikredilen delilden anlaşılacağına göre; **Osmân** (Radiyallâhu Anh) gibi ilk Müslüman olan zevâtın bi'setten az bir zaman sonra yani ilk sene içerisinde îmân ettiklerini bilmekteyiz. (İbnü 'Abdîberr, *ed-Dürer fi'htisâri'l-Meğâzi ve's-Siyer*, sh:38-39; İbnü Kesîr, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, 1/453)

Âişe (Radiyallâhu Anhâ) **Vâlidemiz**'in Müslüman oluşunun siyerlerde **Osmân** (Radiyallâhu Anh) ile **İbnü Mes'ûd** (Radiyallâhu Anh)'ın İslâm'ı arasında zikredilmiş olması da bize onun bi'setin ilk yıllarında Müslüman olduğunu göstermektedir.

b) Bu durumda Âişe (Radiyallâhu Anhâ) **Vâlidemiz**'in yaşının beş-altı olduğunu kabullenmek durumundayız. Zîrâ bu yaştan küçük olan bir çocuğun irâde beyânında bulunarak Müslüman olduğu düşünülemez.

Âişe (Radiyallâhu Anhâ) **Vâlidemiz**'in çok zeki olduğunu düşünerek onu diğer çocuklardan farklı kabûl etsek bile dört yaşından aşağı olduğunu kimse iddiâ edemez.

c) Bu da bize Âişe (Radiyallâhu Anhâ) **Vâlidemiz**'in hicret yılında en azından 17 yaşında olduğunu isbât eder. Zîrâ hicret hâdisesi bi'setten 13 sene sonra vukû bulmuştur.

d) Bu deliller müvâcehesinde; Âişe (Radiyallâhu Anhâ) **Vâlidemiz**'in **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) ile evlendiği gün en azından 19 yaşından birkaç ay aldığını kabullenmemiz gerekmektedir.

Zîrâ geride de zikredildiği üzere; **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)'in onunla evliliğinin hicretten 16 ay sonra vukû bulduğu kesin bir bilgidir. (et-Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, rakam:71, 23/28; **Müslim**, *es-Sahîh*, rakam:1423, 2/1039; **en-Nesâî**, *es-Sünen*, rakam:3236, 6/70)

İnşâallâh gelecek ay bu konuda daha farklı deliller zikrederek **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)'e yapılan iftirâ ve hakâretlerin mesnedsiz temellerini ve asılsız dayanaklarını tamâmen iptâl edeceğiz. Gayret bizden, tevfiğ **Allâh-u Te'âlâ**'dandır.

RESUL BÖLÜKBAŞ
0532 321 43 78

BENÎ ÂDEMİN YARATILIŞINDAKİ HİKMET; MÂRİFETULLÂH SIRRINA ERİŞMEKTİR

Marifetullahı ulaşmanın yolu ancak tevhiddir. Tevhid olmadan “La ilahe illallah” sırrına erişilemez. Ancak tevhidi herkes aynı anlamamaktadır.

Bazı insanlar vardır ki şirk içinde tevhidi aramaktadır. Şirk ile tevhid, küfür ile iman birbirlerinin zıdd-ı kâmilleridir. Birinin olduğu yerde diğerrinin olması mümkün değildir.

Bazı kişilere bakıyoruz ki yüce Allah’ın ferman ettiği ve indirdiği ayetlerin bir kısmını beşer mantığına ters görerek kabul etmemektedir.

Böyle olan insanlar namazın farzıyetine inandığı için beş vakit namazını kılmaktadır. Keza orucun farzıyetine inandığı için de yılda bir ay oruç tutmaktadır. Zekâtın farzıyetine inandığı için de zekâtını vermektedir. Haccın farzıyetine inandığı için de ömründe en az bir kere hacca gitmektedir.

Bu amelleri gerek namaz, oruç, zekât ve hac ve gerekse diğer farzları kabul edip eda ettiği için bu kişileri mümin ve muvahhid kabul etmekteyiz.

Bunlara dünyada mümin muamelesi yapılır. Müslüman kadınlarla evlenebilir. Kestikleri hayvan eti yenebilir, daha başka İslami muameleler yapılabilir. Ancak bu feraize inanmak ve tatbik etmekle beraber Allah’ın indirdiği diğer hükümleri kabul etmezse veya ilahi sistem olan “şeriatın zamanı değildir tarihle başladı tarihle bitti biz artık ilahi kurallarla değil beşeri kurallarla hareket etmeliyiz.

Beşerî kurallar ilahi kurallara karşı tercihimizdir.” derlerse Cenab-ı Hakk’ın indirdiği “Kitab-ı Mübin’i” reddetmiş olurlar.

Kitab-ı Mübin ki o Cenab-ı Hakk’ın sıfatı olan ilim ve kelim sıfatından neşet etmiştir. Allah’ın ilim ve kelim sıfatında noksanlık görmek ve indi mulahazesini ve kabul ettiği beşeri sistemi ilahi sisteme tercih ettiği anlaşılır bu ise tevhidi ihlal eder. İşte böyle kimselerin o kıldıkları namaz tuttıkları oruç verdikleri zekât ve yaptıkları hac “Hebâen mensura” olur. Zira şeriatı reddetmek İslam nizamının eksikliğini iddia etmek marifetullah ve tevhide aykırıdır.

Örneğin faizin haram olduğunu kabul etmeyip iktisadi bir sistem olduğunu ve de çok yararlı olduğunu iddia ederse Allah ve Rasûlü ile savaşa girmiş olurlar.

Cenab-ı Hak (Celle Celaluhu) Bakara Suresi’nin 276-279 âyetlerinde şöyle buyuyor:

Bakara Sûresi (276)

يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُزْبِي الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٢٧٦﴾

“Allah, faiz malını mahveder, sadakaları ise artırır (bereketlendirir). Allah hiçbir günahkâr nankörü sevmez.”

Bakara Sûresi (277)

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ
أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ

وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾

“Şüphesiz iman edip salih ameller işleyen, namazı dosdoğru kılan ve zekatı verenlerin mükafatları Rableri katındadır. Onlara korku yoktur. Onlar mahzun da olmayacaklardır.”

Bakara Sûresi (278)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ
مِنَ الرِّبَا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾

“Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten sakının ve eğer gerçekten iman etmiş kimselerseniz, faizden geriye kalanı bırakın.”

Bakara Sûresi (279)

فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ
وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُؤُوسُ أَمْوَالِكُمْ
لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾

“Eğer böyle yapmazsanız, Allah ve Rasûlüyle savaşa girdiğinizi bilin. Eğer tövbe edecek olursanız, ana paralarınız sizindir. Böylece siz ne başkalarına haksızlık etmiş olursunuz, ne de başkaları size haksızlık etmiş olur.”

Hâlbuki insan marifetullah ve tevhid için yaratılmıştır. Böyle bir insan yaratılış gayesini ayaklar altına almış olur. Bu insanların en kısa zamanda tövbekâr olup yeniden İslam’a ve şeriate ve şeri kurallara sarılması elzemdir. Allah (Celle Celaluhu) bizleri koyduğu şer’i şeriften ve onun kurallarından ayırmasın. Böylece marifetullah sırrında daim kılınsın. Vesselam...

Mahmud Efendi
Hazretleri'nin
KIYMETLİ KELÂMLARINDAN

- Kemal sohbetlerdir. Yani yükselmek sohbete bağlıdır.
- Ashâb-ı kirâm ehli sohbettir, biri diğersini görse: “Gel bir saat iman edelim” derdi.
- Tarikatı beceren güzel sohbet eder, güzel sohbet eden de tarikatı becerir. Şeriatı yardım eden tarikata yardım eder. Tarikata yardım eden de şeriatı yardım eder.

• Sohbet insanı eritir, sertliğini kırar, yumuşak hale getirir.

• Vaazsız olmaz! Bir araziden su kesilse orada bir şey bitmez. Kalp de öyledir, vaaz dinlemedi mi katılaştır, kararır, ölür.

• İnsan, vaaz meclisini bırakıp giderse o daha adam olamaz, kayıp gider.

• Toprak ne kadar verimli olursa olsun, yağmur yağmadı mı bir mahsul alınamaz. İşte insan da bunun gibi, ne kadar kabiliyetli olursa olsun vaaz-u nasihat dinlemeden kendisinde hayırdan bir şey olmaz.

• Vaaz ve nasihat ile İslâmiyet eskimiyor, gevşemiyor.

• Bu sohbet için toplanmaları az bir şey zannetmeyin. Az zannedilir ama öyle değildir.

• İnsan sohbetle yaşar, sohbetle tetikte durur, sohbetle mesafe aşılır.

• Sohbetten pek çok hakikatler tecellî eder.

• Vaazsız olmaz. Arazinin suyu kesilse arazide bir şey bitmez. Kalp tarlalarında kalp yağmuru da vaazdır. Vaaz sebebiyle çok hayırlar bitiyor, İslâmiyet eskimiyor.

• Vaaz-u nasîhatten tesirlenmemek gaflettendir. Onun için çok iyi dinlemeli, iyi anlamaya çalışmalıyız.

• Taş duymaz, görmez, işitmez, gezmez. Ancak yuvarlarsan onu, yuvarlanır. İşte insan da hakikati duymazsa, vaazı duymazsa, o taş gibi olur.

• **Nakşibend Hazretleri**'nin buyurduğu üzere: “Bizim tarikatımız sohbettir.” Demek istedi ki; tarikat sohbet ile yaşanır, canlı kalır, sohbet olmasa iki günde bozulur gider.

Büyük Şeyh Efendi (*Kuddise Sirruhû*) “**Risâle-i Kudsiyye**”sinde: “Tarikat sohbeti kıl gel gidelim, Cemâl-i bâ kemâle seyredelim” buyuruyor.

Tarikattan anlatmak lazım. İnsan neyi dinlerse, konuşursa, gönlü ona yakın olur. “Göze yakın olan gönle yakın olur” denilir. Kulak da aynıdır. Kulak **Allâh**'ın kelamını ve tarikatı dinlerse gönül de ona meyleder. İşte bunun içindir ki çok sohbet dinlememiz lazım.

• Bu sohbetler esnasındaki zahmetlere katlanın. Bu yolda çekilen zahmet, olduğu gibi rahmettir. Bir harf kaçırmayın, bir harf kaçırırsanız orada boşluk olur, anlamazsınız.

• Tarikata iyi çalışmak lazım. Sohbeti iyi dinlemek lazım, başka türlü adam olmayız.

• Bizim tarikatımız sohbettir, sohbetsiz olmaz. “Tarîkatü mâ sohbetest” buyurdu Şâh-ı Nakşibend (*Kuddise Sirruhû*). Çetin işler, sohbetle halloluyor.

(Mahmud Efendi Hazretleri'nden Duyulan Hikmetli Sözler, sh:242-244)

MUSA CARULLAH ÂFETİ VE MEHMET GÖRMEZ -1-

(Mehmet Görmez Tarafından Eserleri Yayınlanan Musa Carullah'a Ait Kitaplardaki Hezeyanlar)

DR. AHMET GELİŞGEN Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı

1-GENEL OLARAK

Musa Carullah, 1875'te Rusya'da doğmuş. Rus teknik Lisesi'ni okumuş. Buhara'da İslami ilimler, felsefe, matematik ve astronomi tahsil etmiş. Filozoflardan Decartes ve Bacon'u mütalaa etmiş. Daha sonra tahsil amaçlı İstanbul'a ve oradan Kahire'ye gitmiş. Mısır'da Muhammed Abduh'a öğrenci olmuş. Arkasından Hicaz, Hindistan ve tekrar Mısır'a, buradan Beyrut ve Şam'a yolculuk yapmış.

Memlekete döndüğünde Rus Hukuk Fakültesi'ne girmiş. 1906'larda radikal modernist gazetelerde yazı yazmış, sonra kendisi gazete kurmuştur. Bir süre sonra Orenburg Üniversitesine Arapça ve Dinler Tarihi hocası olmuş. Burada, "müşrikler dahil kimsenin cehennemde ebedi kalmayacağı" fikrini ileri sürünce, Müslüman alimler ve üniversitenin tepkisini çekmiş. Daha sonra Petesburg'a giderek yayıncılığa ağırlık vermiş. İslam'da kadın hakları konusunda sunduğu bir tebliğ, İslam âlimlerinden büyük tepki toplamış. Osmanlı âlimleri tarafından büyük tenkide uğradığı için onlarla arası açılmış ve bu yüzden Türkiye'de barınamamış.

1920'lerde "Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne Müracaat" adlı eserini Mustafa Kemal'e sunmuş.¹ 1925'li yıllarda Ankara'da İsmet İnönü ile de görüşmüş. Türkiye'den sonraki seyri, sırasıyla Berlin, Tahran, Bağdat, İstanbul, Ankara, Kahire, Hindistan, Japonya, Afganistan, Delhi, Kahire, İstanbul ve Kahire. Kahire'de 1949'da ölmüştür.²

Musa Carullah'ın fikirlerini Türkiye'de, "Musa Carullah Bigiyef" adlı kitabıyla Mehmet Görmez tanıtmıştır. Bu çalışmasının yanı sıra Mehmet Görmez, Carullah'a ait bazı kitapları yayına hazırlamak veya tercüme etmek suretiyle yayın-

lanmasına vesile olmuştur.³

Yayınladığı kitap ve makalelerinde Görmez, Musa Carullah'tan sitayişle alıntılar yapmaktadır. Mehmet Görmez'in kendi ifadelerinden, iyi bir Musa Carullah Bi-giyef hayranı olduğu anlaşılmaktadır.⁴ Musa Carullah'ın "İslam'ın Elifbâ'sı" adlı eserini ise, İbrahim Maraş, Seyfettin Erşahin'in yayına hazırladıklarını görüyoruz.⁵

Musa Carullah, hayatında ve eserlerinde, İslam dünyasının fikri ve içtimai yönden kalkınması yolunda çaba sarf ettiği görünümü vermişse de fikirleri İslam âlimleri üzerinde büyük şüphe uyandırmıştır. Yukarıda sözü edilen kitaplardan incelediğimiz kadarıyla Musa Carullah'ın, gizli bir şekilde dini dejenerasyon hedeflediği anlaşılmaktadır. Fikirlerinde pek çok çelişki göze çarpmaktadır. Kendisini, iyi niyetliymiş gibi algılatarak kadar sinsî bir üsluba sahip olduğunu görüyoruz.

Zararlı düşüncelerini açıklıkla dile getir-meyip doğru bilinenleri kabul eder bir gö-rüntü içerisinde zehrini sunduğundan do-layı Musa Carullah'ın, Fazlurrahman'dan daha tehlikeli olduğu kanaatindeyiz.

2- MUSA CARULLAH'IN ESERLERİNDEN BİR ÖRNEK!

Yukarıda bahsettiğimiz, Mehmet Görmez tarafından tercüme edilip An-kara Okulu tarafından yayınlanan "Kitabu's-Sünne" isimli kitabını Hin-distan'daki "Kurâniyyûn" akımına kar-şı sünneti savunmak amacıyla yazdığını söylemektedir.

Kitapta içerik olarak sözde şer'î delil-leri incelemektedir. İlk bakışta İslami ilimlerde bilinen makbul bilgileri veri-

yor görüntüsü göze çarpmaktadır. Bölüm başlarında ve sonuçta yer alan bilgiler, içerik olarak oldukça cazip, doğru ve masum bir görüntüdedir. Ancak konula-rı öyle bir incelemektedir ki, adeta katlı pasta gibi, kitapta baştan sona, doğru bil-giler arasında gizli zehrini kusmaktadır. İncancında samimi, dini hamiyetli, büyük ve erdemli bir alim görüntüsü altında çok sayıda ayet-i kerime tahrif edilerek İslam itikat ve esaslarına aykırı düşünce ve bil-giler verilmektedir. Bazen samimi oldu-ğuna dair yemin bile edebilmektedir.

Musa Carullah'ın "Kitabu's-Sünne" adlı kitabında, şer'î delilleri tanıtmaya ve savunma görüntüsü altında, İslami ilim-lerde bildiğimiz şer'î delilleri çeşitli fâsid yorumlarla sulandırarak bertaraf etmeyi amaçladığı görülmektedir. Bu bağlamda Carullah, büyük bir bilgelik havası içeri-sinde yer yer abuk sabuk yeni deliller so-kuşturmaya, bilinen aslî ve fer'î delilleri de keyfince yorumlara tâbi tutmaktadır.

Bunu yaparken de en çok âyet-i kerî-meleri tahrif etmektedir. Kitabı okuyup anlamak ise oldukça zordur. Tercüme olarak piyasaya sürülmüş kitabın basım kalitesi ve mizanpajı da oldukça kötüdür. Yazı puntosu küçük ve yazı rengi soluk-tur. Görmez tarafından hazırlanan uzun dipnotlar 8 (sekiz) punto olsa gerek. Me-tin kısmındaki çoğu âyetler de aynı pun-toda ve italik yazı biçiminde. Bu özellik-leriyle kitap, oldukça sıkıcı ve okuması yorucu. Belli bir gayeniz veya göreviniz gereği değilse, ilk bakışta bu haliyle kita-bı okumaktan imtina edersiniz.

"Neden böyle" dersiniz? Çünkü bu tür kitaplar halk için yazılmış kitaplar değildir.

Esasen bu tür kitaplar, İlahiyat Fakültesi öğrencileri için yazılmış, genç beyinleri sarsacak kitaplar. Bu fikirlerin savunucusu Teologlar, bir şekilde bunları öğrencinin okumasını sağlıyorlar. İlahiyatlara gelen çoğu öğrenci henüz hiçbir dini altyapısı olmadan, usul ilimlerini de öğrenmeden bu kitaplarla karşılaşılıyor.

Bu konuda bir örnek vermek gerekirse, Fazlurrahman'ın bir fikrini kaynağından görmek için, elimde bulunmayan bir kitabını satın almaya gittiğimde kitapçı, o kitapların elinde kalmadığını, kısa bir süre önce tamamının satıldığını söyledi. "Neden?" diye sorduğumda, o kitabın Ankara ilahiyatta ders kitabı olarak okutulduğunu söyledi.

3- MUSA CARULLAH'IN FİKİRLERİNDEN ÖRNEKLER

Mehmet Görmez tarafından tercüme edilen veya yayına hazırlanan Carullah'a ait kitaplardan elde edilen bazı fikir ve söylemleri şöyledir:

Musa Carullah, Diğer Dinlerin Yol Gösterici Olduğu Görüşündedir

Musa Carullah, diğer din ve inançlara hoşgörüyle bakılması ve insanların cehennem ateşinde sonsuza kadar yanmayacağı görüşünü savunmaktadır.⁶ **Müslümanın başka toplumlara karşı her halükârda teslimiyet duygusu içerisinde olması gerektiğini öğütlemektedir. Bu husustaki ifadeleri şöyledir:**

*"İslam toplumu hiçbir topluma hiçbir zaman düşman olmaz."*⁷

*"Her zaman her devletin kanunlarına uymak herkesin büyük bir görevidir."*⁸

*"Kanunların birini yıkmak veya terk etmek için bile hile, hiçbir zaman caiz olmaz. Hile yapacak kişi, Allah'a, Rasülüne ve Kitabına savaş açmış olur."*⁹

"Asıl zararlı ve yasak olan şey düşmanlıktır. Bütün ümmetin yapması gereken

*ilk şey her türlü düşmanlığı ortadan kaldırmaktır..."*¹⁰

*"Alınması gereken ilk tedbir hürriyet ve saygıya bağlı kalarak kalpleri birbirine ısındırmaktır. Herkes hür ve herkes saygıya değer kabul edilmelidir. Bu prensip başta yerleşirse daha sonra her şey kolaylaşacaktır."*¹¹

Bu ifadelerle göre Müslüman daima hümanist,¹² kendisine haçlı seferi ilan edilse de karşıdakine iyimser ve saygılı olacaktır. Kanaatimizce bu ifadelerde güdülen gaye, kendisine karşı tertiplenen tuzaklara karşı Müslüman toplumu uyuşturmak ve böylece karşıdakilerin, sinsî plan ve tuzaklarını rahatça gerçekleştirebilmelerine zemin hazırlamaktır.

Musa Carullah, İslam hak mezheplerini, kelim, fıkıh ve fıkıh usülü ulemasını adeta İslam düşmanı kabul edecek kadar zararlı addetmektedir.¹³ Buna karşı Carullah, fikir ve düşünce ayrılıklarıyla farklı örf, adet ve yaşam tarzlarını ise rahmet ve genişlik olarak telakki etmektedir.¹⁴ Bununla kastettiği, diğer dinlere karşı hoşgörüdür.

Musa Carullah, çoğu fırsatta bu günkü şekliyle İslamiyet dışındaki dinlerin doğru-

luğuna ve yol göstericiliğine işaret etmektedir. Bu hususta, Nisâ Sûresi'nin 26. âyeti-nin anlamını¹⁵ saptırarak şöyle demektedir:

“Bu ayette Allah'ın bizden öncekilerin hakikate uygun sünnetlerine uymamızı istediğini görmekteyiz. Şayet İslam Ümmeti'nin kadim milletlerin sünnetlerine tabi olması, onları kendine rehber edinmesi, ilahi iradeye uygun görülmüş ve İslam tarafından meşru kabul edilmişse, Kur'an-ı Kerim açıkça ümmeti böyle bir şeye davet ediyor ve kadim ümmetlerin

*iyi sünnetlerini delil olarak görüyorsa, Kur'an'ı bize getiren Hz. Peygamber'in sünnetlerini, böyle bir haktan kim mahrum edebilir?”*¹⁶

Halbuki söz konusu ayet-i kerimedeki “sünene'l-lezîne min kabliküm” ifadesinde kastedilen, sâlihlerin ve nebilerin yoludur.¹⁷ Âyet “müminleri, sâlihlerin yoluna ulaştırmaktan” söz etmektedir. Fakat Carullah, güya Sünnet'in delil oluşunu anlatmak için yukarıdaki sokuşturmayı yapmaktadır.

Musa Carullah, İslam sosyal şeriatını tanıtmak¹⁸ için bütün dinlerin, önceki milletlerin bütün kanunlarının, günümüz medeniyetinin bütün sistemlerinin tamamıyla kucaklanması gerektiğinden de söz etmektedir.¹⁹

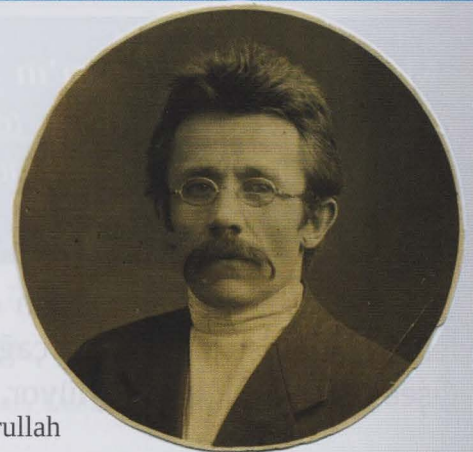
Carullah, aşırı bir şekilde tahrif ettiği Âraf Suresi'nin 28. âyetindeki “âbâenâ”²⁰ (babalarımızı) kelimesinden de diğer dinlerin meşruiyetine kapı aralamaktadır. Bu konuda şöyle demektedir:

*“Eski ümmetlerin dinî literatürlerinde ‘baba’ kelimesi muallim ve peygamberler için kullanılmıştır. Bu sebeple ‘Allah da bize bunu emretti’ demişlerdir. Kur'an-ı Kerim bâtil sünnetleri reddettiği için, ‘Allah kötülüğü emretmez’ diyerek onların bu düşüncelerini reddetmiştir. Aynı ayette doğru, iyi (salih) sünnetleri kabul söz konusudur. İslam, toplumsal bir fesâda ve batıl bir inanişaya yol açmadıkça, her ümmeti kendi kadim örf ve âdetleri ve milli sünnetleri (süneni'l-kavmiyye) üzerinde serbest bırakmıştır.”*²¹

Mehmet Görmez de Musa Carullah'ın, bazı gerekçeler dolayısıyla bu fikirlerinde haklı olduğunu ifade etmektedir.²² Musa Carullah ve benzerlerinin, İslam âlimlerine ve İslami kaynaklara hoşgörülerini yok; ama diğer dinlere ve inançlara karşı hoşgörülerini sonsuz!

Halbuki, ayet-i kerimenin sevk edilmiş kastıyla (nassı) hiçbir ilişkisi olmadığı halde Carullah, ayette geçen “kul inne'l-lâhe lâ ye'müru bi'l-fahşâ / De ki: Allah çirkinliği emretmez!”²³ ibaresinden, diğer dinlerin bu günkü yaşam tarzının iyi sünnet olduğu sonucunu çıkarıyor.

Halbuki Allah Teâlâ İslamiyet'i, bu din-

Musa Carullah

ler bozulduğu için göndermiş ve bu surette önceki dinlerin hükmünü de yürürlükten kaldırmıştır. Sünnet veya hayat tarzı aranacaksa İslamiyet kâfidir, İslam'dan başka bir hayat tarzı da Allah tarafından kabul edilmez.²⁴ **İslamiyet'in yanına diğer geçmiş milletlerin/dinlerin sünnetlerini sokuşturmak, tam anlamıyla bir çarpıtma ve saptırmadır.**

Geçmiş şeriatlara ait uygulamaların İslamiyet'teki hükmü ise bellidir. İslamiyet, kısas ve oruçta olduğu gibi, o hükümlerden bazılarını onayladığını veya akmış kan ve ölü hayvan etinin yenmesinin haramlığında olduğu gibi bazılarını da reddettiğini bildirir. Önceki dinlerle ilgili İslamiyet'in onayladığı hükümler, İslamiyet'in kendi hükümleridir, bu hükümler önceki dinlerin kabulü anlamına gelmez. Bunun dışında önceki şeriatlardan dini hüküm veya yaşantı aramak, İslamiyet'e alternatif aramak anlamına gelir ki böyle bir düşünce kesin olarak reddedilmiştir.²⁵

Bilindiği gibi kâfir olarak dünyadan ayrılanların kesinlikle ebedi cehennemde oldukları gerçeği çok sayıda ayet ve hadisle sabittir. Kur'an-ı Kerim, "*Deve iğne deliğine girinceye kadar kâfirlerin cennete giremeyeceğini*" (kâfirlerin cehennemde ebedi kalacaklarını) bildirmektedir.²⁶ Di-

ğer bir ayeti kerime ise, "*kâfirler, yeryüzü dolusu altını cehennemden kurtulmak karşılığında verseler bile bu teklifin kabul edilmeyeceğini*" haber vermektedir.²⁷

Bu bağlamda Kur'an-ı Kerim, "*Peygamber Efendimiz'e indirilen İslam Dini dışında bir din arayanlardan, asla hiçbir şeyin kabul edilmeyeceğini ve bu kimselerin Ahirette hüsrana uğrayacaklarını*"²⁸, bildirmektedir. -Semavî olsun beşerî olsun- Peygamberimiz (s.a.v.)'e indirilen Din dışındaki herhangi bir dine intisap edenlerin "kâfirler" oldukları da Kur'an'da çok yerde zikredilmiştir.²⁹

Ve Bir Not:

Bu çalışma sırasında Diyanet'in 2006 baskılı (12.baskı) Kur'an-ı Kerim mealinin fihristinden, "teslis" ve "üçlü teslis" kavramlarını aradık, bulamadık. Belki "Hıristiyanlar" kavramında aradığımız ayet numaraları verilmiştir diye düşündük. Ancak gördük ki, "*Hristiyanlar*" maddesinde, "*Hristiyanların teslis inançları dolayısıyla kâfir olduklarını*" açıkça haber veren ayetlerin (Maide, 5/17 ve 73) numaralarının fihriste alınmadığını gördük. Önceki ve sonraki baskılarda var mı bilmiyoruz. 2006 yılında M. Görmez, Dini yayınlardan sorumlu Başkan Yardımcısı'dır.

b) Musa Carullah Pek Çok Yerde Tevrat'ın ve Yahudiliğin Gizli Propagandasını Yapmaktadır

Musa Carullah, "*İslam'ın Elifbâ'sı*" adlı kitabında şöyle der: "*Yahudilerin Tevratlarına, şeriatlarına, tabiatlarına ve tarihlerine Kur'an-ı Kerim büyük önem vermiştir. (...) Müslümanlar, her namazın son oturuşunda Yahudilere dua eder*"³⁰

Musa Carullah, Yahudiliğin değişmez, İslamiyet'in ise topluma ve çağa göre değişebilir(!) olduğunu söylüyor. Şöyle ki:

"İlahi bir din, Yahudilik gibi, milli bir nitelikte olursa, dinin kendisine geldiği kavmin örf ve adetlerini dinî birer sün-

net olarak kabul etmek mümkün olabilir. Ancak söz konusu olan din, bütün insanlığa gelmiş evrensel bir din ise (İslamiyet gibi) *herhangi bir kavmin adetlerini sünnet kategorisinde değerlendirmek asla mümkün olmaz. Zira toplumların tabiatları, seciyeleri, örf ve adetleri farklılık arz edecektir. 'Herkes kendi mizaç ve meşrebine göre amel edecektir'.*³¹

Bu sözler akılcılığın ve keyfiliğin

Dipnotlar:

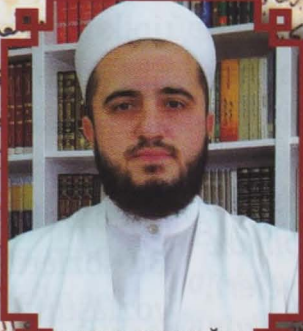
- 1 Mehmet Görmez, Musa Carullah Bigiyef, TDV Yayınları, 1994, Ankara, s. 41.
- 2 Mehmet GÖRMEZ, Musa Carullah Bigiyef, s. 9-50.
- 3 Bkz. Mehmet GÖRMEZ, Musa Carullah Bigiyef, TDV Yayınları, 1994, Ankara; Musa Carullah, Kur'an Sünnet İlişkinde Farklı Bir Yaklaşım: Kitâbu's-Sünne, (Çev. Mehmet Görmez), Ankara Okulu, 2000, Ankara; Musa Carullah, Hatun (Yayına Haz: Mehmet Görmez. (Görmez, Önsöz'de, kendine rehberlik eden hocası M. Said Hatiboğlu'na ve kitabın yayınlanmasına vesile olan Ömer Özsoy'a teşekkür etmektedir), Kitâbiyat, 2007, Ankara.
- 4 Bkz. Mehmet Görmez, "Kur'an İslamı ve Kitâbu's-Sünne", (Musa Carullah'ın "Kitâbu's-Sünne"-sinde Takriz yazısı), Ankara Okulu, 2000, Ankara, s. V; Musa Carullah, Hatun, s. 7, 8; Mehmet GÖRMEZ, Musa Carullah Bigiyef, s. IX, XI, XII, 159.
- 5 Musa Carullah, İslam'ın Elifbâ'sı (Yayına Hazırlayanlar: İbrahim Maraş, Seyfettin Erşahin), Ankara, 1997.
- 6 Mehmet Görmez, Musa Carullah Bigiyef, s. 157-159.
- 7 Musa Carullah, İslam'ın Elifbâ'sı, s. 79.
- 8 Musa Carullah, İslam'ın Elifbâ'sı, s. 81.
- 9 Musa Carullah, İslam'ın Elifbâ'sı, s. 79.
- 10 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, s. 32.
- 11 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, s. 33.
- 12 İslam hümanizmi arayışı açısından Carullah, Fazlurrahman'a benzemektedir. Bkz. Fazlurrahman, İslam'da İhya ve Reform (İngilizce Baskı Editörü Ebrahim Mousa'nın "Giriş" yazısı), s. 41.
- 13 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, 30, 81, 92, 105, 125,
- 14 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, 32.

tipik bir örneğidir. Asıl önemlisi, yürürlükten kaldırılmış muharref bir din olan Yahudiliğin değişmez bir din olarak, İslamiyet'in ise topluma göre değişebilir bir din olarak gösterilmesidir. Bu sözlerdeki asıl maksadın, Dinimizi yozlaştırmak olduğu düşüncesindeyiz.

Devam edecek inşâallâh.

Bu makale www.ahmetgelisgen.com adresinden alınmıştır.

- 15 "Allah, size hükümlerini açıklamak, size sizden öncekilerin yollarını göstermek ve tövbelerinizi kabul etmek istiyor. Allah, hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir." (Nisa, 4/26).
- 16 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, s. 15.
- 17 "Allah, size hükümlerini açıklamak, size sizden öncekilerin yollarını göstermek ve tövbelerinizi kabul etmek istiyor. Allah, hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir." (Nisa, 4/26).
- 18 Kanaatimizce "oluşturmak için" demek istiyor.
- 19 Musa Carullah, İslam'ın Elifbâ'sı, s. 44.
- 20 "(Müşrikler) çirkin bir iş yaptıklarında 'biz atalarımızı bunun üzerinde bulduk' derler. De ki: 'Şüphesiz ki Allah çirkin işleri emretmez. Siz bilmediğiniz şeyleri Allah'ın üzerine mi atıyorsunuz?'" (A'raf, 7/28).
- 21 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, s. 25.
- 22 Mehmet Görmez, Musa Carullah Bigiyef, s.159.
- 23 Âraf: 7/28.
- 24 "Kim İslam'dan başka bir din ararsa, (bilsin ki o din) ondan kabul edilmeyecek ve o kimse ahirette hüsrana uğrayanlardan olacaktır." (Âl-i İmrân, 3/85).
- 25 Abdülkerim Zeydan, el-Veciz fî Usûli'l-Fıkh, s. 263-266.
- 26 A'raf, 7/40.
- 27 Ali İmran, 3/91.
- 28 Ali İmran, 3/85.
- 29 Mâide, 5/17, 73. Ayrıca bkz. Mâide, 5/51.
- 30 Musa Carullah, İslam'ın Elifbâ'sı, s. 78.
- 31 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, s. 30.

HASAN KUDUOĞLU

DEVLET-İ ALIYYE'NİN OTUZ BİRİNCİ ŞEYHULİSLÂMI

MU'İD AHMED EFENDİ

(Rahimehûllâh)

Vilâdet târihi: Bilinmiyor - Vefât târihi: 1057 / 1647

Şeyhulislâmlık târihi: 29 Zilka'de 1055 - 20 Rebî'ulevvel 1057 / 16 Ocak 1646 - 25 Nisan 1647

Şeyhulislâmlık müddeti: 1 yıl, 3 ay, 10 gün - Şeyhulislâmlar arasındaki sırası: 31.Şeyhulislâm

Meşîhat makâmındaki sırası: 40 - Meşîhat dönemindeki pâdişah: **Sultan İbrâhîm**

- Târihçe-i Hayât-ı Necîbesi -

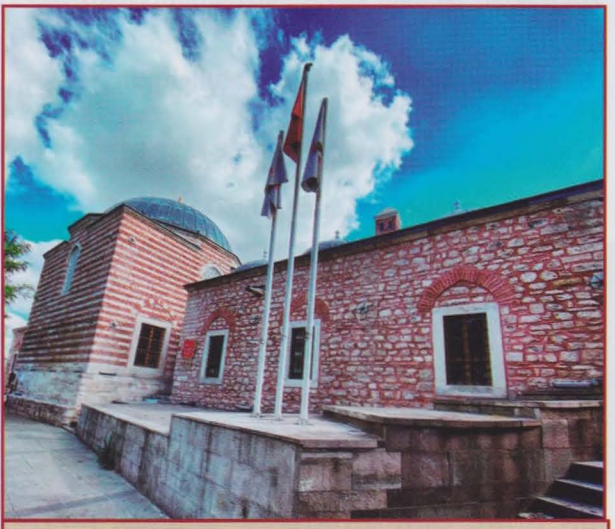
Kaynakların ifâdesine göre **Mu'îd Ahmed Efendi**'nin babasının adı **Yûsuf**'tur.

Terceme-i hâlini veren kaynakların çoğunda Tokat'a bağlı Kazova'da doğduğu belirtilirse de bu bilgi **Şeyhî**'de yer alan "Vilâyet-i Anadolu'da Kazdağı nâhiyesinde zâhir ve nümâyân olduğu" ifâdesinin yanlış anlaşılmasından kaynaklanmıştır. Kazdağı bölgesi Tokat'ın Kazova'sı olmayıp Batı Anadolu'da Edremit Körfezi'nin kuzeyinde bulunur.

- İlmî Hayâtı ve Vazîfeleri -

Tahsil için İstanbul'a giden **Ahmed Efendi**, **Kınalızâde Fehmi Mehmed Efendi**'den ders aldı. Ali Paşa-yı Cedîd (Semiz Ali Paşa) Medresesi'nde onun mu'îdi (yardımcısı) olduğu için bu lakpla anıldı. (Bkz: Resim-1)

Cemâziyelâhir 1003'te (Şubat 1595) **Kınalızâde**'den mülâzemet aldı ve müderrisliğe başladı. 40 akçe medreseden mâzul olduktan sonra sırasıyla Şevvâl 1021'de (Aralık 1612) Topkapı'da sur içinde Gazi Kara Ahmed Paşa Medresesi'ne, Cemâziyelevvel 1023'te (Hazi-

1- Kabri Hâlid ibni Zeyd Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri'nin yanında olan Semiz Ali Paşa'nın Fâtih'teki medresesi

2- Süleymâniye dârulhadîsi

ran 1614) Mahmud Paşa Medresesi'ne, Zilhicce 1027'de (Kasım-Aralık 1618) Gazanfer Ağa Medresesi'ne, Rebî'ulâhir 1029'da (Mart 1620) Sahn-ı Semân medreselerinden birine, Şa'bân 1031'de (Hazîrân 1622) Haseki Sultan Medresesi'ne, Receb 1032'de (Mayıs 1623) Yavuz Sultan Selim (Sultan Selîm-i Kadîm) Medresesi'ne, Cemâziyelâhir 1033'te (Nisan 1624) Süleymâniye medreselerinden birine, Cemâziyelâhir 1034'te (Mart -Nisan 1625) Süleymaniye Dârülhadîsi'ne tâyin edildi. (Bkz: Resim-2)

Ardından kadılığa geçti ve Cemâziyelâhir 1035'te (Mart 1626) Şam kadısı oldu. (Bkz: Resim-3)

Zilka'de 1036'da (Temmuz-Ağustos 1627) azledildi. Safer 1039'da (Eylül-Ekim 1629) Kâhire kadılığına gönderildi ve Receb 1040'a (Şubat 1631) kadar görev yaptı.

Buradaki kadılığı sırasında daha sonra sadrazam olan **Sultanzâde Mehmed Paşa** ile dostluk kurdu. Onun ileride yükselmesinde bu dostluğun önemli rolünün bulunduğu anlaşılmaktadır. Rebî'ulevvel 1043'te (Eylül 1633) Edirne ve Receb 1045'te (Aralık 1635 - Ocak 1636) İstanbul kadılıklarına getirildi.

Zilka'de 1046'da (Nisan 1637) Anadolu kazaskerliğine tâyin edilen **Ahmed Efendi, 4.Murad**'ın Bağdat seferine katılmak üzere hazırlık yaptığı sırada cereyan eden bir olay yüzünden 5 Muharrem 1048'de (19 Mayıs 1638) azledildi.

Kaynaklara göre, ordu Üsküdar'da iken **Şeyhulislâm Zekeriyâyâde Yahyâ Efendi**'den mülâzemet almış olan **Molla Hüseyin** adlı bir kişi medreseye tâyini için Rumeli kazaskerine dilekçeyle başvurmuş ve Rumeli kazaskeri dîvânında hakkı olan medresenin kendisine verilmediğini yüksek sesle söylemiş, **Ahmed Efendi** de sinirlenerek azarladığı bu müderris adayının kendisine karşılık vermesi üzerine onu değnekle dövmüştü.

Şeyhulislâm Yahyâ Efendi talebesine böyle muâmele edilmesinden dolayı üzülmüş, bu gelişmeleri öğrenen **4.Murad** ilim erbâbına daha nâzik davranılmasını, şikâyetlerinin dikkate alınmasını bildirmek üzere musâhibi **Hüseyin Paşa'yı Ahmed Efendi**'ye göndermiş, **Ahmed Efendi** ise kendisinin ilmiye ricâlinin tayin ve azli konusunda kurallara hassâsiyetle uyduğunu, kimsenin aracılığı ve rüşvetle iş yapmadığını sert bir üslupla ona bildirmiş, paşa da bu cevabı

3- 2.Abdülhamîd Hân'ın fotoğraf arşivinden Şam ve Emeviye Câmii

- Şeyhulislâm Olması -

Emekliliği döneminde katıldığı bir mevlid cemiyeti sırasında gelişen olaylar ona şeyhulislâmlık yolunu açtı. Naîmâ'nın belirttiğine göre törende, Anadolu kazaskeri olan **Cinci Hüseyin Efendi** ilmiye teşrifatına aykırı olarak **Muîd Ahmed Efendi**'nin üst tarafına oturmuş, bundan rahatsızlık duyan **Ahmed Efendi**, hâmis-i **Sadrazam Sultanzâde Mehmed Paşa**'ya şikâyette bulunmuş, sadrazam da bunun ancak şeyhulislâm olmakla halledileceğini söylemiştir.

29 Zilka'de 1055'te (16 Ocak 1646) **Ebû Sa'îd Mehmed Efendi**'nin yerine şeyhulislâmlığa getirilen **Ahmed Efendi**, 20 Rebî'ulevvel 1057'de (25 Nisan 1647) ölümüne kadar bir yıl üç ay on gün meşihat makâmında kaldı. (Bkz: Resim-4)

Şeyhulislâm oluşuna bâzı ulemâ şu mısra ile târih düşürmüşlerdir:

بیکس نوازِ عالمِ مفتی الانامِ عادِل

"Âlemdeki kimsesiz garibanları hoş tutan, mahlûkâtın adâletli müftüsü." (1055)

5- Mu'îd Ahmed Efendi'nin Fâtih Câmii yakınlarındaki Kadı Çeşmesi Sokağı'nda yaptırdığı medresesinin bugünkü hâli

اسمہ جو العظیمی
الکرام الیہ السلام
بسم اللہ الرحمن الرحیم
زید بر مسجد شریفی اذن سلطان فی ابرہ جامع و خدا تمکین و نظیفان
زید بر ایدوب بش وقت نماز قیئوب خدا اول زبک و نظیفان الی الی الی
اول فدانہ بعضی بر مسجد جامع اید زبک اختری ایتمش اوق
ایکین بش وقت اولدور اید برکس اید برسون دیر بریدرین فدانہ
سرعاز لازم اولدور سان مورسکس ما جوردو اولر اید علم
مور و غول نوره کس علم
ع

4- "Allâhümme yâ Veliyye'l-ismeti ve't-tevfik, nes'elûke'l-hidâyete ilâ sevâi't-tarik

Bu mesele beyânında eimme-i Hanefiyye'den cevap ne vechiledir ki?

Zeyd bir mescid-i şerîfi izn-i sultânî ile câmi ve hüddâmının vazîfelerini ziyâde edüp beş vakit namaz kılınup hüddâmı ol ziyâde vazîfeyi alırlarken ol hüddamdan ba'zı 'Bu mescidi câmi eden inek ahuru eylemiş! Üç vakit iken beş vakit oldu. Allâh belâsın versin.' dese, böyle diyen hüddâma şer'an ne lâzım olur? Beyân buyrulup me'cûr olalar.

el-Cevâb: Allahu a'lem, ta'zîr ve azl ve tevbe.

Ketebehû el-fakîr Ahmed ufiye anh."

abartılı bir şekilde **4.Murad**'a arz etmişti. Bu durum üzerine **Ahmed Efendi** görevden alınıp kadılık ve müftülük verilerek Belgrad'a yollanmıştı.

Ahmed Efendi'nin mâzuliyet dönemi kısa sürdü. Zilka'de 1049'da (Mart 1640) ikinci defâ Anadolu kazaskeri, Cemâziyelevvel 1051'de (Ağustos 1641) ikinci defâ Rumeli kazaskeri oldu. Rebî'ulevvel 1054'te (Mayıs 1644) emekliye sevk edildi.

6- Mu'îd Ahmed Efendi Medresesi'nin yanında gözükten Yarhisar Câmii

- Vefâtı -

Sağlığında evinin yakınında inşâsına başlanan medrese vasiyeti üzerine ölümdünden kısa bir süre sonra tamamlandı ve yanında yaptırılan türbeye defnedildi.

Vefâtına şu mısra ile târîh düşürülmüştür:

كَيْدِي أَوْ أَحْمَدُ أَفندي أَوْ رَيْسِ عُلْمًا

“Gitti âh Ahmed Efendi, o reîs-i ulemâ.” (1057)

- Şahsiyeti -

Ahmed Efendi'nin kararlı bir kişi olduğu, birçok haksızlığa karşı koyduğu kaynaklarda belirtilmektedir. Çağdaşı **Karaçelebizâde Abdülaziz Efendi** de onun hakkında genellikle olumlu ifâdeler kullanır.

7- Fâtih, Yarhisar Câmii, Kadı-Çeşmesi Sokağı, 1938 yılı

Şeyhulislâm Memekzâde Mustafa Efendi, kendisinin dâmâdıdır.

- Hayır Eseri -

Mu'îd Ahmed Efendi'nin yaptırdığı medrese, Fâtih Câmii'nin Haliç tarafında Kadı Çeşmesi Sokağı başında, Yarhisar Câmii yanında yer almakta olup odalarından sâdece biri günümüze kadar gelebilmiştir ama **Ahmed Efendi**'nin mezarı maalesef günümüze ulaşamamıştır.

1869 yılındaki tespite göre medresede bir dersiâm görev yapmakta ve on sekiz talebe ders görmekteydi. 1918'de yangınlarda evleri yananların ikâmetine tahsis edilmişti. (Bkz: Resim-5, 6 ve 7)

Rûhu için el-Fâtiha.

Kaynaklar:

(Mehmet İpşirli, Tdv İslâm Ansiklopedisi, 31/87-88; Müstakimzâde Süleymân Sa'düddîn, Devhatü'l-meşâyih, sh:52-54; Aynı mlf., Devhatü'l-meşâyih (me'a-zejl), Süleymâniye Ktp., Yazma Bağışlar, rakam:5497, verak:24b; Şeyhî, Vekâyi'u'l-fuzalâ, 1/137-138; Ayvansarâyî, Hadîkatü'l-cevâmi', 1/220-221; Mehmed Süreyyâ, Sicill-i 'Osmânî, 4/504; İlmiyye Salnâmesi (haz. Seyid Ali Kahraman, Ahmed Nezih Galitekin, Cevdet Dadaş), sh:372-374, 753; Ahmed Sıdkî, Mu'cemü şüyûhi'l-İslâm fi'l-'ahdi'l-'Osmânî, 1/452-455; Abdülkadir Altunsu, Osmanlı Şeyhulislamları, sh:69-70; Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi'nde Şeyhülislam Fetvaları, sh:13; Serhat Başar, Osmanlı Şeyhulislamları, sh:90-91; M.Orhan Bayrek, İstanbul'da Gömülü Meşhur Adamlar, sh:68; İsmail Hami Danişmend, İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi, 5/123-124; Uzunçarşılı, Osmanlı Tarihi, 4/466-467; Na'imâ, Târih, İstanbul 1281-83, 3/263, 311-314, 418, 433, 4/71-73, 74, 111, 164, 214, 222; Mübahat S. Kütükoğlu, 20. Asra Erişen İstanbul Medreseleri, sh:31, 196-197; Kâtib Çelebi, Fezleke, 2/193; Zeyneb Ahunbay, Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, 5/496-497)

İletişim adresi: hasan.kudu@hotmail.com

ÖMER FARUK KORKMAZ

KABİR AZABI VAR MI? -2-

Not: Bu yazının ilk kısmı geçen ay yayımlanmıştı.

Hadislerde Kabir Azabı

Kabir azabının mevcudiyetine dair belki lafzı ile tevatür seviyesine çıkmış hadis bulunmasa da bu konuda varid olan gerek merfu', mevkûf ve gerekse maktu' rivayetlerin keşişmiş olduğu nokta "kabirde azabın var olduğu"dur.

Bu konuda vârid olan rivayetler tabii ki bizim burada zikredeceğimiz ile asla münhasır değildir. Lakin bu rivayetlerin içerisinde sübûtu ve delâleti kat'î rivayetlerin bulunması mes'eleyi kolaylaştırmalıdır. Kabir azabı hakkında rivayet edilen rivayetlerin bir kısmı şunlardır:

a) Esmâ binti Ebi Bekir' den rivayet olundu ki; "Resulullah (*Sallallahu Aleyhi ve Selem*) bir hutbe irad etti ve kişinin kabirde karşılaşacağı azaptan bahsetti. Ve bunu zikredince Müslümanlar çokça feryad etti".²⁰

b) Musa İbn Ukbe, Halid ibn Said ibn Asi'nin kızından nakletmiştir ki o "Peygamber (*Sallallahu Aleyhi ve Selem*)'in kabir azabından (Allah Teâlâ'ya) sığındığını işitmiştir".²¹

c) Ebu Hureyre (*Radyallahu Anh*)den rivayet edilmiştir ki; Resulullah (*Sallallahu Aleyhi ve Selem*) şöyle dua ederdi; "Ey Allah! Mesih Deccal'in fitnesinden, ölümün ve hayatın fitnesinden, cehennem azabından ve Kabir azabından sana sığınırım."²²

d) İbn Abbas (*Radyallahu Anh*)dan rivayet olunmuştur ki; Efendimiz (*Sallallahu Aleyhi ve Selem*) iki kabre uğradı ve şöyle buyurdu: "Muhakkak bu ikisi azab olunuyorlar. Büyük bir şeyden (günahtan) dolayı değil. Bunlardan birisi söz gezdirirdi. Diğeri ise bevbinden sakınmazdı."

(Ebu Hureyre (*Radyallahu Anh*) şöyle dedi): "Sonra (Nebi (*Salallahu aleyhi ve Selem*) yaş bir odun parçası alıp onu ikiye böldü. Sonra her birisini iki kabrin üzerine koyup şöyle buyurdu: 'Bunlar, bu yaş odun parçaları kurumadığı müddetçe onların azabının hafifletilmesi umulur.'²³

e) Aişe (*Radyallahu Anha*)den rivayet edilmiştir ki; Efendimiz (*Sallallahu Aleyhi ve Selem*) namazda "Ey Allah! Kabir azabından sana sığınırım" diye dua ederdi.²⁴

Diğer Bazı Hadisler

f) Aişe (*Radyallahu Anh*)den ve **Ğundur** (*Rahimehullah*)'ın ziyadesiyle rivayet edilen hadis-i şerifte Efendimiz (*Sallallahu Aleyhi ve Selem*) “Kabir azabı hakır” buyurmuştur.²⁵

Buraya kadar zikrettiğimiz rivayetler, İslâm'da bütün bir ümmet tarafından Kur'an'dan sonra birinci kaynak olarak telakki edilmiş olan **Buharî**'nin “*el-Cami'u's Sahih*”indeki bu konuyla ilgili bir kısım rivayetlerdir. Ta ki **İmamu'l Haremeyn** (*el-Cüveynî*) bu konuda şöyle demiştir: “Şayet bir insan Buhari ve Müslim'de bulunup onların sahih olduğuna hükmettiği bir hadis-i şerifin Efendimiz'in sözü olduğuna dair hanımının talakına yemin etse, ona talakı gerekli görmem”.²⁶ Bu sözden sonra birkaç şaz kesimin çıkıp bunun üzerine söz söylemesinin mü'minler katında hiç değeri yoktur, olmamalıdır da...

g) İbn Ebi Şeybe, Buhari ve Müslim'in **Hazreti Aişe** (*Radyallahu Anh*)den rivayet ettiği hadis-i şerifte Nebi (*Sallallahu Aleyhi ve Selem*) şöyle buyurdu: “Muhakkak ki kabir ehli kabirlerinde hayvanların duyacağı bir azab olunmak ile azab olunmaktadırlar.”²⁷

h) Ahmed İbn Hanbel ve **el-Bezâr**'ın **Câbir** (*Radyallahu Anh*)den rivayet ettiği hadis-i şerifte “Efendimiz Beni Neccâr'a aid bir hurma tarlasına girdi ve cahiliye döneminde ölmüş olan Neccarogullarından birtakım adamların seslerini işitti ki onlar kabirlerinde azab olunuyorlar. Korkulu bir biçimde çıkıp Ashabına kabir azabından (Allah Teâlâ'ya) sığınmalarını emretti.”²⁸

ı) Beyhakî'nin **Ebu Hureyre** (*Radi-*

yallahu Anh)den rivayetinde; Efendimiz Aleyhissalatü vesselam “Kabir azabı üç şeyden dolaydır; Gıybet, söz gezdirme ve Bevl... Bunlardan sakınınız.” buyurmuştur.²⁹

i) İbn Ebî Şeybe ve **İbn Ebi'd Dünya**'nın **Ebu Hureyre** (*Radyallahu Anh*)'den naklettiği hadis-i şerifte Efendimiz (*Sallallahu Aleyhi ve Selem*) “Bevl'den sakınınız! Zira kabir azabının çoğu ondan dolaydır” buyurmuştur.³⁰

Kelam Kitaplarında Kabir Azabı

Kelam ilminde “Kabir azabı” konusunu “Mu'tezile, Cehmiyye, Neccâriyye, fırkaları inkar etmişlerdir. Bunlar, aklen kabir azabının mümkün olmadığını söylemektedirler. Çünkü kabirde azab olmasa ya ruh olmaksızın bedene olacaktır ki; bu muhaldir. Veya da bedene ruh iade edilip öyle öyle azab olunacaktır ki bu durumda da böyle bir beden ikinci bir ölüme muhtac olacaktır. Bu da muhaldir. Zira Allah Teala her nefsin bir kez ölümü tadacağını bildirmektedir.”³¹

Aklı nakle tercih eden bu fırkalar işte böyle bir takım vesveseler ile konu hakkında varid olan onca hadisleri bertaraf edebilmekte ve Peygamber Aleyhissalam'ın “var” dediği yerde “yok” diyebilmektedirler. Halbuki şu vesvesenin def'i yine mümkündür. Malumdur ki; uyuyan bir kişinin ruhu çıkar ve cesedine bitişik olur. Bu halde dahi uyuyan kimse üzüntü duyar. Hatta bazen uykuda konuşur. Çünkü onun ruhu cesedine bitişiktir. Uyku ölümün kardeşidir. Dolayısıyla ölümden sonra da üzüntü veya rahatlığı hissetmesi mümkündür.³²

Bu konunun en önemli yönlerinden biri de isbâti yönünün Ulema tarafından

“telakki bi'l-kabulü”dür. Zira “telakki bi'l-kabul isnaddan üstündür” denilmiştir. Tabiinden günümüze birçok müctehid, mütekellim, müfessir kabir azabının mevcudiyetini söylemişlerdir.

Kabir Azabını Hak Gören Bazı Ulema Büyüğü

Buna delil olarak bir kısmını zikretmek gerekirse; İmam-ı A'zam Ebu Hanife “el Fıkhü'l Ekber” inde³³, İmam Ebu Mansur el-Maturîdî “Akide”sinde³⁴, Tacüddin es-Sübki, buna şerh mahiyetinde yazdığı “es-Seyfu'l Meşhur” unda³⁵, İmam Ebu'l Hasen el-Eş'arî “el-İbâne” sinde³⁶, İmam Tahavi “el-Akîdetü't Tahaviyye” sinde³⁷, İmam el-Bâberti “Şerhu'l Akideti't Tahaviyye” sinde³⁸, Abdü'lgani el-Ğuneymî “Şerhu'l Akideti'tTahaviyye” sinde³⁹, Ebu'l Muin en-Nesefi “Bahru'l Kelam”⁴⁰ ve “Tabsıratu'l Edille” sinde⁴¹, İmam es-Suyûti, “Şerhu's Sudûr” unda⁴² ve “el-Budûru's Safire” sinde, İbn Kayyimi'l Cevziyye “Kitabu'r Ruh” unda⁴³, İmam el-Kurtûbî “et-Tezkire” sinde, İbn Receb el-Hanbeli “Ehvâlu'l Kubûr” unda, Ali bin Osman el-Ûşî “Bed'ul Emali” metninde⁴⁴, Ali el-Kâri “Dav'u'l Me'âlî”⁴⁵ sinde, Muhammed İbn Süleyman el- Halebî, “Nuhbetu'l Leâlî” sinde⁴⁶, İbn Hümam “el-Müsayere” sinde⁴⁷, Kemalü'ddin Muhammed “el-Müsamerre” sinde⁴⁸, Kasım bin Kutluboğa, “Müsayere” üzerine “Haşiye” sinde⁴⁹, Allâme Taftazanî, “Şerhu'l Akâid” inde⁵⁰, Muhammed Abdülaziz el Ferhârî, Şerhu'l Akaid şerhi “en-Nibrâs” da, Sırrı Giridi, “Nakdü'l Kelâm” ında⁵¹ Seyyid Sâbık “el Akâidu'l İslâmiyye” sinde⁵² her birerleri kabir azabının var olduğunu söylemişlerdir.

Kabir Azabı Yazısının Hâtimesi

Hiçbir Mü'min, Nebi, (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in “Onlar bizim topluluktandırlar ve bizim gibi konuşurlar” diye haber verdiği Fırak-ı Dalle'nin görüşlerinin hamisi ve müdafii olmamalıdır. Ve bu insanların süslü bir kağıt parçasıyla ambalajlanmış zehir mesabesindeki sözlerine kanmamalıdır.

Şu kadar Ayet, Hadis ve bir kısmının müctehid dahi olduğu ulemanın sözlerinden sarf-ı nazar ederek, sırf kendi heva ve akıllarına uymadığı için böyle hakikatleri cehalete boğduran canileri dinlememelidir. Sözüm ona birilerinin bu konu hakkında bir takım nakil hainlikleri ve cehalet tabloları ile dolu kitab diye ortaya çıkardıkları paçavraları okumak bir kenara, bunları eline dahi almaktan istinkaf etmelidir. Ve bu cühela ile ilim sahipleri, hasbe'l kader cihad etmeli, ilim sahibi olmayanlar da gerektiği yerde kaba kuvvetle dahi olsa hamiyet-i islâmiyye ve gayret-i imaniyeleri gereği İslâm'ın bu hakikatlerini müdafaa etmelidir.

Yaşamış olduğumuz kaostan kurtarabilmenin bir yolu da bu sapmış gürûhun doğrularının dahi alınmamasından geçmektedir. Güya birtakım fayda ve hakikatleri insanlara sunma adına “Doğru bildiğimiz yanlışlar” sloganıyla ortaya çıkıp, medyanın kendisine sağlamış olduğu imkanla şarlatalık yapmayı âdet haline getirmiş bu yüzüzler, bir şeyleri verme uğruna mü'minlerin çok şeylerini almışlardır.

Atasözü

Bu durum da bir ata sözüolan وجدت شيئاً / غاب عنك أشياء “Bir şey buldun ama çok şey kaybettin” sözünü akla getirmektedir. Herhangi bir kimse, namaz gibi bedeni

olan bir ibadetin ruku' ve secdesini tam yapmaması sebebi ile namaz hırsızlığı sayılıyor ve hırsızların en kötüsü addediliyor, ya milletin mü'minlerin akidesini bozmak suretiyle mü'minleri idlal etmeyi görev addeden şu aşufteler ne olarak anılmalıdırlar. Doğrusu bu da merak konusudur.

Eslafımızı, eserlerini ve görüşlerini “geride kalmış bir takım muhayyelat” olarak gören ve onları tenkid edenler, yine mazideki uç görüşleriyle *خالف تعرف* / muhalif ol ki tanınasın kaidesince görüşlerini

Kur'an'a tercih eden “sapmışlar kervanı” diyebileceğimiz fırak-ı dâlle nin mensubları olan “bilge”leri taklitten yahud onların avukatlığını yapmaktan gayrı ortaya somut bir şey koyamamışlardır.

Bu konuda günümüz Müslümanları doğal afetlerden tedbir aldıkları gibi, ondan kat kat daha tehlike arz eden “Akide tufanı” yahud “Dalalet patlaması” diye niteleyebileceğimiz şu manevi erozyon karşısında mutlaka, ama mutlaka önemli tedbirler almalıdırlar. Ve hatta buna mecburdurlar. Vesselam...

Kaynaklar

- 20 Buhari, Kitabu'l Cenaiz, 86 Babu ma câe fi azabi'l kabr No: 1373
- 21 Buhari, Kitabu'l Cenaiz, 87 Babu't taavvüz min azabi'l kabr No:1376
- 22 Buhari, Kitabu'l Cenaiz, 87 No: 1377
- 23 Buhari, Kitabu'l Cenaiz 88 Babu azabil kabr mine'l ğîbeti ve'l bevl, No:1378
- 24 Buharî, Kitabu'l Ezan Babu'd dua kable's Selam No: 832
- 25 Buhari, Kitabu'l Cenaiz, Babu ma câe fi azabi'l kabr No: 1372
- 26 Şerhu'l Menzumeti'l Beyqûniyye, Abdullah Siracuddin S.50
- 27 İbn Ebî Şeybe 3/373, Buhari 11/174 ed-Daavat Babu't taavvuz min azabi'l kabr, Şerhu's Sudûr Celâlüddin es-Suyûtî Daru İbn Kesir Baskı 4, 1425 Dimeşk/ Beyrut S.223
- 28 El-Bezzâr Keşfu'l Estâr 1/412, Şerhu's Sudûr, a.y.
- 29 Beyhakî, İsbâtü azabi'l kabr No 261, Şerhu's Sudûr S.225
- 30 Darekutnî 1/127, Burada saydığımız ve daha bir çok rivayet için bk. Şerhu's Sudûr S.222- 248
- 31 Kur'an, Al-i İmran 185, ed-Duhan 56 , Ebu'l Muin en-Nesefî, Bahru'l Kelâm M. Dari'l Farfur B.2 S.249
- 32 Bahru'l Kelam, S.252
- 33 El Fıkhu'l Ekber (Ebu'l Münteha şerhiyle beraber) S.48
- 34 Akidetü Ebi Mansûr, (es-Seyfu'l meşhur ile birlikte), Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi 2000 S.50
- 35 Tacüddin es-Sübki, Es-Seyful Meşhûr fi akideti Ebi Mansur a.y.

- 36 Ebu'l Hasen el-Eş'arî, el-İbâne an Usûli'd diyane Daru'n Nefâis Baskı.1 1414 S.163-164
- 37 Tahavi, el-Akidetü't Tahaviyye (Abdülğani el Ğuneymi şerhiyle birlikte) D. Beyruti-D. İbn Abdi'l Hadi, B.1 1425, S.133
- 38 Baberti, Şerhu'l Akideti't Tahaviyye, Daru'l Beyruti, Baskı. 1 1430 S.115
- 39 Abdü'l Ğani el-Ğuneymi, Şerhu'l Akide et Tahaviyye, D. Beyruti-D. İbn Abdi'l Hadi, B.1 1425, S.133
- 40 Ebu'l Muin en-Nesefî “Bahru'l Kelam” S.249-253
- 41 Ebu'l Muin en-Nesefî, Tabsıratu'l Edille D.İ.B, S.364-367
- 42 Celalu'ddin es-Suyûtî, Şerhu's Sudur S.222-248
- 43 İbn Kayyimi'l Cevziyye, Kitabu'r Ruh, S.58
- 44 Ai bin Osman el-Ûşî, Emâli metni 52. beyit
- 45 Ali el-Kârî “Dav'u'l Me'âlf fi şerhi bedi'l Emalf S.38
- 46 Muhammed İbn Süleyman el- Halebî, Nuhbetu'l Leâlf İhlas Vakfı Yayınları, S.118
- 47 İbn Hümam ,el-Müsayere (Müsamere ile birlikte) D.K.İ., Baskı.1, 1423 S.223 vd.
- 48 Kemalü'ddin Muhammed, el-Müsamere a.y.
- 49 Kasım bin Kutluboğa, Haşiye alâ Müsayere, a.y.
- 50 Sa'düddin et-Taftazânî, Şerhu'l Akâid, Asitâne Kitabevi S.158 vd.
- 51 Sırrı Giridi, Nakdü'l Kelâm fi akaidi'l İslâm, Dersadet 1310 S.239-240
- 52 Seyyid Sâbık, el Akâidu'l İslâmiyye, Daru'l Kitabi'l Arabi S.237 vd.

Güldeste

Mustafa Özşimşekler

TEKFİRCİ SELEFİLER

İslâmî literatürde “Selef” veya “Selef-i sâlihîn” denilince, bir mezhep veya bir grup değil, İslam dininin inşâsında ve İslam ilimlerinin tedvin sürecinde etkin olan ilk üç nesil kastedilir. Bunlar; “Sahabe”, “Tâbiîn” ve “Tebe-i Tabiîn” dönemidir. Nitekim **Peygamber Efendimiz** (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) bu üç nesli överek şöyle buyurmuştur:

“İnsanların en hayırlısı Benim asrım(daki ashâbım)dır. Sonra onları takib edenler (tâbiîn), sonra onları takib edenler(tebe-i tabiîn)dir.

(Buhârî, Fedâilü’s-Sahabe: 1; Rikâk: 7; Müslim, Fedâilü’s-Sahâbe: 216)

Bu üç nesil, gerek İslâmı anlamak bakımından, gerekse ilim ve amel etmek yönünden bütün Müslümanların örnek

aldığı nesillerdir. İşte İslam’ın bu ilk üç kuşak nesline; “Selef”, sâlih oldukları için ise; “Selef-i sâlihîn” denmiştir.

Selef-i sâlihîn “**ilim, amel ve ihlas**”ı birleştiren insanların yetiştiği bir dönemdir. Bu sebeple ümmetin vazgeçilmez istikâmet önderleri olmuşlardır. Ümmet içinde ne zaman bir gevşeme, sarsılma ve fitne ortaya çıksa, bu üç neslin temsil ettiği İslâm anlayışıyla doğru yol ve istikâmet korunmuştur.

Selefin akâdesi **Ehli Sünnet**’tir. **Ehli Sünnet**’te ifrad ve tefrid yoktur, tekfir-cilik yoktur. Selef-i sâlihîn tüm Müslümanları kardeşçe kucaklayan, ümmetin birlik ve beraberliğini sağlayan bir İslam anlayışına sahip idiler. Hiçbir Müslümanı tekfir edip müşrik olmakla itham etmediler.

Oysa günümüzde, “**Selefî**” olduklarını iddia edip aslında “**Selef**” ile alakaları olmayan bazı tekfirici gruplar var. Bunlar, bazı amellerinden dolayı Müslümanların birçoğunun müşrik olduğunu ileri sürüp küfürle itham ediyorlar.

“**Tevhid ehli**”yiz diyorlar. Ama “**Tekfir ehli**” olup çıkmışlar...

Tekfircilik bir aşırılık ve haddi aşmadır, ümmetin başına bela olan ve ümmeti bölünen bir fitnedir. Tekfircilik fitnesini ilk olarak ümmetin başına bela eden tâife, **Peygamber Efendimiz** (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)’in “**Cehennem köpekleri**” diye vasıfladığı “**Hâricî**”lerdir. Bu azgın tâife, “**İlim Şehrinin Kapısı**” olan, veliler şâhı **Hz. Ali** (Radiyallahu anh)’ı bile küfürle itham edecek kadar ileri gitmiş ve neticede kalleşçe saldırıp **şehid** etmişlerdir.

Günümüzde “**Selefi**” olduğunu iddia eden bu tekfirci taifenin “**Selefi**” de, herhalde **Hârici** taifesidir. Çünkü Selef-i sâlih’in o nezih akidesinde Müslümanı küfürle itham etmek yoktur. Onların görüşü şudur:

- **Tevil varsa tekfir yoktur.**

- “**Ben Müslümanım**” diyene “**kâfir**” denilmez.

Dolayısıyla selef’in o nezih **Ehli Sünnet** akîdesi nerede, bu gün kendilerine Selefî diyen “**tekfirci**” taifenin akîdesi nerede...

Selefi sâlih’in hangi vadide, bu sonradan türedi tekfirci selefiler hangi vadede...

Günümüzde Tekfircilik

Haricîlerle başlayan bu tekfircilik hastalığı tarih boyunca yer yer nüksetmiş, zaman zaman Müslümanlar arasında bazı gruplar tarafından kullanılagelmiştir.

Özellikle fitnenin yaygınlaştığı dönemlerde daha da şirazesinden çıkmış, ayarsız diller bu tekfir meselesini daha sık ve cesaretle telaffuz etmişlerdir.

Günümüzde, kendini ispatlamak isteyen ve gerekli ilmi donanıma sahip olmayan bir takım gençler arasında bu tekfir meselesi kabul görmüştür.

Heyecana kapılan ve “**Selefi**” geçinen bazı ilimsiz, tecrübesi yetersiz, slogan müslümanı diyebileceğimiz kişiler tarafından gündeme getirilen ve sosyal medyada da bir hayli yaygınlaşan tekfircilik, tehlikeli bir virüs haline gelmiştir.

Rastgele her önüne geleni tekfir edip “**kafir**” damgası basan, mücadelesini ve cihadını(!) ancak müslümanlarla yapan bu şaşkın tâife, her ne kadar selefî olduklarını iddia etseler de, bunlar ancak Haricilerin günümüzdeki versiyonudur.

Tekfircilik, tarih boyunca Müslümanların başını ağrıtan en önemli fitnelerden biri olmuş ve Müslümanların birleşmesinin önünde büyük bir engel teşkil etmiştir. Tekfircilik, basiret ve ferasetten yoksun bazı grupların elinde, muhalif oldukları diğer guruplara karşı adeta bir silah olarak kullanılmış ve Müslüman cemaatleri içten içe kemiren tehlikeli bir virüs haline gelmiştir.

İbni Teymiye Hakkında Kısa Bir Malumat

Selefî olduklarını iddia edenler, genelde **İbni Teymiye**’nin görüşlerine dayanırlar. Bu vesileyle **İbni Teymiye** hakkında kısa bir malumat vermek yerinde olur:

Selef dediğimiz övülen nesilden takriben altı asır kadar sonra **İbni Teymiye** gelmiş ve kendi selefinin bir takım görüşlerine muhalefet etmiştir. Aslında **Ehl-i Sünnet** ve tasavvûfî bir çevrede yetişmesine, Hanbelî ulemasından olan bir aileden gelmesine rağmen, yetiştiği geleneğe aykırı ve zıt görüşler serdederek ortaya çıkmıştır. Ulemânın icma ettiği birçok konuda, kendi selefi olan ulemaya hata nispet ederek aykırı fetvalar vermiştir.

Hezeyâna varan ifrad derecesindeki aykırı görüşlerinden dolayı, başta Hanefî fukahâsı olmak üzere cumhûr-u ulema tarafından çok ağır eleştirilere maruz kalmıştır.

Hatta, Hanbeli mezhebine mensup bazı kadılar, vermiş olduğu kendine buyruk fetvalarından dolayı **İbni Teymiye**'nin fetva vermesini yasaklamışlardır.

Tartışmayı ve cedeli seven bir yapıya sahip olan **İbni Teymiye**, muhataplarına karşı hakaretvari konuşan, tartışma ve münazara kurallarına riayet etmeyen tavır sebebiyle, o devrin ulemâsının kendisine soğuk ve mesafeli durmasına sebep olmuştur.

Birçok konuda, kendi görüşlerini ifade ederken “bu konuda selefin icmâi var” iddiasında bulunmuştur. Oysa selef’e nisbet ettiği bu görüşler, ne yazık ki selefin görüşüyle örtüşmeyen görüşlerdir.

Müteşâbih âyetleri zâhiri ile tefsir eden **İbni Teymiye**'nin benimsediği tefsir usûlü, iddia ettiği gibi selefin usûlü değildir. Zira Selef, müteşâbih âyetler hakkında ne zâhirî ne de bâtınî bir yorumda bulunmamışlar, teşbih ve tecsîme düşmeden, tevil yoluna gitmeden bunları aynen kabul etmişlerdir.

Oysa **İbni Teymiye** selefin yolundan gittiğini, teville karşı olduğunu söylemiş, fakat âyetleri tevil ederek mücessimenin görüşlerine kaymıştır. **Allah**'a mekân ve cihet isnad ederek tenkid ettiği mücessimenin görüşlerine kendisi düşmüştür.

Belki bazıları; “**İbni Teymiye** ‘**Allah** cisimdir’ şeklinde bir söz söylememiştir, o mücessime değildir.” diyebilir. Evet ‘**Allah** cisimdir’ dememiştir, lakin “**Allah** cisim değildir” de dememiştir. Bunu da kendince şöyle savunmuştur:

“**Kitap, Sunnet ve İcma**'da, **Allah'u Teâlâ**'nın cisim olmadığına dair bir

ifade yoktur. Müslümanların imamlarından hiç biri böyle bir şey söylememiştir. Öyleyse, ben de söylememeyi tercih etsem ve; ‘**Allah** cisim değildir’ demezsem, bu beni dinden çıkarmaz.”

İbni Teymiye, birçok meselede kendi görüşlerini ifade edip “bu konuda selefin icmâi var” dediğini, az önce belirtmiştik. İşte burada da bunu yapmış ve; “**Müslümanların imamlarından hiç biri böyle bir şey söylememiştir**” diyerek, kendi görüşünü selefin görüşü gibi sunmuştur. Oysa **Ebu'l-Hasen el-Eşarî** (bu ifade-nin aksine) şöyle demiştir:

“**Ehl-i sunnet ve Hadis ehli ‘Allah'u Teâlâ** cisim değildir’ demişlerdir.”
(*Makâlatü'l-İslâmiyyin*, s. 211)

İbni Teymiye; “**Allah** cisim değildir, demezsem, bu beni dinden çıkarmaz.” Diyerek, aslında tehlikeli sularda yüzdüğünü de bir nevi itiraf etmiştir. Ayrıca, “**Allah** cisim değildir” demiyorum demek, “**cisim**” olduğu görüşünü kabul etmektir.

Cisim ise; eni, boyu, kütlesi olan, yer kaplayan şeydir. Onun için **Ehli Sunnet** uleması “**Allah'u Teâlâ** cisim değildir” demişlerdir.

İbni Teymiye'nin bu sözlerine **Zâhidü'l-Kevserî** şöyle reddiye yapmıştır:

“Böyle söylemesi arsızlıktır. **Allah'u Teâlâ**'nın “**asla hiç bir şeye benzemediğini**” ifade eden âyet-i kerimeleri ne yaptı?.. Her ahmağın aklına gelebilecek olan her saçmalığın tek tek reddedilmesini mi bekliyor? **Allah'u Teâlâ**'nın meâlen:

“O’nun misli (O’na benzer) hiç bir şey yoktur.” (Şûrâ: 11) buyurması yetmiyor mu? Yoksa hiç bir rivayet, zıddını bildirmediği için birilerinin (Hâşâ) “Allah şunu yer, şunu çiğner, şunun tadına bakar...” gibi şeyler söylemesini caiz mi görüyor?.. Bu açığa çıkmış bir küfür ve katıksız tecsimdir.” (Makâlatü’l-Kevserî; s.350-353)

İbni Teymiye’nin talebelerinden olan **İmâm-ı Zehebî**, pek çok yerde hocasını övmüştür. Bununla beraber onun hakkında şöyle demiştir:

“**İbni Teymiye** münakaşacı idi. Bazı iyi bilinen konularda dört mezheb imamına muhalefet etti. Onda kibir, meşihat riyâsetine aşırı sevgi, ulu zatları tahkir etme, büyüklük taslama davası ve gösteriş âfeti vardı.”

İmâm-ı Zehebî bunları ifade ederek; “**ilimle böbürlenmekten ve bencillikten kork**” diye de hocasına ikazda bulunmuştur. (Berâatü’l-Eşariyyîn min Akâidi’l-Muhâlifin, s. 378.)

İbni Teymiye Kahire’de kâdıl-kudâtın (baş kadının) katıldığı ve çeşitli devlet adamlarının yer aldığı bir mahkemede sorgulanıp hesaba çekilmiş, **Allah’u Teâlâ**’yı insan suretinde kabul etmek (teşbih) cürmünden dolayı Kahire kalesine hapsedilmiştir.

İbni Teymiye Ehli Sünnet’e uymayan, Selefi sâlihine muhalif, ifrad derecesindeki birtakım görüşlerinden dolayı ulemânın fetvasıyla birkaç defa hapse atılmıştır. Hatta ulemâdan, onu tekfir edip kâfir olduğuna hükmedenler dahi olmuştur.

Ve... Şam kalesi’nde hapiste iken vefat etmiştir...

Muhammed İbni Abdülvehhab

İbni Teymiyye’nin ölümü ile üzeri örülen, unutulmuş bir takım bozuk görüş ve itikadlar, asırlar sonra **Muhammed bin Abdülvehhab** ile yeniden gündeme taşındı. O, kullandığı katı ve ayrıştırıcı ifadelerle, bu görüşleri dillendirip köpürterek fanatizme varan, **Ehl-i Sünnet**’in İslam anlayışına uymayan yeni bir yol ihdas etti.

Ameli tevhid vurgusu yaparak müslümanların birçoğunu, fiilleri yüzünden müşrik sayıp küfürle itham etti. Daha da ileri giderek, onlara karşı cihad etmeyi(!) müslümanların en temel vazifelerinden biri olarak gördü. Onların mallarının ve canlarının muvahhidlere(!) helâl olacağını ileri sürdü. Bundan dolayı nice Müslümanların kanı döküldü, namusları payımal edildi, malları yağmalandı. Bu hasta zihniyetin sapkın ve saldırgan tavırından dolayı, neredeyse ümmet cihâdî hareketten nefret eder hale geldi.

Muhammed bin Abdülvehhab ile Vehhâbiliğin temelleri atılmış oldu. Dini anlamda her yeniliği bidat, kutsal değerlere ve selefe gösterilen her türlü hürmeti de şirk sayan bir karaktere büründü. Vehhâbilik bu özelliği itibarıyla, ilk dönem Hâriciliği gibi, bir tür “**tekfirci seleflik**” haline geldi.

İşte bu günkü tekfirci seleflerin dayandığı ve seleflik dedikleri, aslında vehhâbiliktir. Bu gün selefî olduğunu iddia edenler, her ne kadar kendilerine “**selefi**” diyerek meşrûiyet kazanmaya çalışsalar da, vehhâbi ekolünün seleflik diye sunulduğu bu modelin, İslam’ın ilk üç nesli olan “**selef-i salihin**” ile hiçbir benzerliği ve alakası yoktur.

Tekfircilik Müslümanı Kâfir İlan Etmektir.

Bir kimse **Allah**'ın âyetlerini inkâr ediyorsa, apaçık küfür olan sıfatları taşıyorsa, bu kimse elbette küfre girer ve kâfir olur.

Tekfircilik ise; kâfirin kâfir olduğuna itikad etmek değil, bir Müslümanı amelindeki noksanlık sebebiyle, hak etmediği halde küfürle itham etme hastalığıdır.

Ehli Sünnet ulemâsına göre; **“ben müslümanım”** diyen bir kimse, **Allah'u Teâlâ**'nın bir emrini veya nehyini inkâr etmedikçe, işlediği günahından dolayı küfre nisbet edilemez.

İslam, kişilerin zahirine göre hükmeder. Yani Müslüman olduğunu söyleyen ve bunu ikrar eden kimseye Müslüman muamelesi yapılır. Bir takım teviller ve yorumlar yaparak; **“hayır sen kâfirsın”** denilemez. Onun kalben inanıp inanmadığı ise **Allah'u Teâlâ** ile onun arasındadır.

Mesela; Müslüman olduğunun bir işareti olarak **Allah**'ın selamını veren bir kimseye, “sen mümin değilsin” demeyi İslam yasaklamıştır. Nitekim bir âyet-i kerime’de şöyle buyrulmuştur:

“Ey iman edenler! Allah yolunda sefere çıktığınız zaman iyi anlayıp dinleyin. Size selâm veren (Müslüman olduğunu ifade eden)e, dünya hayatının geçici menfaatine göz dikerek , ‘sen mümin değilsin’ demeyin...” (Nisa: 94)

Tekfir etmek iki tarafı keskin bıçak gibidir. Ya tekfir edeni veya edileni keser, yani mutlaka iki taraftan birine zarar verir. Nitekim **Abdullah İbni Ömer** (*Radiyallahu anhümâ*)’dan rivayet edildiğine göre **Resûlüllah** (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

“Bir adam din kardeşine ‘ey kâfir’ derse, ikisinden biri mutlaka kâfir olmuştur. Eğer söylediği gibi ise (söz yerini bulmuş olur) Aksi takdirde bu söz söyleyene geri döner.” (*Buhârî, Edeb 73; Müslim, İmân 111*)

Tekfir Değil Tebliğ

Şunu unutmayalım ki; **Peygamber Efendimiz** (*Sallallahü aleyhi ve Sellem*)’in metodu, **“tekfir”** değil **“tebliğ”**dir. Bizim amacımız da tebliğ ve davet olmalı, insanları tekfir ederek kendimizden nefret ettirip uzaklaştırmak yerine, onların kurtuluşuna vesile olmaya çalışmalıdır. Hatta karşımızdaki müslümanı tekfir etmek bir kenara, muhatabımız Müslüman olmasa bile onun dahi hidâyete erip Müslüman olmasını temenni etmek lazımdır.

Tekfircilik, tedavi edilmesi gereken mânevî bir hastalıktır. Öyle ki, ulemayı sülehayı, hatta ümmetin en faziletli isimlerini bile tekfir etmeye götürecek kadar tehlikeli bir hastalık...

Rabbim bu hastalığa yakalananlara acil şifa ihsan eylesin, bizleri de bu taifenin şerrinden muhafaza buyurup **Ehli Sünnet** itikadından ayırmasın.

Fi Emanillah!

Bir Sahâbîyi Tanıyalım

BİLÂL-İ HABEŞÎ

(Radiyallâhü Anh)

- 3. Bölüm -

Ebû Bekir (Radiyallahü anh), Umeyye bin Halef zaliminden Bilâl-i Habeşî (Radiyallahü anh)'ı satın alınca, işkence için üzerine koyulan ağır taşları kaldırdı ve onun ayağa kalkmasına yardım etti. Ağır işkenceler sebebiyle çok yorgun ve halsiz kaldığı için, koltuğuna girerek yürütmesine yardımcı oldu. Sonra doğruca Resûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in huzuruna getirdi.

Resûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) buna çok memnun oldu ve Ebû Bekir (Radiyallahü anh)'a duâ buyurdu. Sonra sordu:

- Ya Ebâ Bekir, onun üzerinde bir hakkın olacak mı?

- Hayır, yâ Resûlellah! Ben Bilâl'i yalnızca Allah rızası için âzâd ettim!..

Bu kardeşlik, bu cömertlik, bu alicenaplık karşılıksız kalır mıydı? Allah-u Teala

da Hz. Ebu Bekir'in bu davranışından razı olmuştu. O sırada Cebrâil (Aleyhisselâm) geldi ve şu âyetleri getirdi:

“Malını Allah-u Teala yolunda verip arınan takvâ ehli, ondan (ateşten) uzak tutulur. O hiç kimseye karşılık bekleyerek iyilik yapmaz. (Yaptığı iyiliği) ancak yüce Rabbinin rızası için yapar.” (Leyl: 17-20)

Bilâl-i Habeşî (Radiyallahü anh)'ı, Umeyye bin Hâlef gibi azılı bir müşriğin elinden kurtarıp hürriyetine kavuşturan Hz. Ebû Bekir (Radiyallahü anh), bir müddet sonra da Hz. Bilal'in köle olan annesi Hamâme'yi satın alıp âzâd etti.

Ebû Bekir (Radiyallahü anh)'ın bu yüce gönüllü cömert tavrını, Hz. Ömer (Radiyallahü anh) övgüyle karşılamış ve şâirâne bir sözle şu şekilde ifade etmişti:

“Ebû Bekir efendimizdir; Efendimiz (Bilal)i âzâd etmiştir.”

Bilal-i Habeşî (Radiyallahü anh) kölelikten kurtulmuştu, artık hürdü. İsteddiği yere gidebilir ve istediği şekilde hareket edebilirdi. Ama O, hayatı boyunca Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in yanından hiç ayrılmadı ve her daim hizmetinde bulundu. Bedir, Uhud, Hendek ve diğer savaşlara iştirak etti. Veda Haccı'nda da yanındaydı.

Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in şahsî ihtiyaçlarını karşılar, abdest suyunu temin eder, namazda sütte olarak kullandığı harbeyi taşırdı. Hâne-i saâdetin işlerini görür, lazım olan şeyleri dışarıdan alıp getirir ve gerekli ihtiyaçları temin ederdi. Savaşlarda özellikle gece vakti koruma görevlisi gibi nöbet tutar, gündüzleri de güneşin sıcağından etkilenmesin diye gölgelenmesini sağlardı.

Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in emriyle bazı ödemeleri yapar, Beytü'l-Mâl işlerine bakar, gelen elçileri ağır-lar, seriyye komutanlarına sancak verir ve Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in emirlerini halka duyururdu.

Tüm bu hizmetlerinin yanında, hazarda ve seferde her zaman müezziniğini yapmıştı.

İslâm Kardeşliğine Verdiği Önem

Peygamber Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*), Bilal-i Habeşî (*Radiyallahü anh*)'ı Mekke'de **Ubeyde b. Hâris b. Muttalib** (*Radiyallahü anh*) ile kardeş ilan etmiş koruyup kollaması için adeta ona zimmetlemişti.

Medine-i Münevvere'ye hicret edince, Muhacir ile Ensar arasında kurulan İslâm kardeşliğinde ise Peygamber Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) Bilâl-i Habeşî (*Radiyallahü anh*)'ı, Ensâr-ı kiram'dan **Ebû Rûveyha Abdullah bin Abdurrahman el-Has'amî** (*Radiyallahü anh*) ile kardeş yaptı. Bu İslâm kardeşliği, ömürleri boyunca büyük bir fedâkârlık ve sadâkatle devam etti.

Hz. Ömer (*Radiyallahü anh*) döneminde Atıyye Divanlarının yazıldığı dönemde, Bilal-i Habeşî (*Radiyallahü anh*) cihad etmek üzere Şam'da bulunuyordu. Hz. Ömer (*Radiyallahü anh*) ona mektup yazıp; **“ismini kiminle beraber yazayım?”** diye haber gönderince, Bilal-i Habeşî (*Radiyallahü anh*) şöyle cevap verdi:

- İsmimi Ebu **Rûveyha el-Hasamî'yle birlikte yaz! Resûlullah'ın aramızda yaptığı kardeşlik sözleşmesinden dolayı ondan asla ayrılmam!..**

Hicretten sonra Medine'nin havasına alışmayan bazı sahâbeler gibi Bilal-i Habeşî (*Radiyallahü anh*)'ın da hastalandığı, Mekke'ye olan muhabbeti ve derin hasreti sebebiyle şiirler söylediği kitaplarda zikredilmektedir.

Ezanın Tesbit Edilmesi

Mekke döneminde Müslümanlar ibadetlerini gizlice yapıyorlar, namazlarını kimsenin göremeyeceği yerlerde kılıyorlardı. Çünkü o dönemde müşrikler, iman edenlere acımasızca baskı ve işkence yapıyor, göz açtırmıyor, adeta hayat hakkı tanımıyorlardı. Onun

için Mekke'de gizlilik esastı. Dolayısıyla orada namaza açıktan dâvet etmek gibi bir mesele söz konusu değildi.

Ancak, Medine-i Münevvere'ye hicret edildikten sonra durum tamamıyla değişmişti. Müslümanlar burada güçlenmişler ve bir kuvvet kazanmışlardı. Müşriklerin zulüm, eziyet ve hakaretleri artık geride kalmıştı. İslâmiyet, hicretten sonra her gün biraz daha yayılıyor, küfür karanlıkları gündüğe aydınlanıyordu.

Müslümanlar Medine'de, dinî ve ameli yönden rahattılar. İnandıkları gibi özgürce ibadetlerini ifâ edebiliyorlardı. Nitekim kısa bir zaman sonra **Mescid-i Nebevî** inşâ edilince, Peygamber Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) ashâb-ı kirâma, beş vakit namazı bu mescitte cemaatle kıldırıyordu.

Fakat, Müslümanları namaz vakitlerinde bir araya toplayacak bir davet şekli henüz tesbit edilmemişti. Namaz vakti gelince **“es-Salah es-Salah/Namaz Namaza”** veya **“es-Salâtu câmia /Namaz insanları toplayıcı ve bir araya getiricidir”** denilerek, namaz vaktinin girdiği bildiriliyordu.

Peygamber Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) bir gün ashâb-ı kirâm ile toplanıp, insanlara namaz vaktinin bildirilmesi hususunda bir alâmet, bir dâvet şekli tespit edilmesi için istişarede bulundu. Çünkü namaz vaktinin girdiği bir şekilde tüm halka ilan edilip bildirilmesi gerekiyordu.

Sahabeden bazısı çan çalınmasını, diğer bir kısmı boru öttürülmesini, bir kısmı da namaz vakitlerinde yüksek bir yerde ateş yakılmasını teklif ettiler. Fakat Peygamber Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) bu tekliflerin hiç birini kabul etmedi. Çünkü çan çalmak Hıristiyanların, boru öttürmek Yahudilerin, ateş de Mecûsilerin âdet ve sembolü idi.

DEVAM EDECEK

صلى الله
عليه وسلم

حدیث شریف

Hadîs-i Şerîfler

Abdullah İbni Ömer (*Radyallahu anhüma*)’dan rivayet edildiğine göre Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurdu:

“Bir adam din kardeşine, ‘ey kâfir derse’ bu söz ikisinden birine döner. Eğer böyle denilen kişi söylenildiği gibi ise söz yerini bulmuş olur. Aksi takdirde bu söz söyleyene geri döner.”

(*Buhârî, Müslim, İmân 111. Tirmizî, İmân 16*)

Ebû Hüreyre (*Radyallahu anh*)’dan rivayet edildiği üzere, Rasûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurdu:

“Allah-u Teâlâ buyuruyor ki: ‘Ben ortakların şirkten en müstağni olanıyım. Kim bir amel yapar, buna Benden başkasını da ortak kılarsa, onu ortağıyla başbaşa bırakırım.’”

(*Müslim, Zühd 46, (2985).*)

Abdullah bin Amr (*Radyallahu anh*)’dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurdu:

“Allah-u Teala ilmi insanların kafalarından ve kalplerinden çekip çıkarmak suretiyle değil, aralarından âlimleri almak suretiyle kaldırır. Neticede, hiçbir

âlim kalmayınca da insanlar, bir kısım cahilleri kendilerine lider edinirler. Onlara birtakım meseleler sorulur; onlar da bilmedikleri halde fetva verirler. Neticede hem kendileri sapıklığa düşer, hem de insanları saptırırlar.”

(*Buhârî, İlim: 34; Müslim, İlim: 13; Tirmizî, İlim: 5; İbni Mâce, Mukaddime: 8*)

Abdullah İbni Abbas (*Radyallahu anhüma*) anlatıyor: “Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) buyurdular ki:

“Kim Kur’ân hakkında ilme dayanmadan söz ederse, ateşteki yerini hazırlasın.”

(*Tirmizî, Tefsir: 1, (2951)*)

Ümmü Seleme (*Radyallahu anhâ*) şöyle anlatıyor: Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) buyurdular ki:

“Hangi kadın, kocası kendisinden razı olarak vefat ederse, cennete girer.”

(*Tirmizî, Radâ; 10, (1161).*)

Ebu Malik Eşarî (*Radyallahu anh*) anlatıyor; Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) buyurdular ki:

“Allah-u Teala sizi üç hasletten himaye etti: Hepinizi helak edecek olan peygamberinizin bedduasından; Bâtul ehlinin Hak ehline (karşı kesin) bir galebesinden; dalâlet üzerine birleşmenizden.”

(*Ebu Davud, Fiten 1, (4253)*)

Abdullah İbni Büsr (*Radyallahu anh*)’dan rivayet edildiği üzere Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurdu:

“Kıyamet gününde, ümmetimin (iki alameti olacak: Biri) secde sebebiyle alındaki parlaklık, (diğeri de) abdest sebebiyle kollarındaki parlaklıktır.”

(*Tirmizi, Salât 427, (607).*)

DR. İHSAN ŞENOCAK

REÇETE CEBİMİZDE MAHBUS KALIRSA HASTALIK HER YERDE SULTAN OLUR -1-

Kur'an-ı Kerîm'le münasebetimiz, doktora giden lakin aldığı reçeteyi cebinde saklayan hasta gibi olursa Kur'an'a da kendimize de zulmederiz. Reçete cebimizde, ilaç da eczanede kalırsa hastalık bedenimizde sultan olur.

Sahâbe ve Müslümanca Bir Hayat

Kur'an-ı Kerîm beşeriyetin fikrî, siyasî, iktisadî ve içtimaî bütün hastalıklarını çözecek bir muhtevadadır. Allah Rasûlü'nün (ﷺ) ahirete giderken geride bıraktığı nesil, Kur'an-ı Kerîm'i reçete olarak kabul edip gereğini yapan bir milletin; hayatın her faslında sorunlarını nasıl çözeceği ve iman, adalet ve refaha dayalı yeni bir dünyayı neyi esas alarak kuracağını göstermesi açısından ayrı bir önemi haizdir.

Yoldaki işaretlerin ne anlama geldiğini bilmeyen, yön gösteren tabelaları okuyamayan bir seyyah, menziline varamaz. "Yaklaştım" zannederek her adımda hedefinden

biraz daha uzaklaşır. Kur'an-ı Kerîm'i, O'nu beyan etme vazifesine memur olan Allah Rasûlü'nün¹ (ﷺ) sünnetiyle anlama davasından mahrum olan insanların hali de tabelaları okumaktan aciz olduğundan dolayı "doğru yöndeyim" zannıyla ters yöne girmiş sürücülerden farksızdır.

Beden için su ve ekmek ne kadar mühimse fert ve cemiyet için de Kur'an-ı Kerîm en az o kadar önemlidir. O'nu tanımayan bir idrak sahibi nefes alamaz, nefsinin "ene"sinden kurtulamaz. Kur'an-ı Kerîm ve Sünnet-i Seniyye'nin müçtehit imamlar tarafından hayatın bütün sorunlarını çözecek bir nazarla okunmasının hasılası olan "Fıkıh"a evinde, cemiyetinde, devletinde yer açmayan ve helal-haram disiplinine riayet etmeyen, müslümanca bir hayat yaşayamaz. Reçeteyi cebine mahkum eden hastayı değil de reçeteyi ya da tabibi sorgulayan bir insan sadece akıl ciyetiyle değil, ruh boyutuyla da hastadır. Eşinin, evinin, işinin

de içinde bulunduğu bir hayatta İslâm'ın ne kadar müessir olduğunu ya da olmadığını düşünmeyen bir Mü'min teşhisten mahrum olacağından, Kur'an-ı Kerim'le tedaviden de mahrum kalır.

Cemiyet Hastalığı

Bir yerde salgın hastalık zuhûr edip hastaneler kifayetsiz kaldığında devletin ilgili birimleri seferber olur, hemen ilgili mekanda seyyar hastaneler kurar. Hastalara kapsamlı bir müdahale yapılır. Yahudilik de bütün insanlık için bir fesat merkezidir. Bu yüzden Allah onlara peşi sıra Peygamberler göndererek Yahudileri ıslaha çağırmıştır. Kur'an-ı Kerim bazı temel mevzuları Yahudi üzerinden anlatarak Müslümanlara "Kızım sana diyorum, gelinim sen işit" tarzı bir talimde bulunur. Böylece Müslümanları onların ihanet yollarına düşüp âkibetlerine mâruz kalma noktasında ibret almaya çağırır.

Hz. Musa'dan (عليه السلام) Hz. İsa'ya (عليه السلام)

İnsanı kulluk vazifesini eda etmesi için dünyaya gönderen Allah , tekrar O'na dönüş yolunu göstermesi için de Peygamberler gönderdi. Onlar da sözleri ve fiilleriyle bir kula nasıl Müslüman olabileceğini ve Mü'min kalabileceğini anlattı. İmam Suyûti, Hz. Musa (عليه السلام) ile Hz. İsa (عليه السلام) arasında 1925 yıl olduğunu söyler. Bu sürede çok sayıda nebi olan peygamber gelmiştir. Bunların hepsinin ortak özelliği Hz. Musa'ya (عليه السلام) gelen Tevrat'la amele memur olmasıydı. Bu yüzden Hz. Musa'ya (عليه السلام) Tevrat'ın verildiğini bildiren ayet; Ondan sonra gelen Peygamberleri mücmel bir ifadeyle nakleder, ayrıntılara girmez: "Yemin olsun ki biz Mûsâ'ya kitabı verdik. Ondan sonra da art arda peygamberler gönderdik."³ Bir önceki ayet ise onların ahireti vererek dünya hayatını aldığını söylemektedir.⁴

Yahudi, yanlışlarına dur diyen Tevrat'ı önce tahrif etti, sonra da işte "Allah Kitabı" diyerek piyasaya sundu. Hz. Musa'ya (عليه السلام) geldiği haliyle ilahi kitap hükmünde olan Tevrat, zamana direnemedi ve tahrif oldu.

Kaostan Nizâma

Kur'an-ı Kerim, Hz. Musa'nın (عليه السلام) kitab ile münasebetini yeminle ifade ediyor: لَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ / İzzetime yemin olsun ki Musa'ya Kitab'ı verdik." Mühim olan şeylere yemin edilir. İnsana nereden geldiğini, niçin geldiğini ve nereye gittiğini söyleyen ilahi kitaptan daha mühim ne olabilir?! İnsan varoluşun sırrını ancak nuzûlünden sonra kitap ile çözdü. Nasıl yemek yiyeceğinden ne giyineceğine, aileyi kurma şeklinden çocuk yetiştirme usullerine dair dünyasını ihya edecek hususlarda da kitap insanın yolunu aydınlattı. Kitapsız bir hayat kaosu; kitap ise nizamı anlatır.

Akıl ve Kitap

Küçük bir cihazın kullanımı için kitapçığa muhtaç olan insan, kainatı anlamak için nasıl olur da onu yaratan Allah'ın kitabından müstağni olabilir?! Akıl, hayatın ve insanın anlaşılması için ilahi bir kitabın var olması gerektiğini emreder. İnsan ancak o kitapla eşyanın sırrını anlar ve anlaşılır. O kitabın talimatlarını esas alarak Allah'a muhatap olabilir. Bir fabrikayı kuran, yıllarca çalışıp biriktirdiği sermayesini oraya yatan, fabrika kurulduktan sonra "benden bu kadar" deyip alandan çekilip fabrikayla ilişkisinin kesildiğini ilan eder mi? Elbette hayır. İnsan fabrikayı başıboş ortada bırakmaz da Allah yoktan var ettiği kainatı yarattıktan sonra insana devredip kenara çekilir mi?

Akıl, “Allah olmadan bu nizam olmaz, Peygambersiz de Allah’ın rızasına giden yol bulunmaz.” der. Zerreden küreye her şeyin bir gayeye bağlı olarak yaratıldığı şu dünyada insanın niçin yaratıldığından daha mühim bir soru ve buna verilen cevaptan daha çok insanı alakadar etmesi gereken bir mevzu var mıdır?!

Maddeye Mahkûmiyet

Peygamber’in olmadığı yerde insan çölde yön arayan adam gibi çaresizdir. Bu yüzden Batı aklının kurucusu Yunan, kendisine Allah’ı anlatacak bir peygamberden mahrum olduğundan hayali tanrılara saplanmıştır. Hinduların da ineği kutsamasının arkasında bu mahrumiyet vardır. Maddeye mahkum olan, maddeye hakim olan insanı ilahlaştırır. Yakın dönemimiz, bu tür şahsiyetler mahşeridir. Ölen, kemikleri çürüten insanların mozolesinde el pençe durmanın adı asrîlik olmuş, şu kadar zaman önce toprağa karışan insanların ifadeleri itibar görmüştür. İnsanlar, ayet ezberler gibi ayet düşmanlarının sözlerini ezberlemiştir. İslâm’ın kulla Rabb’i arasındaki muhteşem muvazenenin tecelli zemini olan ibadetlere hücum eden basiretsizler, anıt mezarlar önünde el-ayak bağlamayı çağdaşlık olarak niteledi.

Talebelerine neyi nasıl anlaması gerektiğini öğretmeyen bir muallim, hakikati ilan etmekten istinkaf eden bir tarihçi, çocuklarını terbiye etmeye paydos diyen bir baba, hastayla tek ilişkisi parasına talip olmak olan bir doktor; her şeyden önce ilme, hakikate, evladına ve millete ihanet etmiş olur. Baba, muallim ve tabib kendi sistemini şifahi bir talimle ayakta tutarken Alîm ve Habîr olan Allah insanı ilahi talime memur olan enbiyasız bırakır mı?!

İlâhî İrtibat

Kainat bizi Allah’la irtibat kurmaya çağırıyor. Kitab’ı öğreten Peygamber de insanlara Rableriyle nasıl irtibat kuracakla-

rını öğretir. Dünyaya dalanlar bu hakikate bakar; lakin göremez. Duyar; lakin idrak edemez. Belamlar Allah’la irtibatı koparan bir adamdaki savrulmanın en müşahhas halidir. Böyle birinin nihaî manada ulaşacağı nokta, köpek gibi her halde solumaktır. Kur’an-ı Kerîm böyle bir insanı köpekle irtibatlandırarak anlatır. Her halinde soluyan köpek Allah’la irtibatını koparan dünyaprest gibidir. Ona nasihat edilse de edilmese de hayatından hiçbir şey değişmez. Neticede idrak etmeyen bir kalbe, görmeyen bir göze, duymayan bir kulağa sahip olur. Bu da hayvandan daha aşağı bir dünyaya mahkumiyettir.

Bunların normal hayata dönüp göz, kulak gibi onu insan yapan temel hasselerini alıştırmak için Allah’la yeniden irtibat kurması lazım. Bu da esma-i hüsnanın alemde tezahürünü okumakla olur. Çünkü kainat, esma-i ilahinin tecelligâhıdır. Bunun için sûfiler hem cehri hem hafi zikirle sürekli Rableriyle birlikte olma iradesi göstermiştir. Peygamberler yaşantılarıyla gözlerine, ifadeleriyle kulaklarına hitap eder. Kitap hem hayatın adalet ve iffet yolunu hem de cennet yolunu açar. Bunun için Allah ayete (*Bakara, 87*) yeminle başlamıştır.

İnsan gibi kainatta her şeyin bir eceli var; lakin nihaî manada bütün eceller insanın eceline bağlıdır. Sûra üflenip insan hayatı bitince güneşin de ayın da eceli gelmiş olur. Çünkü Allah Teala alemi, insan; insanı da kendi için yarattı. Tıpkı gece ve gündüz gibi güneş ve ay da insanın emrine amededir: “O, yörüngelerinde hareket eden güneşi ve ayı sizin hizmetinize sunan, geceyi ve gündüzü sizin emrinize verendir.”⁵

Eşyanın Yaratılış Gayesi

İslâm’a göre de umûmî manada yanlışın tayin ve tesis vasıtası olan ideolocyalara göre de hayatın merkezinde insan vardır. Dünyada “şey” olma özelliğine sahip her şey doğrudan ya da dolaylı yoldan insana

hizmet eder. Bu yüzden çevrenin bozulması da korunması da insan sağlığı açısından öncelenir ya da ihmal edilir. Güneş insan için doğar, insan için batır. Bu yüzden insanın dünya ile irtibatı kesilince Güneş de dürülür ve çekilir kainattan. Çünkü her şey insan için yaratılmıştır.

Eşyanın ikinci var oluş gayesi ise insana hidayet yollarını göstermesidir: “Gece ve gündüz, güneş ve ay O’nun işaretlerindedir. Eğer gerçekten Allah’a kulluk ediyorsanız güneşe de aya da secde etmeyin, onları yaratan Allah’a secde edin.”⁶ İnsan esere takılıp müessirden mahrum olursa kendine hizmete amade olan aya, güneşe mahkum olur. Yaratana sırtını dönen bir kul, yaratılana kulluk zilletinden kurtulamaz.

Her akşam büyük bir hüznle batan ve her sabah büyük bir ihtişamla doğan Güneş bize lisan-ı haliyle “Beni, emrine veren Rabbu’l-Alemîn’e kulluk et!” der. Kitap’tan ve onu tefsir eden Peygamberden mahrum olan insan esere mahkum olunca ne Bezm-i Elest’i ne de mahşeri görebildi. Peygamberden beslenmesi gereken yerlerde de aklına itimat etti. Akıl da “buldum” dedikçe kaybettir, haleflerine yeni inkar malzemeleri sundu.

Duymak Gereğini Yapmaktır

Allah , Peygamber göndermedikçe azab etmeyeceğini⁷ haber veriyor. Çünkü insanı cennete götürecektir amellerin neler olduğunu peygambersiz anlamak şöyle dursun, idrak etmek de muhaldir. Akıl Peygambere yani vahye, çocuğun anneye olan ihtiyacından daha ziyade muhtaçtır. Peygambersiz bir toplum hem kör hem sağır hem de dilsizdir. Bakar; lakin göremez. Duyar; lakin idrak edemez. Konuşur; lakin hakikate tercüman olamaz. Çünkü insana bütün hasselerini nasıl kullanması gerektiğini öğreten “Kitap”tan mahrumdur. Bu noktada Allah Teala, “Eğer Allah onlarda hayır murad etseydi, mut-

laka onlara duyururdu.”⁸ buyurmaktadır. Duymak, gereğini yapmaktır. “Sel geliyor.” denmesine rağmen olduğu yeri terketmeyen adam aslında duymamıştır. Peygamber-i Ekber’in “Hesap var!” çağrılarında kulaklarını tıkayıp hesap yokmuş gibi yaşayanlar, imanı dillerinden yüreklerine taşımayan napsizlerdir. Hesaba inanmak, hesabı verilir bir hayatı yaşamakla mümkündür. İnsanları Allah’a ve Rasûlü’ne (ﷺ) itaate çağıran Kur’an-ı Kerîm; “İşittiğiniz halde Peygamberden yüz çevirmeyin.”⁹ buyurmaktadır. İşitmediği halde işittik diyenler gibi de olmayın.¹⁰

Hz. İsa (عليه السلام) ve Üç Nokta

Bakara Sûresi’nin 87. ayet-i kerimesinde Hz. Musa (عليه السلام) ile Hz. İsa (عليه السلام) arasında gelen Peygamberleri mücmel olarak zikrederken Hz. İsa’yı (عليه السلام) tasrih etmesinde üç noktaya işaret vardır:

1. Hz. Musa (عليه السلام) ile Hz. İsa (عليه السلام) arasındaki zaman diliminde gelen enbiyanın tamamı, Hz. Musa’nın (عليه السلام) şeriatıyla ve ona tabi olarak amel etti. Hz. İsa (عليه السلام) ise yeni bir şeriat ile geldi. Ayrıca Allah Teala onun risalet davasını çok sayıda mucize ile teyit etti. Ruhü’l-Kudüs’ün himayesinde dinini tebliğ etti, batıla karşı mücadele verdi. Yine onun korumasında semaya yükseldi. Allah Azze ve Celle’nin takdir buyaracağı bir zamanda yeryüzüne inip Hâtemu’l-Enbiya Hz. Muhammed’in şeriatıyla amale edecek.¹¹

2. Âyet-i kerimede (Bakara, 87) Hz. İsa (عليه السلام), mücerred ismiyle değil de anesi Hz. Meryem’e (عليه السلام) isnat edilerek “Meryem Oğlu İsa” terkibiyle zikredilmekte. Bunun hikmeti bağlamında onun babasız olması söylenebileceği gibi, Hz. Meryem’in (عليه السلام) iffetli ve izzetli hayatının da büyük bir yeri olduğu dikka- te alınmalıdır. Kur’an-ı Kerîm’de anlatılan

Hız. Meryem (عليه السلام), iffet ehamının zirve noktasıdır. O, bir Peygamber değildir; lakin adı enbiya ile birlikte zikredilmektedir. Yalnız başına yürüttüğü cihadı itibarıyla Müslüman kızlara, “Bahaneniz ne olursa olsun, hiçbiriniz benden daha zor şartlarda değilsiniz. O halde İslâm’ı tebliğ davasında ödün vermeyin, her gün defterinize birkaç kişinin ihtida haberini yazmıyorsanız, ziyandasınız.” demektedir.

3. Hz. Meryem (عليه السلام), Yahudiye karşı çetinler çetini bir mücadele verdi. İftiralara maruz kaldı, yalnızlaştı. İç dünyasına çekildi. İffetiyle anıtlı. İç dünyasına çekildi. İffetiyle anıtlı. Kur’an-ı Kerîm onu bu haliyle öne çıkarmak için “İffetini korumuş olan kadını da an!”¹² mealindeki ayet-i kerimede “İsm-i Mevsul”u sıla cümlesi ile ma’rife olarak getirdi. Allah Azze ve Celle, ayet-i kerimede Hz. Meryem’in (عليه السلام) adını zikretmeden onu “İffetini korumuş kadın” diye andı. Tahrîm Sûresi’nde ise İmrân kızı Meryem’i de (misal vermiştir): “O iffetini çok iyi korumuştı, biz de ona ruhumuzdan üfledik.”¹³ buyrulmaktadır. Hz. Meryem’in (عليه السلام) bir diğer hususiyeti ise “Rabb’inin sözlerini ve kitaplarını tasdik etmesi ve O’na yürekten inanan Mü’minler kadrosundan olmasıydı.”¹⁴ Allah Teala Enbiya Sûresi’nde “Biz de ona ruhumuzdan üfledik.” buyurarak “فَفَخَّنَا فِيهَا” daki müennes zamiri Hz. Meryem’e (عليه السلام), Tahrîm Sûresi’nde “فَفَخَّنَا فِيهِ” buyurarak müzekker zamiri mahalle göndermektedir. Enbiya Sûresi’nde adı zikredilmeden iffetiyle tarif edilen Hz. Meryem’in (عليه السلام) zamirlerin mercilerine göre müennes ve müzek-

ker gelmesini, eşcinsellik eksenli tartışmalara malzeme yapmanın tek bir hedefi vardır ki o da Hz. Meryem’in (عليه السلام) hem sözü hem de duruşuyla İslâm’ın kızlarına üsve-i hasene olmasına mani olmaktır. Hz. Meryem (عليه السلام) pek çok erkeğin yapamadığını başarmış, yalnızlığına rağmen hakim zihniyeti değil, Allah’ın kitabını tasdik etmiştir.

Sebepler Devre Dışı

Allah eşya ve hadiseyi sebepler dairesinde yaratır. İnsan buna alışınca hadiselerin sürekli bu bağlamda cereyan edeceğini düşünür. Bu durum Mü’mindeki tevekkül hassasiyetini zayıflatacağı gibi, onu sebep-sonuç kısır döngüsüne de mahkum eder. Ayette (Bakara, 87) Hz. İsa’nın (عليه السلام), Hz. Meryem’e (عليه السلام) isnat edilmesiyle yaratılıştaki malum nizam devre dışı bırakılarak Allah Azze ve Celle’nin sebep-siz de yaratacağına işaret edilmekte. Buna göre baba da anne de çocuğun olmasında bir sebeptir; lakin sebep olan baba yokken Hz. İsa’nın (عليه السلام) Allah Azze ve Celle’nin “ol” emriyle olması kudret-i ilahinin sınırsızlığının bir göstergesidir.

Hz. Zekeriyya (عليه السلام)

Kudret-i ilahinin tezahürü bağlamında bakıldığında Hz. Zekeriyya’da da benzer bir durum olduğu görülür: “Doğrusu ben, arkamdan iş başına geçecek olan yakınlarımdan endişe ediyorum, karım da kısırdır. Tarafından bana yerimi alacak bir halef ver; o, Ya’küb hânedanına da vâris olsun; Rabbim, onu rızana erdir!”¹⁵ Hanımı gibi kendi yaşı da bir insanın çocuk sahibi olabileceği sınırın çok fevkinde olan Hz. Zekeriyya (عليه السلام) Allah Azze ve Celle’den ardından davasına halef olacak bir çocuk ister; lakin bunu soyunun değil, yolunun devam etmesi

için niyaz eder. Duaya sebep planında bakıldığında ortada imkansız bir hadise vardır. Çünkü Hz. Zekeriyya'nın (عليه السلام) eşi yıllar önce menopoz dönemine girmiş, yüz yaşına yakın bir kadındı. Bu da insanların yakından bildiği sebep-sonuç sistemine aykırı bir durumdur. Bugün hangi hekime gidilirse gidilsin, doksan yaşında bir kadının çocuğunun olmasının “muhal” olduğunu söyler. Bunun hikmeti ise o yaşta bir kadın sabaha kadar kucağında çocuk sallayamaz, uykusuz kalıp onunla alakadar olamaz.

Allah, Hz. Zekeriyya'nın (عليه السلام) duasına icabet eder, sebep dairesinde “olmaz” görünen “olur”, doğum hadisesinde alışık olduğumuz düzen değişir ve Hz. Yahya (عليه السلام) dünya gelir. Hz. İbrahim (عليه السلام) ve Hz. Musa (عليه السلام) misalinde görüldüğü gibi Allah murad etmeyince sebeplerden netice hasıl olmaz. Normalde ateş yakar, su da insanı boğar; lakin Hz. İbrahim (عليه السلام) ateşle tutuşturulan bir odun dağına atılınca Allah Azze ve Celle'nin şu meyandaki bir emrine muhatap olan ateş soğuk ve selamete dönmüştü: “Biz de ‘Ey ateş’ dedik, İbrâhim için serin ve zararsız ol!”¹⁶

Hz. Musa'nın (عليه السلام) Asası

Sebeb-sonuç bağlamında bakıldığında bir deniz ancak bir gemiyle geçilir. Lakin Allah'ın inayetiyle Hz. Musa'nın (عليه السلام) asasıyla yarılan deniz içinde yollar açılır: “Mûsâ'ya, ‘Asan ile denize vur!’ diye vahyettik. Deniz derhal yarıldı, her bir parça koca bir dağ gibi oldu.”¹⁷ Ateş yanmaya, su boğulmaya sebeptir; lakin esbabı da yaratan Allah murad etmeyince sebepten sonuç çıkmıyor. Kadınla erkeğin bir araya gelmesi, çocuğun olması için sebeptir; lakin bazen evlilik olmasına, tıbbi hiçbir mani bulun-

mamasına rağmen de çocuk olmaz. Hz. İsa (عليه السلام) örneğinde ise eş olmadan Hz. Meryem (عليه السلام), Hz. İsa'ya (عليه السلام) hamile kalıyor. Ayette Hz. İsa'nın (عليه السلام) Hz. Meryem'e (عليه السلام) isnad edilmesi, alışkanlıklara mahkum olan insan aklını ikaz ediyor. Gözünü aç, eşyaya ve hadiseye bir daha bak; “Zerreden küreye hiçbir şey tesadüf değildir.”

Müslümanın Sebeple Münasebeti

Müslüman esbaba sanki sadece sebepler var gibi tevessül edecek, dışardan bakan biri onun dünyasında her şeyin esbaba tevessülünden ibaret gibi olduğunu görecektir. Ardından da esbaba tevessülün hadisenin tahakkukunda hiçbir etkisi yokmuş gibi Rabb'ine yönelip ona tevekkül edecek: “Kim Allah'a tevekkül ederse/ güvenirse O, ona yeter. Şüphesiz Allah, emrini yerine getirendir.”¹⁸

Hangi Tevekkül?

“Şâfi/Şifa veren Allah Teala'dır.” deyip doktora gitmeyen bir hasta, sebebi ihmal ettiğinden dolayı hata yapmış olur. Müslüman esbaba tevessül ederek hastaneye gider, reçeteye göre ilaçları alır sonra da şifayı, Şâfi olan Rabb'inden bekler. Çalışmadan Allah Teala'dan rızık beklemek “tevekkül” değil, başkalarının sırtından geçinme zilletidir.

Bedir

Mekkelilerin kervanlarının kurtulma haberi kendilerine ulaşmasına rağmen geri dönmeyip yürüyüşe devam etmesi karşısında Allah Rasûlü (ﷺ) Mescid-i Nebevi'ye kapanıp dua ile iktifa etmedi. Ordusunu hazırlayıp zor şartlarda Bedir yoluna çıktı. Müslümanlarda iki at¹⁹, yetmiş deve vardı. Üç kişi nöbetleşe bir deveye biniyor, Allah Rasûlü (ﷺ) İslâm'daki müsavatsızlığı herkeşi nasıl kuşattığını resmetme babında Ebu

Lübabe (t) ve Hz. Ali (t) ile birlikte payına düşen deveye nöbetleşe biniyordu. Yürüme nöbeti Efendimiz'e (ﷺ) geldiğinde Ebu Lübabe ve Hz. Ali "Yâ Rasûlallah! Sen bin, biz senin yerine de yürürüz" deyince Allah Rasûlü (ﷺ) "Siz yürüme noktasında benden daha kuvvetli olmadığınız gibi, ecir ve mükâfat hususunda da ben sizden daha müstağnî değilim."²⁰

Allah Rasûlü (ﷺ) Bedir'e varıp madde planında yapılması gerekenleri kâmilten îfa ettikten sonra ellerini kaldırıp Rabb'ine şöyle iltica etti: "Ey Allahım! Düşmana karşı bana yardım noktasındaki vaadini yerine getir. Hakk'ı Batıl'a galip kılacağına dair olan buyruğunu gerçekleştir. Allahumme Ya Rabbi! Benimle birlikte Bedir'de bulunan Ehl-i İslâm'dan şu küçük topluluğu helak edersen yeryüzünde bir daha sana ibadet edilmez."²¹

Efendimiz'in (ﷺ) Bedir duruşuna hem sözleri hem de amelleri itibariyle bakıldığında sanki o zor zamanlarda şöyle diyordu: "Ya Rabbi, sebepler dairesinde ne yapmam gerekiyorsa yaptım. 315(313) Müslümanla üç kat büyüklüğündeki bir küfür ordusunun karşısında çıktım. Senden başka sığınağımız yoktur. Bizi sahipsiz bırakma Ya Rabbi!"²²

Batı'nın Tevekkülündeki Doğu'nun ise Esbaba Tevessülündeki Zaafiyet

Batı'da tevekkül, Müslümanda ise esbaba tevessül zaafiyeti var. Sahabe ne esbaba tevessülünden ödün verdi ne de Allah Azze ve Celle'ye tevekkül etmede zaafiyet gösterdi.

Kış gününde soğuktan kalın bir elbiseyle korunmak sebeptir. Sebep olan kalın kıyafetleri giymeden soğuktan korunmak ise muhaldir. Müslüman, mücerred bir tevekkülle kendini soğuktan muhafaza edemez. Bir adam Allah Rasûlü'ne (ﷺ) gelip: "Ey Allah'ın Rasûlü devemi bağlayıp da mı yok-

sa serbest bırakıp da mı tevekkül edeyim?" diye sorunca Allah Rasûlü (ﷺ) "Deveyi bağla da öyle tevekkül et!"²³ buyurdu.

Ekmeden Biçilmez

Mü'minin hayatının her karesi esbaba tevessül ile Allah'a tevekkül arasında örgü-lüdür. Bir baba sebep planında çocuğunun talim ve terbiyesine memur oluşun gereğini yapar, sonra da Allah'a tevekkül ederse güzel bir neticeye çok yaklaşır. Sebepsiz bir tevekkül, ekmeden biçme arzusuna benzer. Annesi bir odada dizi izleyen, babası başka bir ekranda maç tahlilleri dinleyen, ağabey i bilgi sayar başında oynayan bir çocuğun müeddeb olması muhaldir. Çocuk küp gibidir; İçine ne konulursa dışarıya o sızar. Babasının yalanları, annesinin yanlış hareketlerine şahit olarak büyüyen bir çocuğun yalanda baba, yanlışta anne gibi olmasının sebebi ebeveynidir.

Devâm edecek inşâallâh.

Dipnotlar:

- 1 Bkz. Nahl, 44
- 3 Bakara, 87.
- 4 Bakara, 86.
- 5 İbrahim, 33.
- 6 Fussilet, 37.
- 7 İsra, 15.
- 8 Enfal, 29.
- 9 Enfal, 21.
- 10 Enfal, 21.
- 11 Bkz. İhsan Şenocak, Nuzûl-i İsa, Hüküm Kitap, İstanbul, 2018.
- 12 Enbiya, 91.
- 13 Tahrîm, 12.
- 14 Tahrîm, 12.
- 15 Meryem, 5-6.
- 16 Meryem, 69.
- 17 Şuara, 63.
- 18 Talak, 3.
- 19 İbn Sa'd, et-Tabâkâtü'l-Kübrâ, II, 24.
- 20 İbn Sa'd, a.g.e. 21.
- 21 Müslim, H. No; 1763.
- 22 İbn Sa'd, a.g.e. II, 20.
- 23 Tirmizî, Sıfatü'l-Kıyame, 60.

Hikmetli Söyler

*“Allah-u Teala size dünyayı, onunla âhireti kazanasınız diye verdi,
ona meyledesiniz diye değil”*

Hz. Osman (Radıyallahü anh)

“Ey Oğul! Nasihat etmek kolaydır. Mühim olan onu tutup gereğini yapmaktır.”

İmâm-ı Gazâlî (Rahmetullahi aleyh)

“İki yerde dikkatli olun; yemek yerken ve söz söylerken.”

Mahmud Efendi hazretleri (Kuddise sirruhu)

*“Bir insanın takva sahibi olduğu; yaptığı nâfile ibadetlerden değil,
muâmelatının temiz, kazancının helâl olup olmadığından anlaşılır.”*

Mahmud Sâmi Ramazanoğlu (Kuddise sirruhu)

“İnce sözler keskin kılıca benzer. Kalkanın yoksa geri dur!”

Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî (Kuddise sirruhu)

*“İnsanların en cömerdi; Allah-u Teâlâ'nın hukûkuna riâyet edip emirlerini ve
yasaklarını yerine getirendir. En cimrisi de, bunlara riâyet etmeyendir.*

Etrafına çok para pul dağıtsa bile...”

Vehb bin Münebbih

İnsanın süsü yüz; yüzün süsü gözdür.

Aklın süsü dil; dilin süsü sözdür.

Yusuf Has Hacip

FATİH KALENDER

FIKHÎ SUALLERE CEVAPLAR

1. Soru: Müteahhit bana sattığı evi bir başkasına da satmış. Ona hakkımı helal etmiyorum. Ne yapmam gerekir?

Cevap: Bir malın aynı anda iki kişiye satılması elbette mümkün değildir. Önce birine satmış sonra da diğerine satmış ise ikinci satış geçerli olmaz. Bu durumda ikinci alan kişi müteahhit ile muhatap olacak kişi konumunda olur.

Bir mal, bütünüyle iki kişiye, her birine aitmiş gibi satılamaz. Bu tür satışların yapıldığını maalesef duymaktayız. Haram kazanç ile helal kazanç arasında ayırım yapmayanların ahirette nasıl bir azaba düşecekleri herkesin malumu.

Eğer bu kişiyi bulup hakkınızı alma imkânı varsa bunu yapın. Böyle bir imkân yoksa mesele, ahirette hak alma olarak kalacaktır. Kaybeder gibi görüseniz de gerçekte kaybedenin müteahhit olduğunu ahirette göreceksiniz. Allah Teâlâ sabır ihsan etsin ve hayatınızın ileriki dönemlerinde böyle kişilerden sizleri de bizleri de uzak eylesin.

2. Soru: Nakit paraya ihtiyacım var, bunu finans kurumlarından alamıyorum. Onlar, talep ettiğim herhangi bir malı peşin alıp bana vadeli satma yoluna gidiyorlar. Diğer bankalar ise, istediğim paranın tamamını peşin verip bir miktar fazlasıyla vade yapıyorlar, ne yapmam gerekir?

Cevap: Öncelikle; ödemesinde zorluk çekeceğiniz hiçbir yükün altına girmeyiniz. Atalarımızın “ayağını yorganına göre uzat” sözünü hayatınızın her döneminde hatırlamak gerekir. Dünyevî hırslara kapılıp daha fazla kazanacağım derken var olanı da faiz müesseselerine kaptırmamalıyız. “Dimyat’a pirince giderken eldeki bulgurdan olmayın” sözü, bankalardan kredi çekmenin tam karşılığı bir atasözüdür.

Sorunuz gelince; finans kurumlarının uygulaması malum¹ Diğer bankaların kredi olarak peşin verdiği, sonra da sizden vadeli olarak fazlasıyla talep ettiği, faizin ta kendisidir. Haramdır. Kaldı ki;

faizli bankalardan kredi alabileceğinize göre teminat gösterecek malınız var demektir. Harama bulaşmaktansa malınızı satıp işinizi görmeniz gerekir.

Şu da unutulmamalıdır. Faiz öyle bir illettir ki; ona bir defa bulaştınız mı, bunun arkası kesilmez. Sizi yok edene kadar peşinden koşturur. Allah Teâlâ faiz belasından Müslümanları korusun!

3. Soru: Günümüzün ekonomik şartlarından dolayı evlenemiyorum. Dinimizde evlenmenin fazileti ve hükmü nedir?

Cevap: Yüce dinimiz, Müslümanların evlenip yuva kurmalarına büyük önem atfetmektedir.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için türünüzden eşler yaratması ve aranızda bir sevgi ve merhamet var etmesi de O'nun (varlığının ve kudretinin) delillerindendir. Şüphesiz bunda düşünen bir toplum için elbette ibretler vardır.²

Yaratılışı gereği sosyal bir varlık olan insan için toplumsal hayat ne kadar önemli ve gerekli ise, bir toplum için de o toplumun çekirdeğini oluşturan, aile kurumu o kadar hayati bir öneme sahiptir. Aile bu niteliğiyle toplumlarda kültürel kimliğin, insani değerlerin ve tarihi sürekliliğin koruyucusu ve aktarıcısı olan bir kurumdur.

İslam'ın öngördüğü kutsal bir bağ olan evlilik, aile kurumunu oluşturan, karı-koca arasındaki hayat müşterekli-

ğinin adıdır. Yüce Allah, insan soyunun korunması ve devamı, yeryüzünün imarı ve gelişimi ve daha birçok hikmetler için evliliği meşru kılmıştır.

Aile Toplumun Çekirdeğidir. Birleşerek toplumları meydana getirirler. Bu çekirdek topluluk, her çeşit faziletin kaynağıdır. Sağlıklı nesiller bu yuvada yetişir.

Böylesi bir öneme haiz olan aile kurumunu, çirkin ve fahiş olan zina eyleminden ayırmak için Mevla Teâlâ hazretleri bizlere büyük bir nimet olan nikâhı bahşetti. Bu yüzden toplumun düzenini sağlayacak aile ancak sahih bir nikâhla kurulabilmektedir. Nikâh olmadan, nikâh akdi kısılmadan aile kurulamaz. Bunun için dinimiz nikâhı teşvik etmiştir.

“Sizden bekâr olanları, kölelerinizden ve cariyelerinizden durumu uygun olanları evlendirin. Eğer bunlar yoksul iseler, Allah onları lütfuyla zenginleştirir. Allah, lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir.”³

Evlilikte mevcut olan dört mana onun ibadet olduğunu göstermektedir.

Evlenmek, evlenmeyip nafile ibadet yapmaktan evlâdır. Yani kişi, yapılması gereken ibadetleri yaptıktan sonra nafile ibadetlere yoğunlaşmaktansa evlilik ile meşgul olması daha faziletlidir.

Nefsini fuhuştan engellemeye sebep olmasıdır. Zira zina İslam'ın yasak kılmış olduğu bir fiildir. O halde ondan alıkoymaya yardımcı olan evliliğin de ibadet olması lazımdır.

Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi Ve Sellem)'in Sünnet-i Seniyye'sini yerine getirmektir.

Peygamber Efendimiz (*Sallallahu Aleyhi Ve Sellem*) bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyuruyorlar:

“Evlenin ve çoğalın. Ben sizin çokluğunuzla diğer ümmetlere karşı övüneceğim. Hatta düşük çocuk olsa bile.”⁴

Evlenmenin ahlakın güzel olmasına yardımcı olmasıdır.

Evli olmayan yalnız kişiler daha çok kendilerini düşünürler. Vakitlerini gerektiği gibi kullanamazlar. Evli olanlar ise yalnız kendilerini değil, geçimlerini sağlamakla yükümlü olduğu aile efradını ve onların talim ve terbiye görmesini düşünecektir. Bunun için çaba harcayacaktır.

Bir hadîs-i şerifte **Peygamber Efendimiz** (*Sallallahu Aleyhi Ve Sellem*):

“Öyle günahlar vardır ki onları ne namaz ne oruç ne hac ne de umre temizler.” buyurunca sahabe efendilerimiz

“Ey Allah’ın Resulü onları ne temizler” diye sordular.

Peygamber Efendimiz (*Sallallahu Aleyhi Ve Sellem*)

“Geçim teminatı için çalışmak”, buyurdular.⁵

Çoğunlukla yalnız yaşayarak ihtiyarlık çağına gelen kişilerin ahlakı pek güzel olmaz. Yorgun bitkin ve asabi olurlar.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor: **“Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için türünüzden eşler yaratması ve aranızda bir sevgi ve merhamet var etmesi de O’nun (varlığının ve kudretinin)**

delillerindedir. Şüphesiz bunda düşünen bir toplum için elbette ibretler vardır.”⁶

Hız. Ayşe’nin naklettiği bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz (*Sallallahu Aleyhi Ve Sellem*) şöyle buyuruyor: **“Nikâh benim sünnetimdir. Kim benim sünnetimden yüz çevirirse, benden değildir. Evleniniz. Çünkü ben kıyamet gününde diğer ümmetlere karşı sizin çok oluşunuzla övüneceğim. Kimin evlenmeye gücü yeterse evlensin. Evlenmeye güç bulamayan ise oruca devam etsin. Çünkü oruç onun için (harama karşı) bir kal-kandır.”**⁷

Bütün bunlar dinimizin, erkek ve kadının birbirinden ayrı yaşamasını değil, meşru ölçüler içerisinde yani nikâhla birlikte hayat sürdürmelerini öngördüğünü ifade ediyor.

Bu kardeşimize, hadis-i şerifte geçtiği üzere oruç tutmasını tavsiye ediyoruz. Kaldı ki; evlenmesi durumunda hanımının nafakasını temin edemeyecek durumda olanların evlenmesi mekruhtur.

Evlenmenin vacip, caiz veya mekruh oluşu evlenecek olan kişilerin durumuna göre değişir. Şöyle ki;

1- Evleneceği hanımının mihirini, nafakasını ve hanımlık haklarını yerine getirebileceğine inanan, kadınlara karşı ilgi ve rağbeti ziyade olup evlenmediği takdirde günaha düşeceğinden korkan kişinin evlenmesi gereklidir. Bu korku kesinlik derecesindeyse evlenmesi farz, zan derecesindeyse vaciptir.

2- Kadınlara karşı ilgi ve rağbeti ziyade olmadığı halde, sırf nebevi sünneti yerine

getirmek niyetiyle evlenmek sünnet-i müekkededir. Aynı kişinin şehvi ihtiyaçlarını gidermesi kastıyla evlenmesi mubahtır.

3- Eğer hanımın haklarını yani mehri veremeyeceği veya nafakasını karşılamayacağı zannı varsa evlenmesi tahrimen mekruh, zandan öte inancı varsa haramdır.

4. Soru: Eşim birkaç ay önce alkol almaya başladı. Zina yaptığını da fark ettim ne yapmalıyım?

Cevap: Eşiniz bu iki fiille zaten günah batağına batmış. Böyle bir durumda size yakışan onu bu illetten kurtarmaya çalışmanızdır. Bunu bir gurur meselesi yapıp hemen farklı yollara başvurmayın. Hayatın müşterekliği böyle zamanlarda kendini daha çok göstermeli.

Eğer kocamın yapmış olduğu bu haram fiiller, onu dinen benden ayırmış olur mu? Diye soruyorsanız. Şöyle deriz: Hayır. Bu fiiller nikâhı düşürmez. Elbette büyük günahlılar. Bunları sürekli yapanlar hakkında çok ağır ifadeler bulunmakta, ama dinden çıkmalarını gerektirmiyor. Yani nikâhınız devam ediyor.

Burada bir noktaya dikkat çekmekte fayda var. İslam'a göre zina suçunun sabit olması, dört şahitle ve her birinin aynı anda o fiil icra edilirken gördüklerini söylemeleriyle sabit olur. Yani şahitlerle ispatı neredeyse imkânsız bir şeyden bahsediyoruz. Böyle bir

hadise hakkında kocanızın ikrarı olmadan bunu yapmıştır demek doğru olmaz. Bu nasihat, sadece size değil, bütün Müslüman kardeşlerimizdir. Allah Teâlâ bizleri haram olan bütün fiillerden muhafaza etsin. Kötülerle karşılaştırmayın!

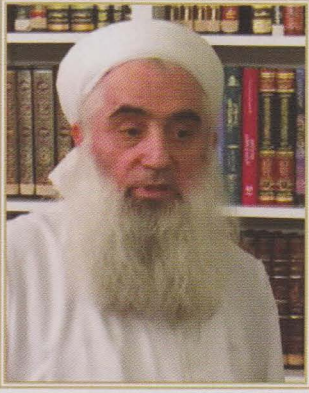

5. Soru: Otobüsümle düğün salonlarına yolcu taşıyorum, yaptığım iş caiz midir?

Cevap: Bu işi şarap ve emsali haram şeyleri taşımak gibi düşünmemek gerekir. Bilindiği üzere şarabın yapılması, taşınması ve sunulması gibi fiiller haramdır. Siz otobüsünüzle bir yerden bir başka yere yolcu taşıyorsunuz ve belli ücret alıyorsunuz. Bunda bir sorun yok. Taşadığınız insanlar, vardıkları yerde İslam'a aykırı davranışlarda bulunacak olurlarsa bu onlarla ilgili bir durumdur. Şu kadar var ki; aracınızda İslam'a aykırı hal ve hareketlere müsaade etmeyiniz.

Dipnotlar:

- 1 Finans kurumlarıyla ilgili geniş malumat için 56. Sualin cevabına müracaat
- 2 Rûm/21
- 3 Nûr/32
- 4 El-Beyhekî, Marifetu's-Sünen ve'l-Asâr. Abdurrezzak, el-Musanef no:10391;Zebî-dî, el-İthâf, 5/286
- 5 Et-Taberânî, El-Mucemu'l-Evsat, no: 102
- 6 Rum/21
- 7 İbn Mace, Kitabu'n-Nikâh; evlenmenin fazileti hakkında gelen rivayetler babı

HÜSEYİN AVNİ KANSIZOĞLU

MUSTAFA ÖZTÜRK'E REDDİYE -3-

Not: Bu yazının ilk iki kısmı geçen iki ayda yayımlanmıştı.

Besmele, hamd ve salat u selamdan sonra...

Mustafa Öztürk diyor
ki:

“Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi’nde **Rahmet Maddesi**’nin yazarı veya **Rahim Maddesi**’nin yazarı rahmetli Bekir Topaloğlu” aynen böyle yazmış. İçinde acıma duygusu olmayan rahmet ne demek ya? Bunun Türkçe hiçbir anlamı var mı arkadaşlar? Acıma duygusu olmayan rahmet ne demek? Bu kadar amorf bir laf olur mu ya? Şimdi ben asıl yakışmamayı Tanrı’nın ulûhiyetine, büyüklüğüne, insani reflekslere sahip olmamasına bağlıyorum. Kızma, öfkelenme gibi sıfatlar Tanrı’yı bunlardan münezzehe kılıyorum. Tanrı adına birinin, onun adına konuşması bağlamında bu ifadeleri değerlendiriyorum.

Diyoruz ki:

Sıkıntılar ve idraksizlikler yine birbirini kovalıyor. Öztürk yine aklının ermediği şeylere burnunu sokmuş..

Öyle ki:

Bir: Başlarda da geçtiği gibi, asıl sıkıntı, akılsızlık ve imansızlık.. Şimdi **rahmet ama kullarınki gibi -haşa- acziyet ve zayıflık bulunduran bir merhamet değil**, deyince, söz amorf (şekilsiz ve biçimsiz) oluyor, öyle mi?. Allah, iman, akıl ve idrak versin.

İki: Öztürk’ün şu ‘**Şimdi ben asıl yakışmamayı Tanrı’nın ulûhiyetine, büyüklüğüne, insani reflekslere sahip olmamasına bağlıyorum. Kızma, öfkelenme gibi sıfatlar... Tanrı’yı bunlardan münezzehe kılı-**

yorum. *Tanrı adına birinin, onun adına konuşması bağlamında bu ifadeleri değerlendiriyorum*’ şeklindeki üç cümlesinden ikinci ve üçüncü cümleleri daha iyi anlaşılıyor. **Kızma** gibi sıfatları Tanrı dediğine yakıştıramıyor. Ayetlerde bu gibi kelimeler Ona izafe edilse bile bunların birilerinin (-haşa- Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem) **Onun adına konuşması** ile ortaya çıkan sözler olduğuna inanıyor. Birinci cümle ise belki de şu iki cümleyi söyleme heyecanıyla sadır olan manasız kelimeler yığını. Öztürk hulasa olarak, **Allah -haşa- kızmaz, ama Peygamberi bu yakışsız kelimeyi Kurana soktu, ona iftira etti ve onun adına kendi yakıştırdı. Onu -haşa- kendi uydurdu ama Allah dedi diyerek yalan söyledi** demeye getiriyor.

Üç: Bunu azılı Kuran ve İslam düşmanlarından başka hangi imansız ve ahlaksız iddia edebilir?!

Diyor ki:

Bakın bizim İslam tefsir geleneğimizde daha Bismillah (بِسْمِ اللَّهِ), Elhamdülillah (الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ) der demez, bizim ulemanın zihnine şu düşmüş; ya Allah niye kendini sürekli övüp duruyor? Hamd diyor, Elhamdülillah diyor. Ya bırak da biz övelim. O kendi kendini övüyor. Mütekebbir diyor arkadaşlar. Tekebbür fiili biraz tekelüf içerir. Bir tür kasıtlılık halii.. Bunu Ebubekir İbnül Arabi bile söylüyor. Bak Ebubekir İbnül Arabi bunu tartışmış. İmam Maturidi tartışmış. Birisi 310, birisi 333 (hicri), birisi 500’ler. Tartışmışlar. Razi tartışmış. Bunu nasıl anlayacağız diyor? Bunu da şuraya getiriyorlar. Arkadaşlar onun övmeye, övülmeye ihtiyacı yok. Ha sizin

onu övme ihtiyacınız, mükellefiyetiniz var. Sizi kendisinin nasıl övüleceğini öğretmek için o cümleleri kullanıyor diyor. Ya bir kere kullandın, iki kere kullandın. 60, 100, 150...

Diyoruz ki:

Karıştırmalar ve anlayış bozuklukları gırla gidiyor... Nihayet tefsir diye Kurana tahrife başlıyor..

Öyle ki:

Bir: Kusursuz birisinde bulunan ve gerçek olan bir büyüklüğün ve üstünlüğün haber verilmesi, yaygın manada **övünme** değil, hakikatin açıklanmasıdır. Bu **ihbar** her hal ve kârda hikmet ve maslahat icabıdır. Hatta bazen bu haberin verilmemesi kusurdur. **Allah Teâlâ** böyle bir kusurdan pakdır, münezzehtir.

Hatta bu haber verme, kusurlarla dopdolu olan kullarda bile ihtiyaç mahallerinde ve zamanlarında son derece faydalıdır. Bir misal verecek olursak: Hastalarını insan veya hayvan tersleriyle tedavi edecek kadar iptidai olan insan toplulukları arasında modern tıbbın zirvesinde olduğu muhakkak ve müseccel olan bir tabibin **bu işi içinizde en iyi ben bilirim** demesi, işe el atarak saçmalığın ortadan kaldırılması elbette ki faydalıdır. Hatta zaruridir. Söylememesi ise büyük bir kusur, hatta hainliktir. Nitekim doğru ve isabetli bir ekonominin bilinmeyip insanların kıtlıklarla boğuştuğu ve heder edildiği Mısır’da Yusuf aleyhisselamın Kral Azize, **bu maliye işlerini ben çok iyi bilirim** demesi nihayet mertebede doğru ve iyi olmuştur.

Bu sözü Krala demeseydi, affedilmez bir noksanlık ve telafi edilemez bir zarar

sebebi olacaktı. Kullara yasak olan, ihtiyaç duyulacak yer ve zamanlarda gerçekte var olan meziyetlerini haber vermele-ri değildir. Tam aksine nereden kalkıp nerede duracaklarını bilemediklerinden bunlarla hak etmedikleri bir şekilde böbürlenme işleridir. Böylece insanlar nezdinde büyümeye, menfaat temin etmeye, birilerinin haklarını iptal etmeye, onlara haksızlık etmeye, onları yanlış yönlendirmeye kalkmalarıdır.

Bununla, diğer yandaki sayısız kusurlarını ve zararlı yanlarını örtmeye çalışmalarıdır. Bulundurdukları cüzi meziyetlerini olduğundan çok daha fazla göstermeye ve külli meziyet gibi arz etmeleridir. Bu nokta gayet hassas olduğu için kulların ekseriya haklı ve doğru meziyetlerini sergilemeleri çok kere haksız neticeleri doğurur. O yüzden bu tehlikeli silâhı çoğu zaman, hatta çok ender haller hariç hiç kullanmamak daha münasip olur.

Bir yanda herkesten ve her şeyden büyük ve kuvvetli, her şeyi bilen, gören, duyan, dilediğini yapmaya gücü olan, her türlü üstünlükleri bulduran kusurların tamamından pak Yaratıcı bir zatın bu vasıflarını haber vermesi var.. Diğer tarafta ise boyu, okkası, gücü kuvveti, bilgisi, görmesi, duyması gayet sınırlı olan, dilediklerinden belki de binde birini bile yapmaya malik olmayan ve sayısız kusurlarla dolu olan yaratılan bir kulun bazı şeyleriyle övünmesi.. Bu iki iş hiç bir olur mu?. Doğrusu bu ikisini ancak geri zekâlı veya art niyetli olanlar birbirine kıyaslamaya kalkabilir..

İki: Değil Müfessirlerden, Müminlerden hiçbiri Allah'ın kendinin büyüklüğünü, kemal sıfatlarını bulundurmasını, her türlü noksanlıktan beri olduğunu haber

vermesinden gocunmaz ve onu tartışmaz. Kulları tarafından övülmesini istemesinden rahatsız olmaz. İtiraz yoluyla neden böyle yapıyor diye düşünmez ve konuşmaz. Böyle bir karşı çıkış ve rahatsızlık ancak Allah ve din inkârcılarından yahut kendini veya bir başkasını Allah'tan üstün görenlerden sadır olabilir. Bırakın ismi geçen büyük müfessirleri, hiçbir akli başında kişi bunu katiyen aklına dahi getirmez, nerde kaldı tartışsın.

Üç: Müfessirler ancak bunun, yani kendini neden övdüğünün sebep ve hikmetlerini bulmaya çalışırlar. İsmi anılan ve anılmayan müfessirler bu husustaki ihtimalleri sadece zikreder ve anlamaya çalışır. Bunların ne olduğuna dair naslar buldukları takdirde onlarla ağırlıklarına göre iktifa ederler. Bu naslarda kesin olan sınırlandırma yok ise, onları kabul edip başka akli ihtimallerin de önünü açık bırakırlar. Bu hususta nas bulamazlarsa, nasların tamamının ve umumun dairesinden hiçbir şekilde çıkmama şartıyla imkân dairesindeki akli ihtimalleri araştırırlar, ama yine asla kesin konuşmazlar. Dolayısıyla Öztürk'ün ismini saydığı müfessirler kendisi gibi inkâr sualleri ile ne kendilerini ne de başkalarını helak etmeye katiyen teşebbüs etmezler.

Dört: Nitekim ister **Mâtürîdî**, ister **İbnu'l-Arabî** isterse başka bir bihakkın müfessir olsun bu kendini övmeyi Allah'ın her bakımdan ve en üst seviyede hak ettiğini, bunda sayısız faydalar ve hikmetler bulunduğunu ama birçok noksanlıkların sahibi olan kulların öyle olmadığını beyan ediyorlar. Allah'ın, **el-hamdülillah** demekle insanlara **böyle deyin** demek istemiş de olabileceğini yahut Onu nasıl öveceklerini öğretmek için de

böyle buyurmuş olma ihtimalinin bulunduğunu ifade ediyorlar.

Beş: Bunlarla beraber biz de deriz ki:

Kişi, emri altında bulunduğu kimseyi yani âmirini ne kadar üstün ve büyük görürse, onun emrini, yaşağını, irşad ve tavsiyelerini o nispette çok mühimser ve icaplarını o ölçüde titizlikle yerine getirir. Ancak ne nispette lüzumu kadar büyük göremediye, bunlara ehemmiyet vermesi de o kadar az olur. Beşer kitaplarından bile sahiplerine verilen kıymet ölçüsünde feyiz alınır ve faydalanılır. Hatta büyük görülmeyi hak etmeyen ve olduğunun hayli üstünde büyütülen bir kimsenin kıymetsiz bir kitabından bile azami faydalanma hâsıl olur.

Diğer yanda, büyük görülmeyi ve büyütülmeyi hak eden ama olduğundan küçük görülen birinin hakikaten değerli olan bir eserinden faydalanma az olur yahut hiç olmaz. Bu dediğimiz, günümüzde çok ve sık müşahede edilmektedir. Kuran'ın, Peygamberinin, Ashabın, din kitaplarının ve din büyüklerinin ayıplı ve kusurlu gösterilmek istenmesinin altında hep bu faydalanmayı yok etme, insanların onların dediklerine uymamalarını kazanma şeytanlığı yatmaktadır.

Büyüklüğüne nihayet bulunmayan Allah'ımız, ibadetlerle, zikirlerle, murakabelerle ve dualarla, kulların gözünde büyüdükçe büyür. Böylece Onun dediklerine daha bir sıkıca sarılırlar. Bunlardaki gevşeklik nispetinde ise gözlerinde ve gönüllerinde küçülür ve nihayet bu dibe vurur. Sonunda da iş düşmanlığa doğru ilerler.

Keza, Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem, Ona yapacağımız tazim, göstereceğimiz saygı, bunları kazandıracak salavatlar ölçüsünde gözümüzde ve gönümüzde büyüyecektir. Büyüme nispetinde de peşinden gidişimiz tahakkuk edecektir. Hâsılı, Allah'ın dediklerini gözettikçe, icaplarını yerine getirdikçe ve Resulü sallallahu aleyhi ve sellem sözünü tutup peşinden gittikçe de onlar gözde büyüyeceklerdir. Büyüdükçe dedikleri yerine getirilecek, dedikleri yerine getirildikçe de gözlerde ve gönüllerde büyüyeceklerdir.

Sahabe ve imamlar da öyle.

Öztürk ve benzerlerinde yaşanan sıkıntının altında işte bu çıplak hakikatler yatmaktadır. Karalama ve küçültme operasyon ve kampanyalarıyla insanların gözlerinde ve gönül dünyalarında hak ettikleri büyüklük aşındırılıp yok edilecek, böylece onların sözlerinin tutulması engellenmiş olacak. Bunun için çarklar ve sistemler icat edilip gözden düşürülmüş olacaklar.

Her halde ve şartta **Allah en büyüktür** denilmesine ve buna yürekten inanılmasına, hangi beşeri sistem razı olabilir ve dayanabilir? Hiçbiri buna asla razı olamaz ve dayanamaz. Çünkü onların sahip ve tabilerinin tamamı **benim putumdan daha büyük tanımam** inancını taşımaktadır. Merhum şairin ifadesinde de yer alan **bütün dikeyleri yatay hale getirecek** kâinat çapındaki büyük inkılabın en büyük silâhı: **Allahu ekber..** Allah herkesten ve her şeyden daha büyüktür. Ama ne denildiğinin farkında olarak ve vücudun bütün zerre ve hücreleriyle denildiği takdirde..

Zalim sistemlerin beslemeleri ve yakaları buna nasıl tahammül etsinler?. Katiyetle edemezler.. Öyle ya, **Allah en büyük** ise karşısına dikilen alçakların dediklerinin ne kıymeti kalacak?

İşte bunun için var güçleriyle velileri, müctehid imamları, muhaddisleri, müfessirleri, hatta Sahabeyi, hatta Peygamberi ve hatta Allah'ı gözlerde ve gönüllerde küçültmeye çalışırlar. Onların karşısında -Remus ve Romulus gibi- memelerini emerek büyüdükleri ve semirdikleri kurtları yahut yaban domuzlarını büyüttükçe büyütürler ve bunu asla kimselerle münakaşa mevzuu yapmaya bile yanaşmazlar.

Altı: Öztürk, demokrasilerde kendini övme ve başkalarını yerin dibine batırma esasına dayanan bir müsabaka olan idareye talip olma ve seçim yarışı hakkında bir şeyler demiş midir, dememiş midir? Demişse ne demiştir? Duymadım. Allah'ın,

hakikatin ta kendisi olan büyüklük ve üstünlüklerini kullarına haber vermesini, o okkası ortada olan aklıyla sorgulamaya kalkan Çin malı Donkişot'umuz, zannetmem ki bu hususta bir şeyler demiş olsun. Nasıl desin? İpsiz sapsız oluşundan memnun olan bir kimse, bu vasfını borçlu olduğu bir dünya görüşünü hiç münakaşa mevzuu yapar mı yahut yapabilir mi?.

Yedi: **Allah bilir ama siz bilmezsiniz** buyuran Mevla'ya, -haşa- **Sen bilmezsin, ben bilirim** dercesine akıl ve emir verecek kadar yobazlaşan ve haddi aşan Öztürk, nihayet Ona **Bırak da seni biz övelim ya** diyebiliyor. Hem de sokak ağzıyla, **ya** diye hitap edebiliyor. Nerede? Allah'a inandığını söyleyenlerin arasında.. Doğrusu çok garip ve ibretlik!. O böyle bir ifadeyi emri altında dünyalığını kazandığı her hangi bir amirine kullanabilir miydi, ne dersiniz? Tüh olsun, yuh olsun bize..

Öztürk, Allah'ın, **en büyük olduğunu** haber vermesini, **bırak da seni biz övelim ya** diyerek önce reddetti. Müfessirler tarafından gösterilen belli hikmetlerden sonra da (sanki irhâu'l-inan üslubuyla hareket ederek), '**Ya, bir kere kullandın, iki kere kullandın. 60, 100, 150...**' diyor. Sanki **Ey Allah! Senin bu yaptığın kabul edilmez, ama hadi kabul edelim, ya bu kadar fazla olması da ne oluyor?** demeye getiriyor. Allah'a her dem, **ben senden daha iyi bilirim** diyebilen ve onunla her şeyi tartışabilen bir yiğit tabii ki böyle der. Bu kafadaki biri, neden demesin? Dinin kullar içinde siyasi sahibi bulunmayınca Öztürk'e kim ne diyebilir? **Taşlar bağlanınca** kim ne yapabilir ki?!

Diyor ki:

Ve bizim müfessirler şunu söylüyor: Kuluna övünmeyi yasaklıyor. Övünge tipleri gördüğümüzde meddahları, yalakaların yüzüne toprak saçın diyor Resullullah. Ama Allah ha babam de babam övünüyor. Bunu hem ateistler gündeme getiriyor, hem de bizim ulema onlardan önce tartışmış. Bu ateistler de çok bir şey bulduk zannediyorlar. Bizim kaynaklar, Bu Eski Ahit'in vaiz kitabının başında bir cümle vardır. Hz. Süleyman'a izafe ediliyor o vaaz kitabı. Bu gök kubbenin altında yeni diye bir şey yoktur arkadaşlar. Her şey konuşulmuş, tartışılmış.

Diyoruz ki:

Öztürk cahilliğine ve idraksizliğine rağmen müfessirlere çamur atmaya kalkıyor..

Öyle ki:

Bir: Allah kullarına **övünme** işini, onlar eksik, kusurlu oldukları ve bunu hak etmedikleri için yasakladı. Onda ne varsa?! Rabbimiz ise, Türkçedeki kullanılmasından anlaşıldığı gibi hiçbir zaman hak edilmeyen bir **tefahür** ve **böbürlenme** manasında bir **övünme** ile övünmüyor. Sadece kusursuz, ayıpsız, zatı ve her bir vasfı ile kendine yakışır bir mahiyette nihayetsiz büyük olduğunu haber veriyor. Bunu da hakkı olduğu için yapıyor. Kime ne?

İki: Ateistler Allah'ın zatının var olduğunu kabul etmedikleri için sıfatlarını ve dediklerini kabul etmiyorlar. Bütünüyle yalan ve uydurma olduğuna inandıkları bir metni tartışma mevzuu yapabiliyorlar. O yüzden bunda kendi mantıkları içinde kısmen tutarlı olabilirler. Ama bunu yani Allah'ın zatı ve sıfatlarıyla **en büyük** ve **övülme**ye **en layık**, hata tek layık olduğunu müfessirler asla tartışmamışlardır. **Müfessirler bunu tartışılar** demek, onlara yapılan düşük bir yakıştırma ve adi bir iftiradır. Onlar, sadece bunun hikmetini, bilhassa hepten deli olmayan geri zekâlıların gözüne sokmak için araştırmışlardır.

Üç: Doğru, **her şey konuşulmuştur**. Ancak hakkın da batılın da taraftarları ayırır. Batılı, şeytan ile dostları söylemiş ve sahiplenmişlerdir. Hakkı da Allah, Resulleri ve Müminler söylemişlerdir, kul olmayı kabul eden kullar kabullenmişlerdir. Müminler, hiçbir zaman, Allah'a ve Resulüne itiraz etmemişler ve Öztürk gibi Onları mahkeme edip mahkûm etmeye ve Onlara din öğretmeye kalkmamışlardır ve kalkmazlar.

Diyor ki:

Fakat ben şöyle düşünüyorum şimdi: Elhamdülillahi Rabbil Alemin (الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ) ayetini şöyle yorumladım ben. Müşriklere Resullullah dönüyor diyor ki: sizi, sizin de içinde bulunduğunuz bütün âlemlerin efendisi, sahibi, seyyidi, maliki olan yani, Rabbi olan Allah'ı övmek dururken; siz kim oluyorsunuz, ne cüret ile ne işe yaradığı belli olmayan, ne idüğü belli olmayan, kendine hayrı olmayan bir takım saçma salak varlıklara Tanrılık yakıştırıp onlara övgüler, methiyeler düzüyorsunuz. Bu tevhid ayetidir. Eğer birisi övülecekse, birisine hamd ü sena edilecekse sizi de, bizi de, bütün alemle-

ri de yaratan onların tek gerçek sahibi olan Allah'a hamd edilmelidir. Resullullah'ın beyanı işte. Çünkü Allah'tan vahiy tevhid olacak. Zerre kadar bu konudan taviz verilmeyecek vahyi geldi. Resullullah tevhidi bazen (فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) diye anlatmış. Bazen "Elhamdü lillahi Rabbi'l-Âlemin (الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ) demiş. (سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ) demiş. Tevhidi farklı farklı şekillerde ama tevhidi anlatmış. İşte mana vahyi tevhittir. Tevhid doktrininden asla ödün verilmeyecek. Allah rubûbiyeti ile uluhiyeti ile yegane mabuttur.. Dön dolaş bunu anlat. Ya Resullullah bunu anlatmış işte.

Diyoruz ki:

Burada bazı batıl ve saçma sapan sözlerin arasına serpiştirilen doğrular da var...

Öyle ki:

Bir: Evet, bütün medihler ve övgüler sadece Yaratan'a aittir. Şükürler ve teşekkürlerin tamamı yalnız Ona hastır. Bunların hepsini hak eden tek Odur.. Ancak yarattıklarının içinde bir parça övülecekler yahut övülecek yanları bulunanlar yok mudur? Hele Rabbimizin övdükleri.. Allah'a karşı temize çıkarmayacak şekilde ve görünen hale bakarak, ilâhi ölçülere iyi ve güzel yanları olanları, o taraflarıyla **gördüğüm ve bildiğim kadarıyla** deyip övemeyecek miyiz? '**Hayır, olmaz**' diyenler çıldırmışlardır, aptallardır. '**Evet**' denilecekse, o halde ortaya büyük bir tezat çıkmıyor mu? Hem çıkıyor, hem de çıkmıyor. Bu nasıl olur, bu son cümlede açık bir tenakuz yok mu? Hayır, asla yok. Gözetilecek takdirlerin farklı olması halinde her iki hüküm de pek ala doğru olur. Görmüyor musunuz, bizim Muhammed'imiz (çokça övülen) ve Ahmed'imiz (en çok övülen) var ya!.. Tenakuzun bulunmaması nasıl mı olacak?

Şöyle:

Allah'ın övülmeyi hak etmesi, mutlak, yani her bakımdan ve sebeplerin de kendinden olduğu için en üst seviyededir, ne kadar övülse yine de azdır. Resullerin ve meleklerin de her bakımdan ve kemal mertebededir. Ancak **medih** sebeplerinin kendilerinden değildir. Allah'tan olması sebebiyledir. Asla Allah ile kıyas edilmeyecek bir şekildedir. Kulluğun son noktasında biten, İlâhlık mertebesi sınırında

sona eren bir miktarla sınırlıdır. Diğer kulların ve eşyanın övülme sebebi ise mutlak olmadığı gibi yine başkasından, yani Allah'tandır. Peygamberlik rütbesinin başında son bulacak bir keyfiyettir. Öyleyse yaratılanlardaki övülme esbabının tamamının sahibi Allah'tır.. Görülen nimetlerin karşısında yapılacak teşekkürlerin tamamı da onların asıl sahibi olan Zata aittir. Nimetlerin sebep ve vesilelerine yapılacak teşekkürler ve nankörlükler de onların hakiki sahiplerine teşekkür ve nankörlüktür.

Sonra, Peygamberlerin dışında da övülmeyi kemal mertebede hak eden **kâmil** ve **ekmel** zatlar vardır. Ancak, onların bu **kâmil** ve **ekmel** oluşları sebebiyle övülmeyi kemal mertebede hak edişleri İlâh da Peygamber de olmayan Müminlere nispetlidir. Hatta Sahabeden olmayan kimselerin kemalleri bile Sahabi oluşun başladığı noktadan aşağısıyla sınırlıdır.

Evet, Sahabenin, diğer **kâmil** ve **ekmel** Müminler üzerinde -bazen bir takım hasletlerde cüzi meziyetleri bulunmasa bile- külli meziyetleri mevcut olabilir. Bu kâmillere ve hatta kullardan sıradan kimselere -onlardan, sebep olma yoluyla gelen nimetler için- teşekkür etmek de hakikatte Allah'a yapılmış olur.

Sünnet inkârcısı insanlığını yitirmiş alçaklardan olmayan Müminler için bir nakletmek istiyoruz: Mutlak olarak en üstün ve en güzel **kul** ne güzel buyurmuş: '**İnsanlara teşekkür etmeyen (nankörlük yapan), Allah'a da teşekkür etmemiştir (nankörlük yapmıştır)..**' (Ahmed, Tirmizî ve başkaları)

İki: Bir de yasak olan, müstakil, mutlak, kesin, yaranmak maksadıyla ve dünyevi menfaat icabı ve haddinden ziyade ola-

rak övmektir. Yoksa Allah'tan başka hiçbir kimseyi ve hiçbir şeyi, hiçbir zaman, hiçbir şekilde övmek değildir. '**O halde kendinizi (birbirinizi) temize çıkartmanız**' (Necm:32) '**Baksana o birbirlerini temize çıkaranlara!. Aksine Allah temize çıkartır.**' (Nisa:49), ayetleri ile '**Sizden biriniz arkadaşını (yahut kardeşini) illa da övecekse, onu şöyle zannediyorum, Allah'a karşı hiçbir kimseyi temize çıkartmam, desin**' (Buhari, Müslim ve başkaları) hadisi ve selim akıl bunu icap etmektedir.

Üç: Putlar, Öztürk'ün dediği gibi **ne idüğü belli** olmayan değil, aksine Allah'ımızın buyurduğu gibi **ne oldukları besbelli** olan, yani hiçbir medhi hak etmeyen, ne başkalarına, ne kendilerine faydaları da, bizzat zararları da olmayan **batıl** varlıklardır. Ancak, **Allah dururken** Peygamberleri ve diğer sâlih kullarını da Onun çizdiği müsaade ettiği dairede överiz. Peygamber olanları, onlara ilâhlık payesi vermeden övdiğimiz kadar överiz. Peygamber olmayan kâmil ve ekmelleri onlara ilâh ve nebi olma vasfı yakıştırmamak şartıyla, hüsnü zannımız ölçüsünde ve onlara zarar vermemek ve dünyalık düşünceyle olmamak şartıyla istediğimiz kadarıyla överiz. Bunu yaparken de o medihlerin hakiki sahibi olan Allah'ı hiçbir zaman unutmaz, gerçekte Onu övdüğümüzün şuurunda oluruz. Zira biliriz ki, övülmeyi hak eden hasletlerin tamamını, yaratılanlara lütfuyla veren ve onların asıl maliki başkası değil, Allah'tır.

Dört: İlâhi vahiy, -Öztürk'ün bilerek veya farkında olmadan iddia ettiği gibisadece tevhidi değil, onun icap ettirdiği hayatın en ince teferruatını bile vasıtasız yahut vasıtalı olarak anlatan bir ge-

nişliktedir. Tevhidin tali hususlarının -icaplarına göre amel edilmeleri değilse de- kabulleri ve mutlak lüzumlu görülmeleri dahi tevhidin gerektirdiği hususlardandır. O kadar ki, bunların dinden oldukları zaruri olarak bilinenlerinin tasdik edilmemeleri tevhidi yok eder. Böyle olmayan, ama yine de bir şekilde sabit olanların ihmalî ise -mertebesine göre- tevhidi zedeler..

Beş: Burada sadece tevhid vurgusu yapmakla korkarım ki, tek bir Yaratıcının kabul edilir gibi yapıp nübüvvetin dolayısıyla da dinin iptal edilmesi yani **deist olma** ve birilerini **deist yapma** iblisliği işlenmektedir. Bu **deistlik** de **ateistlik** denilen Allah inkârına götürmek maksadıyla insanların önüne yerleştirilen bir sıçrama taşından başka bir şey değildir. İnsanlar biraz sonra **ateist** olsunlar diye şimdilik **deist** yapılmak istenmektedirler. Çünkü **deizm** otobanının ucu, **ateizm** uçurumuna çıkar.

Diyor ki:

Şimdi bu sıfatlar meselesinde Allah'a yakıştıramadığını Resullulah'a nasıl yakıştırıyorsa hiçbir sorun yok. Allah küplere binmez. Allah acizlik gösterip ben sizi yarın şöyle yakacağım, intikamımı böyle alacağım diye sızlanmaz. Allah beddua etmez. Beddua kul eder, Allah gereğini yerine getirir. Fakat lafız Allah'ındır şeklindeki vahiy anlayışından hareket ettiğinizde; Resullullah'ın canını yakan, onu canından bezdiren amcasına Resullullah beddua etmesi gerekirken, bizim müfessirler şöyle der: Amca, amca işte.. O kadar adilik de yapsa buradan öyle bir ahlaki ilke çıkıyor ki, Resullullah ona beddua etmiyor. E, kim ediyor? Allah ediyor.

Arkadaşım bedduayı ben ederim. Canım yanar, Cenabı Allah da onun gereğini yapar. Fakat mekanizma ters işliyor. Allah beddua ediyor bana dert yanyor gibi ya. Ya Rabbi benim o bedduayı sana etmem lazım. Sen ediyorsun. Kim, kime tercüman oluyor arkadaşlar? Allah mı Resul'e tercüman oluyor, yoksa Resullullah Allah'a mı tercüman? Ben, Resullullah'ın Allah'a tercüman olduğu kanaatindeyim.

Diyoruz ki:

Öztürk burada konuşmasının ana fikrini hulasaten beyan etmiş..

Öyle ki:

Bir: Ne dersiniz, Öztürk, *'Bu sıfatlar meselesinde Allah'a yakıştıramadığını Resullullah'a nasıl yakıştırıyorsun da hiçbir sorun yok'* ifadeleriyle, neyi anlatmak istiyor? Evet, bunu ilk bakışta belki çok açık söylemiyor; ama ileriki beyanlarıyla aslında neredeyse açıkça ortaya koyuyor. *Ben bu sıfatları, lâneti, gazabı, intikamı Allah'a yakıştırmam; lakin bunları Resulü uydurup Onun dilinden ifade etti* demeye getiriyor. Sorulabilecek *sen lânet etmeyi Allaha yakıştırmaz iken, Allah lânet etmez derken, lâneti Allah'a yakıştırmamasını Peygambere nasıl yakıştırıyorsun?* gibi muhtemel ve mukadder bir suale de cevap veriyor. Tereddüt etmeden *bunu Ona yakıştırdım, sorun yok*, diyor. Peki, neden ve nasıl *sorun yok* imiş? diyecek olana da Öztürk adeta şöyle cevap veriyor: *Benim bilgim, ahlakım ve Allah korkum, lâneti Allah'a yakıştırmama manidir, ama Peygamberin -haşa- ilmi çapı, ahlakı ve Allah korkusu böyle bir yalancılığa, iftiraya ve benzeri ahlaki zafiyetlere mani değildir; tam aksine elverişlidir. Canı*

yandıığında -haşa- Allah'a her türlü yakıştırmayı yapma karakterine sahiptir. Milyonlarca hâşâ ve kella..

İki: Öztürk, *'Allah küplere binmez. Allah acizlik gösterip ben sizi yarın şöyle yakacağım, intikamımı böyle alacağım diye sızlanmaz'* derken de şöyle demeye getiriyor: *Bana göre böyle. Ama Peygamberine göre Allah -haşa- küplere de biner, acizlik de gösterir. Ben sizi yarın şöyle yakacağım, intikamımı böyle alacağım diye de sızlanır. Allah hakkında böyle bir inanca sahip olan Peygambere de, -haşa- haydi haydi küplere biner, acizlik gösterir, Allah sizi yarın şöyle yakacak, intikamını alacak, diye sızlanarak bunları rahatça Allah'a iftira edebilir, çok rahat yalan söyleyebilir..* Allah'a, Öztürk tarafından yakıştırılmayan *ben sizi yarın şöyle yakacağım, intikamımı böyle alacağım* tehditleri, Kuranda var. Öztürk bunları ayetlerden seçti. Diğer yanda da *Allah böyle demez*, diyor. Bu sözlerden, *bunlar Peygambere tarafından iftira edildi* iddia ve iftirasından başka bir mana çıkmaz. Hatta o bunu, şu ifadeleriyle açıkça söylüyor: *(Acaba Hermes gibi) Peygamber de Allah'ın soyut mesajlarını muhatap olduğu insan kitlesine, kendi zihin süzgecinden geçirerek aktarıyor olabilir mi?*

Üç: Öztürk, *'Allah beddua etmez, beddua kul eder, Allah gereğini yerine getirir'* ifadeleriyle de Kuranda Ona ait beddualar olarak gördüğü ayetleri, Peygamberinin ona -haşa- iftira ettiğini dile getirmek istiyor. Oysa onun beddua olarak gördüğü ayetlerin çoğu, belki tamamı *Allah şöyle yaptı* şeklindeki ihbarlardır, *yapsın* manasındaki inşalar değil.

Kaldı ki, bütün bunlar, değişik hikmet

ve nüktelerle *tecrîd* yoluyla yapılan beddualar da olabilir; buna dil cihetinden hiçbir mani gösterilemez.. Hem *beddua ettirmek* için *beddua eder*, hem de *gereğini yapar*, kime ne? Nitekim bir kul da birilerine veya bir şeye beddua etmesine rağmen bazen gereğini yapamaz veya yapmazken bazen de yaptığı olur. Mesele bir ineğe veya adama *boynun kopsun* diye beddua ettiği halde bazen boynunu koparmak için bir adım atmaz. Lakin bazen de bu bedduayı yapar ve koşar gereğini yerine getirir, boynunu da koparır. Allah da suç işleyenin işini bazen beddua etmeden dünyada yahut ahirette görür. Bazen de beddua ederek gereğini dünyada veya ahirette görür. O dilediğini yapar. Hiçbir alçak Ona yol gösteremez, iş öğretmez. Beddua etmek ile gereğini yerine getirmek arasında bir tezat görmek ancak beyni sulananların yapabileceği bir iştir.

Dört: Öztürk, *'Fakat lafız Allah'ındır şeklindeki vahiy anlayışından hareket ettiğinizde; Resullullah'ın canını yakan, onu canından bezdiren amcasına Resullullah beddua etmesi gerekirken, bizim müfessirler şöyle der: Amca, amca işte.. O kadar adilik de yapsa buradan öyle bir ahlaki ilke çıkıyor ki, Resullullah ona beddua etmiyor. E, kim ediyor? Allah ediyor'* sözleriyle önce Kuranın lafzının -haşa- Allah'a ait olmadığını, ait olduğunu iddia eden âlimlerin, müfessirlerin de ona iftira eden yalancılar ve iftiracılar olduğunu söylüyor. Sonra, *Tebbet* suresinde, Ebu Leheb'e yapılan bedduanın Allah'a ait olmadığını, onu Peygamberi tarafından yapıldığını iddia ediyor. Müfessirlerle dalga geçiyor. Müfessirlerin, Peygamberin -haşa- güya güzel ahlaklı olduğu için beddua etmediğini inandırabilmek için bu bedduayı Allah'ın yaptığı

ğı yalanının uydurduklarını iddia ediyor. Müfessirlere iftira ediyor. Mustafa Öztürk'e göre kulların beddua etmesinde bir mahzur olmadığına göre ufak bir beddua edelim: *Allah'ın lâneti ve belası yalancı alçakların üzerine olsun*. Öztürk'ün bu dile getirdiklerini azılı bir din düşmanı kâfirden başka kim söyleyebilir?.

Beş: Öztürk, *'Arkadaşım! Bedduayı ben ederim. Canım yanar, Cenabı Allah da onun gereğini yapar. Fakat mekanizma ters işliyor'* sözleriyle aynı akılsızlığı ve muhakemesizliği yapıyor. Evet, canın yanar ve bedduayı sen yaparsın. Ama Allah senin gibi omurgasız inkârcıların bedduasının gereğini ahirette hiçbir şekilde dünyada ise her dem yerine getirmez. Bazen gerçekten haksızlığa uğrayarak beddua ettiyseniz gereğini yerine getirdiği de olabilir. Ancak bunların böyle olması Allah'ın beddua edip gereğini yerine getirmesine zıt düşmez. Bir nebze akıllı olanlar bunu anlamakta ve kavramakta asla güçlük çekmezler. Allah'ın, kullarının haklı beddualarının gereğini yerine getirmesini kabul etmekle beraber, kendi bedduasının da gereğini yerine getirmesine inanmak, mekanizmayı tersine göstermek olmaz. Allah'ın beddua etmesi ve gereğini de yerine getirmesine inanmanın *mekanizmanın tersine işlemesi* olduğunu iddia etmek neye benzer bilir misiniz? Tavandaki bir pislik sineğinin, yerde dikilen insanların ayaklarının yukarıda, kafalarının da aşağıda olduğunu zan ve iddia etmesine..

Altı: Kahramanımız, devamla *'Allah, beddua ediyor, bana dert yanıyor gibi ya. Ya Rabbi benim o bedduayı sana etmem lazım. Sen ediyorsun'* diyor. Oysa Allah beddua etmekle, hiçbir kimseye dert yanmış olmaz. Aksine bedduasıyla

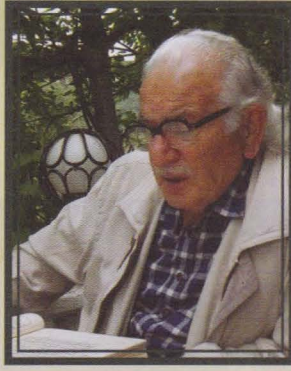
gereğini yerine getireceği bir işi haber verir. Kulların neleri dert edinmeleri gerektiğini onlara anlatmış olur. Suçun ne kadar ağır, suçlunun da ne derece adi olduğunu bildirir. Sana beddua etmeni ve nasıl edeceğini öğretir. Ayrıca suça ve suçluya karşı nasıl tavır takınılacağını, onlardan ne denli uzak durulması lazım geldiğini ve aptal olmayanların görüp anlamakta zorlanmayacağı başka daha nice hedefleri gösterir. Bazen beddua etmemen daha iyi olur ama haklıysan bazen sen de beddua edebilirsin. Ancak, **Allah bilir ama sen bilmezsin**. İşte o yüzden, çok bilinmeyenli bir denklemde olduğu gibi ekseriya işin içinden çıkamaz, haklılık sınırını tecavüz ettiğin olur. Bu sebeple şahsın için beddua etmesen, senin hayrına olur. Lakin Allah, isabetli beddua etmeye her zaman kadirdir ve bedduası her dem haklıdır. Onun için divanelik edip kendini ona kıyaslama, hatta ondan daha yetkili görme.

Yedi: Öztürk nihayet '*Ya Rabbi! Benim o bedduayı sana etmem lazım. Sen ediyorsun. Kim, kime tercüman oluyor arkadaşlar? Allah mı Resul'e tercüman oluyor, yoksa Resullullah Allah'a mı tercüman? Ben, Resullullah'ın Allah'a tercüman olduğu kanaatindeyim*' demekle, ukalalık yapıp Allah'a yol göstermeye kalkıyor. Yaratana bu şekilde seslenilmez. Çünkü böyle bir üslup, -inkâr, red ve isyan olması bir yana- büyük bir terbiyesizlik taşımaktadır. Burada **tercümanlık** diye de bir şey yoktur. Sonra, olsa, ne olur?. Bazen Allah, Resulüne, bazen de Resulü, Allah'a tercüman olsa, bunun dil ve din bakımından ne zararı olabilir?. Olur ki, Allah, Resulüm şu hususta şöyle düşünüyor veya şurada şöyle demek istiyor, demiş olabilir. Birçok kere de Peygamberi, Allah şu sözle şunu murat etti demiştir. Bir şey mi oldu? Hangi mankafa bunları münasip görmez?

Hâsılı Meram:

Öztürk'ün yaptığı bu işin ana fikri: Allah'la, Kuranla, İslam'la amansız ve kıyasıya bir muharebe.. Ama Rabbimizden öğrenip bildiğimiz ve geçmiş sayısız misallerde de gördüğümüz gibi, bu muharebenin kaybedeni -haşa- katiyen **Allah Teâlâ** ve İslam değil, Öztürk ve yer aldığı cephe olacaktır. Bundan akli başında hiçbir Mümin'in zerre kadar şüphesi olmamalıdır. Kısa müddet için verilen mühletler, Allah'tan ise asla ihmal manasına gelmez. Koca dağların, süsülmekle yok olduğu veya yerlerinden oynadığı hiçbir zaman görülmemiştir. Acaba diyenler tecrübe etsinler, zararın kendilerine geleceğini görecek ve çok iyi anlayacaklardır. Mukavva kılıçlı ve karton miğferli Donkişotların, saldırıp yok etmeye çalıştıkları yel değirmenleri tarafından bir paçavra gibi öteye beriye fırlatılmaları, kaçamayacakları bir akıbetir.

Son sözümüz, yine salat u selam, son duamız da ((الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ))'dir.

Merhûm Süleyman Kuku Hoca

**İMÂM-I RABBÂNÎ HAZRETLERİ'NİN OĞLU,
SİLSİLE-İ MEŞÂYİHİMİZİN 25.HALKASINDAKİ el-URVETÜ'L-
VÜSKÂ MUHAMMED MA'SÛM es-SERHENDÎ HAZRETLERİ'NİN
MEKÂTİB-İ ŞERÎFESİNDEN MÜNTEHABÂT
(KIYMETLİ MEKTUPLARINDAN SEÇMELER)**

YÜZ ALTINCI MEKTÛB

Hâce Muhammed Fâruk'a. Muhabbet-i zâtîde celâl cemâlden ziyâde lezzet verir:

Bollukta ve darlıkta, neş'ede ve kederde Allahu teâlâyâ hamd olsun. Peygamberlerin Efendisine salâtü selâm olsun ve temiz âline en iyi duâlar olsun.

O azîz kardeşimizin başına bugünlerde gelen musîbetler, uzakta bulunan bu sevdiklerinizi üzdü.

İnna lillahi ve inna ileyhi râci'ün.

Lâkin Hak teâlânın işi ve sırf Onun fiili olduğu için zâtî âlilerinin Rabbine kavuşmalarına sebep ve sûrî [dünyevî] üzüntü ve acılık, nice ma'nevî tatlılıklara vesîledir.

Beyt:

*Gül yüzlülerin cevri acı şarab gibidir,
Her ne kadar içersen, o kadar tatlı gelir.*

*Sevgilinin yaktığı hangi ateş olursa,
Halîle, İbrâhimin serin bahçesi gelir.*

Celâl sıfatından ve mahbûbun elemlelerinden duyulan lezzet, sâdık olan âşîka, Onun cemâl ve ni'metlerindeki lezzetten ziyâdedir. Çünkü birincide bulunan lezzette nefsin hiç payı yoktur ve sırf mahbûbun murâdıdır. İkincisi tam öyle değildir. Bu kemâl zâtın muhabbetine, hattâ zâtın muhabbetinde de ayrı bir husûsiyete sâhibdir. Çünkü mutlak zâtî muhabbetinde, elem ve ni'metler müsâvîdir. Elemden daha çok lezzet almak ise, ayrı bir sırta, özelliğe mebnîdir ve o ayrı bir hâl, başka güzellik verir.

Güzel denmiştir.

Beyt:

*O güzel, ne varsa, sâhib hepsine,
Onu isteyelim, ama o nerde.*

Mektûblarınız birbiri arkasından geldi. Cevabda kusurumuz oldu. Ma'zûr görü-

nüz. O tarafa gelen birini bilmediğimiz için, böyle birini buluncaya kadar bekledik. Vesselâm.

YÜZ YEDİNCİ MEKTÛB

Şah Fadlullah Bürhanpûriye. Mat-lûbun azameti ve sâdık tâlibin büyüklüğünden bahseder:

Bismillahirrahmanirrahîm. Dâima Allahu teâlânın inâyeti ile iyi ve yükseklerde olasınız. Uzak kalmış dosta ne yazacağımı bilmiyorum. Sevgilinin güzellikleri, bu ne dediğini bilmeyenin ta'rîf ve anlatmasından ziyâde, ma'shukun iyilikleri, nefsinin hevâ ve hevesi peşinde olanın kaleminin tercüman olmasından kat kat üstündür.

Ne zaman hatırlasam ve o incelikleri düşünsem, aklım oynuyor, düşünce ve fikir hayâli onu kavrayabilmekten aczini itirafla, dil ona tercüman olmak meydana konuşamaz, kalem onu ifâde sahrasında iş yapamaz hâle geliyor. Zavallı âşıkın muâmelesi oraya ulaştı ki, onu tasavvur ve hayâl etmek, hâtıra getirmek bile hafif geliyor. Başkaları onun hakîkatına nasıl erişsinler.

Beyt:

*Gönüller su oldu, kan oldu canlar,
Çıkmaz bir türlü perde ardındaki yâr.*

Evet, ma'shukun gayreti ihsânı miktarıdır. İhsân ne kadar çoksa, gayret de o kadar çoktur.

YÜZ SEKİZİNCİ MEKTÛB

Abdûlgafûr Semerkandî hazretlerinin oğlu Muhammed Fâruk'a. Nasihat etmektedir:

Mes'ûd kardeşim, bu dünyaya tutkun-

dan duâlar!

Din ilimlerini tahsilde büyük gayret gösteriniz ve yine o öğrendiğiniz ilimlerle amel etmeğe çalışınız. Kalbi de aldığınız nisbet üzere çalıştırıp ma'mur ediniz. Ona [aldığınız zikir vazîfesine] devâm ve sebat ediniz. Devâmına mâni olan ne varsa, onlardan uzak durunuz.

Ne büyük ni'mettir ki, zâhir şerîatin ahkâmı [emir ve yasakları] ile süslü, bâtın kendi nisbeti ile ma'mur olur.

Ağabeyinizin sohbet ve hizmetini büyük ni'met ve canınıza minnet biliniz ve meşguliyetinizi [zikrinizi] onun meclisinde tâze bulundurun. Ve onun gösterdiği şekilde yapmağa gayret ediniz.

Hâllerinizi de bize yazınız ve fukara muhabbeti üzere müstakîm olunuz.

Vesselâm.

YÜZ DOKUZUNCU MEKTÛB

Hâce Muhammed Fâruk'a. Kıyâmette, ölümden ve uykuda olacak hâlleri beyân eder. Bu dünyada hâsıl olan ve uyanıklıkta ele geçen nisbetten, ayrıca dünyada âlem-i emrin asl, âlem-i halkın tâbi olduğundan, âhirette ise işin bunun tersi olduğundan ve ayrıca bazı çok büyük evliyâ vardır ki, dünyaları âhret hükmünde olur:

Bismillahirrahmanirrahîm. Vessalâtü vesselâmü alâ Resûlih-il-kerîm ve alâ men tebe'ahü fi sülûk-il-minhec-il-kavîm.

Kardeşim, duyduğumuza göre vakitleri değerlendirmede büyük gayret sarf ediyormuşsunuz. Ve elinizden geldiği kadar boş sayılan, luzumsuz görülen işlerle uğraşmıyorsunuz. Bunun için Allahu teâlâyâ hamd olsun.

Ne büyük ni'mettir ki, gençlik günlerinde ve dünyevî bütün sebep ve imkânların olduğu bu zamanda ve yaşta, Allah teâlâyâ yöneldiniz ve vakitlerinizi Onun zikri ve yâdı ile geçiriyorsunuz. Bu çok büyük ni'mettir; şükrünü edâyâ çalışın ve artmasına gayret edin. Âyet-i kerîmede:

“Eğer ni'metlerime şükr ederseniz, onları artırırım” buyuruldu.

Biliniz ki, sûrî [bedenî] cem'iyet, zâhiren ma'nevî nisbetin eser ve tesîrine bağlıdır. O da bâtının nasîbidir. Bâtin nisbetinin olduğu gibi zâhire aksetmesi lâzım değildir. Çünkü o nisbet onun ma'suku yerindedir. Zâhir de onun âşık gibidir. Zordur ma'sukun âşıkın tuzâğına ve koynuna düşmesi. Çünkü naz ma'sukun lâzimesi olup, haya eteğini bırakmaz. Zavallı âşık ne kadar şevk ve feryadda olursa, ma'sukun nazı o nisbette artar ve âşıktan imtina eder görünür. Bâtin zâhirin yardımıyla terakkî eder ise de ve medediyle kurb derecelerine yükselir ise de, beyt:

*Âşıkların ma'suklardan nasîbi,
Harablık ve erimekten başka değil.*

Ne şaşılacak hâldir ki, zâhir ne kadar bâtının hizmetinde olur ve onun terakkîsine ne kadar güzel çalışırsa, bâtin ona o kadar daha yabancı olur ve onun kucağından o kadar uzaklaşır. Zirâ zâhirin tâat ve uğraşmaları, bâtının güzelliğinin ve tazeliğinin artmasına sebep olmaktadır. Ve nâz ve ihtiyâcsızlık vasfı olan ma'sukluğu kemâle gelmektedir. Bu yüzdendir ki, nihâyete vardığında bâtin anlamaktan da uzaklaşır.

Azîzlerden biri der ki: Bâtin nisbeti ne kadar cehle çekilirse, o kadar güzel

olur. Sıddîk-ı Ekber (*radıyallahü teâlâ anh*): “Anlayamamak, anlamaktır” buyurdu. Zâhirin bu harareti ve idrâksizliği, zâhir muâmelesi devâm ettikçedir. Ona bir hâle gelirse, hadi göç başladı, sesi gelir, ve o zaman bâtin nisbeti meydana boş bulur ve yüzlerce güzelliği ile ortaya çıkar, o zaman hem anlar, hem kavuşur. Çünkü zâhir nisbetinden olan perdesi gitmiştir.

Aynı şekilde, ölüm kıyâmetin başlangıcından olduğundan kabir hayatındaki müşâhede daha tamam ve daha kâmindir. Zıl olmaktan uzak, asâlete daha yakındır. Uyku da ölümün kardaşı ve benzeri olduğundan, bazı mes'ûd zâtlara uyku esnasında, öyle hâller hâsıl olur ki, ölü hâline benzer ve uyanıklık hâlinde yüksek olur.

Mısra':

*Uyanıklıktan güzel uyku,
gerçekten değer.*

Bu muâmelenin tafsîlini bu fakîr bir başka yerde yazmıştım. Oradan bulup okuyabilirsiniz.

Şunu da arz edelim ki, berzah-ı sugra [kabir] hayâtı sona erince, berzah-ı kübra [kiyâmet] hayatı ve hâlleri başlar. Dağılan parçalar, çürümüş, erimiş kemikler toplanır ve dağılmış beden eski hâline gelir. O zaman kurb devlet ve ni'meti asâleten maddî bedene olur ve: **“Biz ise, o yerde güçsüz düşürülenlere lütûfta bulunmak, onları önderler yapmak ve onları vâris kılmak istiyorduk”** [Kasas-5] âyet-i kerîmesi mucibince, bu kadar dünyevî mihnet ve şiddet görmüş, üzgün ve maksadına kavuşmamış, hayatın nice sillelerini yemiş, insanlardan ne eziyetler görmüş, emir ve yasaklar yükü altında ezilmiş, ölüm acısını tatmış, hâk

ile yeksân olmuş, ya'nî çürümüş toprak olmuş, ayrılık ateşiyle ve iştihak odunuyla yanmış ve murâdına ermemiş bu bedeni Arasat meydanında saltanat tahtına oturturlar ve tam bir izzet ve hürmetle âlem-i emr latîfelerinin imamı ve reisi yaparlar ve dünyadakinin aksine, ya'nî dünyada bâtın kurb muâmelelerinde asıl olup zâhir ona tâbi idi.

Şimdi zâhir asıl, bâtın ona tâbi olur. hatta şöyle demek daha münasîb olur: Bâtın eski nisbetinde olduğu hâlde, zâhire öyle bir kurb ve yakınlık derecesi verirler ki, bâtın kendi eski hâliyle severek ve isteyerek zâhire tâbi olacak ve kendi nisbetini onun nisbetinde yok ve değersiz görecektir. Allahın nehri gelince, İsânın nehri kalmaz.

Tenbîh: Bazı çok büyük evliyâ olur ki, bu dünyada iken, başkalarının yarın [kıyâmette] bulacaklarını burada bulurlar. Bugün onların zâhirî bâtınlarından yüksektir. Onu metbû, bunu tâbi' yaparlar ve dünyalarını âhret hükmünde kılarlar.

Onların âhretlerini buradan düşünmelidir ki, ne a'lâ mertebede olacaklar. Nitekim Müceddid-i Elfi Sânî hazretlerine (radiyallahü teâlâ anh), "Senin dünyanı âhret eyledik" hitabı geldi.

Beyt:

*Gerçi şu an gece işinin zamanı değil,
Makbûllerin bahtından
bu da imkânsız değil.*

Bilmek lâzımdır ki, nübüvvet kurbu âlem-i halkla alâkalıdır. Velâyet kurbu ise, âlem-i emirle alâkalıdır. Kimi kurb-i nübüvvetle süslerlerse, bu kemâl onun hakkında sâbit ve vârid olur.

Mısra':

Bu büyük devlettir, bugün kime verilir!

Söz başka tarafa gitti. Maksud sûrî cem'iyette olmanızdır ve "**Kişi sevdiği ile beraberdir**" mucibince, kendi büyükleri ile olarak muhabbet yolundan bir beraberlik kurmaktır. Uzakta kalmış olanları da duâ ile hatırlarsınız.

Vesselâmü aleyküm ve alâ men ledeyküm.

YÜZ ONUNCU MEKTÛB

Fakîr Muhammed Ubeydullaha. Âriflerin büyüklerinden Şeyh Ebû Saîd Ebûl-Hayr hazretlerinin bir rubâisini [kıt'asını, dörtlüğünü] açıklamaktadır:

Kıt'a:

*Onun zülfünü çeksen, bir uzun gece olur,
Kendi hâline koşan, sivri bir çengel olur.
Eğer kıvrımlarından bir düğüm açar isen,
Cihân cihân dolusu bir misk ü anber olur.*

Derler ki, Ebû Saîd Ebûl-Hayr hazretleri (kuddise sirruh) bu dörtlüğü kazâ ve kader hakkında söylemiştir. Bu fakîrin kısa aklına, bunun hâlli hakkında birkaç açıklama şekli geliyor:

Birinci vecih [şekil]: Allahu teâlâ kendi büyük hikmeti ile kendi kâmil kudretini, hikmet perdesi ile örttü ve hikmetinin gereği olan sebepleri, kudretinin altında gizledi ve kat'i emirler ve naslar ile kudretine da'vet eyledi ve de sebep ve hikmetin devâmına yol gösterdi ve kemâli, sebeble müsebbib arasını birleştirmede buyurdu ve bu ikisini birleştiren Ya'kub aleyhisselâmı Kitab-ı mecidinde övdü ve:

"Şübhesiz o ilim sâhibiydi. Çünkü ona biz öğretmiştik. Fakat insanların çoğu bilmezler" [Yusuf-68] buyurdu.

O hâlde nazarı hikmet âlemine olup, sebebler bağı ile bağlanan ve Hakîkî Müsebbibe (celle ve alâ) erişemeyen dalâlette kalır ve insanları yoldan çıkarır. Sebebleri tamamen ortadan kaldıran ve Hakîm-i Mutlakın (azze bürhânühü) hikmetinden gözünü yuman, Allahu teâlânın yüce makâmını işe karıştırmamış olur ve bütün işleri insanların kudretine havâle etmiş olur.

Ama sebebleri ortaya koyup, her şeyde hakîkî müessir Hak celle ve alâyı gören, doğru yolu bulmuş olur. Önceki iki tehlikeli yollardan kurtulmuş, insanları hidâyete sevk etmiş olur. Zülûf, mecâzen mahbûbun yüzünü örtendir. Hazreti Şeyhin rubaisinde, sanki kudretin yüzünü örten hikmetten kinâyedir.

Eğer onu kudretin yüzüne çekersen, kudreti onunla örtmüş olursun, yahud onu kendine çeker ve ona asılırsan ve kudreti ta'kib etmezsen, ondan uzun gece hâsıl olur. Ya'nî hidâyet nûru olmayan karanlık ve sapıklık yoluna girersin. Onu bırakırsan, ya'nî sebebleri hiç araya koymazsan, sivri bir çengel olur, ya'nî geniş ve sâde vücûdda darlık ve inkıbaz, sıkıştırma olur.

Mısra':

Kıvrımlarından bir düğüm açarsan,

Ya'nî sebebleri araya katar, âlemin kendine bağlanmış olduğu iğri düğümlere dokunmaz, eğriliği bir yolla düzeltmez isen, işin hakîkatine varamaz, düğümlerden, sıkıntılardan kurtulamazsın. Ama bunu becerirsen, sebeblerin yaratılmasındaki sırrı anlar ve düğümleri çözersen ve Allahu teâlânın sebeblere yüklediği sırrı ve vazîfeyi görürsen, iki tarafın darlığı ile meydana gelmiş düğümü açmış,

kurtulmuş ana yola girip Zülcelâl hazretlerine kavuşmuş olursun ve insanlara da bu seâdet yolunu göstermede rehnümâlık [rehberlik] yaparsın.

Cihân cihân dolusu bir misk ü anber olur.

Ya'nî çoklarının dalâletine [sapıtmasına] sebep olan zülûf bu durumda hidâyet vesîlesî ve yol göstericilik vazîfesi yapmış olur. Misk ve anber iyilikten, güzellikten, mutluluktan kinâyedir.

Ya'nî o zaman insanlar dalâletten hidâyete, felâketten kurtuluşun tatlı havası ve kokusuna kavuşurlar.

İkinci vecih: Kulların fiillerini [yaptıklarını] yaratan Hak teâlâdır. Lâkin kulun kesbi, Hakkın fi'linin yüzünü örtmektedir. Demek ki, zülûf kulun kesbinden ibârettir. Buna göre zülûf ona nisbet etmek, kulun kesbinin de Allahu teâlânın kudretine müstenid olmasındandır.

Eğer onu fi'lin yüzüne, ya da kendisine çekersen ve kulun fi'lini [yaptığını], kaderiye mezhebinde olduğu gibi, kulun yaratması bilersen dalâlete ve eğer kulun kesbini ihtiyârî bilmezsen cebre götürür, çengele takılırsın. O zaman tâatten ve kulluktan geri kalırsın.

Eğer kesb ile düğümü açarsan ve Hakkın vaz'ını ve emrini arada düşünürsen ve kulun fi'lini Allahu teâlânın yaratması ve kulun kesbinin bir araya gelmesi şeklinde bilersen cebr ile tefvîz arasındaki doğru yolu seçmiş, hidâyete kavuşmuş ve insanların da hidâyete kavuşmalarına sebep olursun.

Üçüncü vecih: Vahdet-i hakîkînin yüzünü örten kesreti, vahdet yüzüne çekip, şuhûd-i kesret sebebiyle, şuhûd-i vah-

deti elden kaçırırsan, kesretin, çokluk karanlıklarına düşer ve vahdetin nûrundan perdelenirsin. Eğer kesreti ortada bulundurur ve cem' mertebesinin müstehliki olur ve çeşit çeşit fiilleri bir fâ'ilin fi'li bilir, kulların hareketlerini bir titreme şeklinde düşünürsen ve sebepleri arada görmeyip hakîkî küfre düşersen, çengele takılır, ava çıkmışken kendin av olursun. İrşâd makâmını hakkıyla anlamamış olursun.

Eğer Allahu teâlânın masnû'u olan ve mertebelerden bir mertebe bulunan kesreti kendi yerinde tutar, ona tutulmaktan ve onun bağından kurtulursan, yahud kesrete konmuş esrarın düğümünü açarsan ve kesret aynalarında gaybî sırları mütâlaa edersen, ya'nî birinin şuhûdu [görünmesi] diğerinin şuhûduna mâni' olmazsa ve cem'den cem-ül cem'a ve cem'den farka koşarsan ve sebepleri arada görür ve kulların fiillerini Ehl-i Sünnet âlimlerinin bildirdiği gibi bulur ve kaza ve kader sırrına erişirsen, küfr-i hakîkîden İslâm-ı hakîkîye geçersen ve enbiyânın makâmı olan da'vet makâmına kavuşursan ki, nihâyet başa dönmektir demişlerdir, her taraf misk ü anber kokar, o zaman matlûbdan uzaklığa ve mahrumluğa sebep olan kesret, Ona kavuşmağa ve yaklaşımağa sebep olur ve bu yolla tekmîl ve irşâd makâmına kavuşturur.

Dördüncü vecih: Çok uğraşmadan ve zahmet çekmeden kazâ ve kader sırrı anlaşılabilir' a teşbîh, Onun zülfünü çeksen gece uzar dendi. Burada zülûf, Allahu teâlânın gayb-i hüviyyet olan zâtının yüzüne çekilmiş teayyün perdesinden kinâyedir. Lâ teayyün mertebesini müteayyin yapıyor. Eğer o perdeyi aradan çekersen ve

kaldırırsan ve onun ötesine koşarsan gayb zulmeti ortaya çıkar ve yolu şaşırırsın.

Çünkü Lâ teayyün olan teayyünün ötesinde seyr ü sülûk, ma'rifet ve şuhûd yoktur. O mertebe-i ulyâdan, mahrumluktan başka nasîb yoktur, demişlerdir. Bırakırsan işe çengel karışır. Ya'nî teayyün perdesini kendi hâline bırakır ve onu istersen, seni avlarlar ve seni senden başkasından alırlar, eğer onun ehli isen. Sâdık tâlib burada zât-ı bahttan ve gayb-i hüviyyetten tam mahrumluk ve mahcubluk anlarsa, onun için iyiliktir.

Eğer kıvrım ve düğümlerden birini açarsan, ya'nî bu teayyünün hakîkatini, olduğu gibi anlarsan ve ondaki ikilik görünen düğümü çözersen, bilirsin ki, bu teayyün Allahu teâlânın zâtında sadece itibârdır ve müteayyün üzerine asla bir ziyâdeliği yoktur. Ve yine bilirsin ki, bu perde, hangi inkişaf ve görüntüyü örten bir perdedir.

Nitekim Mevlânâ Câmî hazretleri buyurur:

*Sen ey gonca ağızlı, dedim o gül yüzlüme,
İşve, cilve ederek, örtme yüzünü her an.
Güldür, dedi: Benzemem dünya güzellerine,
Perde varsa ayanım, perde yok ise nihân.*

Dünyalar dolusu misk ü anber kokusu gelir. Ya'nî o perde mahrumluktan kurtulur ve nasîbsizlikten halâs bulur ve o nişânsızdan bir nişân verir, matlûbu meksûf ve görünen yapar, işte o zaman misk ü anber yayılır ve kavuşma kokusu bahşedilir de, Lâ Yezâlin muhabbet şarabı ile kendinden geçer.

Vesselâm alâ menittebe'el-hüdâ.

(Süleyman Kuku -A.Fârûk Meyân-, Mektûbât-ı Ma'sûmiyye, 1/263-271)

ZİKİRLER, DUÂLAR VE FAZÎLETLİ AMELLER

HAYIRLARA NÂİLİYET, ŞERLERDEN EMNİYET, ŞİFÂ VE RIZIK BEREKETİ İÇİN HİCRÎ AYIN BAŞINDA YAPILACAK MÜHİM VAZİFELER

1) Hicrî ay başında hilâl görüldüğü zaman (15 Kasım Pazar akşamı) o ay içerisinde hayırlara kavuşup şerlerden emîn olmak için **Rasûlüllâh** (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bâzı duâlar okurdu.

Bu hususta farklı rivâyetler mevcuttur. Kaynaklar için bkz.:

(Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, rakam:22790, 37/453); (İbnü Hibbân, es-Sahîh, rakam:888, 3/171); (Ebû Dâvûd, es-Sünen, rakam:5092, 4/324); (Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, rakam:22790, 37/453); (et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-kebîr, rakam:9191, 9/243); (et-Taberânî, Kitâbu'd-Du'â, rakam:909-910, 2/1225-1226)

Her Ayın Hilâli Görüldüğünde Okunacak Duâlar

«اللَّهُ أَكْبَرُ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذَا الشَّهْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ الْقَدْرِ وَمِنْ سُوءِ الْمَحْشَرِ»، «اللَّهُمَّ أَهْلُهُ عَلَيْنَا بِالْأَمْنِ وَالْإِيمَانِ وَالسَّلَامَةِ وَالْإِسْلَامِ وَالتَّوْفِيقِ لِمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى رَبُّنَا وَرَبُّكَ اللَّهُ»، «أَمَنْتُ بِالَّذِي خَلَقَكَ.» (3 kere), «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي ذَهَبَ بِشَهْرِ رَبِيعِ الْأَوَّلِ، وَجَاءَ بِشَهْرِ رَبِيعِ الْآخِرِ»، «اللَّهُ أَكْبَرُ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذَا الشَّهْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ الْقَدْرِ وَمِنْ سُوءِ الْمَحْشَرِ»، «هِلَالَ خَيْرٍ وَرُشْدٍ.» (3 kere), «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ هَذَا الشَّهْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ.» (3 kere), «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذَا الشَّهْرِ؛ فَتَحَهُ وَنَصَرَهُ وَنُورَهُ وَبَرَكَتَهُ وَطُهُورَهُ وَرِزْقَهُ وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا بَعْدَهُ»، «اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ الَّذِي خَلَقَنِي وَخَلَقَكَ وَقَدَّرَ لَكَ مَنَازِلَ وَجَعَلَكَ آيَةً لِلْعَالَمِينَ.»

2) **İmâm-ı Sübkî** (Rahimehullâh)ın beyânına göre; yeni ay görüldüğünde (15 Kasım Pazar akşamı) bu duâları okuduktan sonra Tebârike Süresi'ni okumak sünnettir. Zîrâ onun bir ismi “Münciye” yâni “Kurtarıcı”dır.

Ayrıca o okunduğunda sekînet (feyiz, bereket ve telaşlardan yatışma) nâzil olur. Bu sûre bir ayın günleri sayısınca otuz âyet olduğundan, her bir âyeti hilâl görüldüğünde kendisini okuyan kişiyi, ay boyunca her bir gün gelecek felâketlerden muhâfaza eder. (İbnü Hacer el-Heytemî, İthâfü ehli'l-İslâm, sh:109; Nu'mân el-Âlûsî, Ğâliyetü'l-mevâ'ız, sh:30)

3) İmâm-ı Bistâmî (Rahimehullâh)ın beyânı vechile; her kim ru'yet-i hilâl (gökteki ayın ilk görülme) vaktinde (**15 Kasım Pazar akşamı**) elini bedeninin üzerinde gezdirerek “**eş-Şâfi**” ism-i şerîfini 391 kere okursa **Allâh-u Te‘âlâ** ona zâhirî ve bâtınî hastalıklardan şifâ verir. (‘Abdurrahmân el-Bistâmî, Vasfû’d-devâ fi keşfi âfâtî’l-vebâ, sh:26; ‘Isâmüddîn Taşköprîzâde, Risâletü’ş-şifâ li-edvâi’l-vebâ, sh:76-77)

4) İmâm-ı Terîmî (Rahimehullâh)ın beyânı vechile; hilâl (yeni ay) görüldüğünde (**15 Kasım Pazar akşamı**) 41 kere Fâtiha-i Şerîfe okuyan kişi o ayın bereketlerine nâil olur ve şerlerinden emîn olur. (et-Terîmî, el-Vesâilü’ş-şâfi‘a fi’l-ezkâri’n-nâfi‘a, sh:451)

RABÎ‘ULEVVEL AYININ NAMAZLARI

Yirmi Birinci Gün (7 Kasım Cumartesi günü) **Namazı**: İki rekât kılınır. Her bir rekâta Fâtiha’dan sonra bir kere Müzzemmil Sûresi okunur. Kişi namazdan sonra secdeye kapanıp kalp huzuruyla:

«يَا غُفُورُ! تَغْفِرُتَ بِالْغُفْرَانِ، وَالْغُفْرَانُ فِي غَفْرِ غُفْرِكَ يَا غُفُورُ!»

“Ey çok bağışlayan! Sen Ğufran sıfatıyla Ğaffâr oldun. Mağfiret Senin örtüp bağışlamanda gizlenmiştir. Ey Ğafûr!” diye zikreder ve ardından ne isteği varsa **Allâh-u Te‘âlâ**’ya arz eder(se biiznillâhi Te‘âlâ isteği kabûl olur). (Muhammed ibni Hatîriddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:52-53)

REBÎULÂHİR AYINDA KILINACAK NAMAZLAR

Üçüncü Gece (17 Kasım Salı gününü 18 Kasım Çarşamba gününe bağlayan gece) **Namazı**: Dört rekât kılınır. Her rekâta Fâtiha Sûresi’nden sonra herhangi bir sûre okunur. Namazın ardından 40 kere:

«يَا اللَّهُ! يَا بَدِيعُ!»

“Ey Allâh! Ey Eşsiz Yaratan!” diye zikredilir. (Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:53)

On Beşinci Gün (30 Kasım Pazartesi günü) **Namazı**: Bugünde kuşluk namazından sonra yedi selâmla on dört rekât namaz kılınır. Her rekâta Fâtiha’dan sonra 7 kere Alak Sûresi (İkra Bismi Rabbike) okunur. Namazın ardından ise 60 kere:

«يَا مَلِكُ تَمَلَّكَتِ بِالْمَلَكُوتِ، وَالْمَلَكُوتُ فِي مَلَكُوتِكَ يَا مَلِكُ!»

“Ey yüce mülk sâhibi! Sen bütün maddî-mânevî âlemleri sâhiplendin. Maddî-mânevî tüm âlemler Senin (hepsini kaplayan) yüce âlemin içerisinde gizlenmiştir. Ey yüce pâdişâh!” diye zikredilir.

Her kim bu namazı ömründe bir kere bile kılsa onun için özel bir mânevî hal hâsıl olur (mânâ âleminden hissedâr olur) ve kendisine yetmiş bin yıllık ibâdet sevâbı yazılır. (Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:53)

HER ÇARŞAMBANIN UĞURSUZLUĞUNDAN KORUNMAK İÇİN HER SALIYI ÇARŞAMBAYA BAĞLAYAN GECE OKUNACAKLAR

Mâü'l-Ayneyn Hazretleri'nin ehl-i hayırdan ve ehl-i ilimden olan güvenilir zatlardan naklettiğine göre, her çarşamba gecesi yâni salıyı çarşambaya bağlayan gece akşamla yatsı arasında:

100 kere: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ.»

100 kere: «يَا خَالِقُ!»

100 kere: «سُبُوْحٌ قُدُّوسٌ.»

100 kere de: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.»

okumaya devâm eden kişiyi Allâh-u Te'âlâ o sene inecek bütün belâlardan muhâfaza eder. (Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:168)

ÖLÜM HASTALIĞINDA OKUMAK NASİB OLANI, ALLÂH-U TE'ÂLÂ'NIN TASDİK BUYURACAĞI VE CEHENNEMİ KENDİSİNE HARAM EDECEĞİ ZİKİRLER

Eğarr Ebû Müslim (Radyallâhu Anh) şöyle demiştir:

عَنِ الْأَعْرَبِيِّ أَبِي مُسْلِمٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: «أَشْهَدُ عَلَى أَبِي سَعِيدٍ وَأَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا أَنَّهُمَا شَهِدَا عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ قَالَ: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ»، صَدَّقَهُ رَبُّهُ، فَقَالَ: «لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا، وَأَنَا أَكْبَرُ»، وَإِذَا قَالَ: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ»، يَقُولُ اللَّهُ: «لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا وَحْدِي»، وَإِذَا قَالَ: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ»، قَالَ اللَّهُ: «لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا وَحْدِي لَا شَرِيكَ لِي»، وَإِذَا قَالَ: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ»، قَالَ اللَّهُ: «لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا، لِي الْمُلْكُ وَلِي الْحَمْدُ»، وَإِذَا قَالَ: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»، قَالَ اللَّهُ: «لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِي»، وَكَانَ يَقُولُ: «مَنْ قَالَهَا فِي مَرَضِهِ ثُمَّ مَاتَ لَمْ تَطْعَمَهُ النَّارُ.»

“Ben Ebû Sa'îd (el-Hudrî) ve Ebû Hureyre (Radyallâhu Anhümâ)nın hiç şüphesiz Nebî (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)'in şöyle buyurduğuna şâhitlik ettiklerini haber veririm ki elbette Nebî (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

“Her kim ‘Allâh’tan başka hiçbir ilâh yoktur, Allâh her şeyden büyüktür.’ derse Rabbi onu tasdik eder ve: ‘(Kulum doğru söyledi.) Benden başka hiçbir ilâh yoktur, her şeyden büyük olan Benim.’ buyurur.

O kişi: ‘Bir olan Allâh’tan başka hiçbir ilâh yoktur.’ dediği zaman, (Allâh-u Te'âlâ): ‘(Kulum doğru söyledi) bir olan Benden başka hiçbir ilâh yoktur.’ buyurur.

Yine o kul: ‘Allâh’tan başka hiçbir ilâh yoktur. O tektir ve O’nun hiçbir ortağı yoktur.’ dediğinde (Allâh-u Te‘âlâ): ‘(Kulum doğru söyledi.) Benden başka hiçbir ilâh yoktur. Ben tekim, Benim hiçbir ortağım yoktur.’ buyurur.

O kul: ‘(Melik ve Hakk olan) Allâh’tan başka hiçbir ilâh yoktur, mülk O’na âittir, hamd O’na mahsustur.’ dediğinde ise, (Allâh-u Te‘âlâ): ‘(Kulum doğru söyledi.) Benden başka hiçbir ilâh yoktur, mülk Bana aittir, hamd Bana mahsustur.’ buyurur.

O kimse: ‘Allâh’tan başka hiçbir ilâh yoktur, Allâh’ın yardımı olmadan hiçbir gûnahtan dönüş ve hiçbir ibadete kuvvet yoktur.’ dediği zaman, (Allâh-u Te‘âlâ): ‘(Kulum doğru söyledi.) Benden başka hiçbir ilâh yoktur, Benim yardımım olmadan hiçbir gûnahtan dönüş ve hiçbir ibâdete kuvvet yoktur.’ buyurur.

İşte her kim bu kelimeleri hastalığında söyler de sonra ölürse (cehennem) ateş(i) onu yiyemez.” (et-Tirmizî, es-Sünen, rakam:3430, 5/492; İbnü Mâce, es-Sünen, Edeb:54, rakam:3794, 2/1246; en-Nesâî, es-Sünenü’l-kübrâ, rakam:9774, 9/18; Aynı mlf., ‘Amelü’l-yevmi ve’l-leyle, rakam:30, sh:151; İbnü Hibbân, es-Sahîh, er-Rikâk, rakam:851, 3/131; Ebû Ya‘lâ, el-Müsned, rakam:6153, 11/12; es-Süyûtî, Câmi‘u’l-ehâdîs, rakam:23247, 21/177; ‘Alî el-Müttakî, Kenzü’l-‘ummâl, rakam:3895, 2/232)

Bu zikirlerle sıhhatli zamânımızda dilimizi alıştırmalıyız ki ölüm ânında dilimiz bunları söyleyebilsin. Allâh-u Te‘âlâ cümlemize bu zikirleri okuya okuya huzûruna varmamızı nasîb eylesin. Âmîn!

Duânın Okunuşu:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.»

MÜCERREBÂT-I SENÛSÎ’DEN FAYDALI İLİMLER

1) Helâlinden Rızık Bolluğuna Nâil Olmak İçin

Cumâ Günü Okunacak Zikirler

(Meşâyih hazarâtı tarafından) helâl rızıkın bollaşması için tecrübe edilen şeylerden biri de; her cumâ günü ezan okunmaya başlarken, birinci ezan ile (hutbeden önce okunan) ikinci ezan arasında şu duânın yetmiş kere okunmasıdır:

«اللَّهُمَّ يَا غَنِيَّ يَا كَرِيمُ يَا ذَا الْفَضْلِ الْعَظِيمِ يَا وَاسِعَ الْعَطَاءِ وَالْكَرَمِ! اللَّهُمَّ اغْنِنِي بِحَلَالِكَ، وَاكْفِنِي بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ.»

“Ey Allâh! Ey Ğanî (hiçbir şeye muhtaç olmayan gerçek zenginlik sâhibi)! Ey Kerîm (iyilik yapmaya rağbeti ve mahlûkâtına ikrâmı bol olan kerem sahibi)! Ey büyük ihsân sâhibi! Ey bahşîşi ve ikrâmı bol olan!

Ey Allâh! Beni helâlinle zengin et ve Senden gayrisına (muhtaç olmama) karşı fazlınla bana kâfi gel.”

(Cuma günü) birinci ezan ile ikinci ezan arasında yetmiş sayısını tamamlamaya gayret edilmelidir.

Senûsî (Rahimehullâh) bu sadette şöyle demiştir: “**Üstâdım Abdurrahmân es-Se‘âlebî** (Rahimehullâh) cumâ namazından sonra da bu duâyı aynı şekilde okurdu. Şöyle ki cumâ namazının (farzının) iki rekâtından sonra kibleye yönelerek ve zikrini bitirinceye kadar kimseyle konuşmadan bu duâyı okurdu.

Ayrıca (bu zikir hakkında): ‘Bu duânın bereketini çok gördüm. Bu sebeple benim için rızkımda çok genişlik hâsıl oldu.’ demiştir.”

(Ey kıymetli okuyucu!) Sen de sana târif edildiği üzere her cumâ bunu okumaya devâm et ki bereketini bulasın. Bundan dolayı rızkımda genişlik, mahlûkât katında makbûliyet ve inşâallâh **Allâh-u Te‘âlâ** indinde de rızâ hâsıl olur. Zîrâ hiç şüphesiz bu duânın sırrı çok şaşırtıcı ve tesiri çok ilginçtir.

Allâh-u Te‘âlâ (sonsuz) iyiliği, keremi, fazlı, cömertliği ve ihsânı ile, sizi de bizi de bu duânın bereketiyle; helâl, temiz, kendisinde günah olmayan ve kazanılırken kimseye zulüm edilmiş olmayan bir rızıkla rızıklandırırsın. Zîrâ hiç şüphesiz O her şeye gücü yetendir. (es-Senûsî, el-Mücerrebât, -Mücerrebâtü Diyerbî hâmişi-, sh:69-71)

2) Rızık Bolluğu İçin Kendisinde Özel Bir Sır Olan Kıymetli Bir Duâ

Rızık bolluğu husûsunda özel bir sırâ sâhip olan bir duâ vardır ki; her kim özellikle cumâ namazlarından sonra olmak üzere her vakit namazdan sonra bunu okumaya devâm ederse, **Allâh-u Te‘âlâ** onu her korkutucu şeyden muhâfaza buyurur, düşmanlarına karşı ona yardım eder, Rabbi’nin yardımıyla (belâlardan) korunmuş olur, **Allâh-u Te‘âlâ** onu hiç ummadığı yerden rızıklara nâil eyler, geçimini kolay eder, borcunu ödetir, hâlini güzelleştirir, her hâli husûsunda onu kemâle ulaştırır, çünkü bu duâ kendisinden harcanıp hiç bitmeyen bir hazîne (misâli)dir ve çok şaşırtıcı sır(la)rı vardır.

Dua şöyledir:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، يَا اللَّهُ، يَا وَاحِدٌ، يَا أَحَدٌ، يَا فَرْدٌ، يَا مَوْجُودٌ، يَا جَوَادٌ، يَا صَمَدٌ، يَا بَاسِطٌ، يَا كَرِيمٌ، يَا وَهَّابٌ، يَا ذَا الطَّوْلِ وَالْإِحْسَانِ، يَا جَمِيلٌ، يَا تَوَّابٌ، يَا غَنِيٌّ، يَا مُغْنِيٌّ، يَا فَتَّاحٌ، يَا رَزَّاقٌ، يَا عَلِيمٌ، يَا حَيٌّ، يَا قَيُّومٌ، يَا رَحْمَنٌ، يَا رَحِيمٌ، يَا بَدِيعَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، يَا حَنَّانٌ، يَا مَنَّانٌ، يَا رَوْوْفٌ، يَا دَيَّانٌ، أَنْفَحْنِي مِنْكَ بِنَفْحَةٍ خَيْرٍ تُغْنِيَنِي بِهَا عَمَّنْ سِوَاكَ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ! ﴿إِنْ تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمْ الْفَتْحُ﴾، ﴿إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا﴾، ﴿رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ﴾، ﴿إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ﴾، ﴿نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِيرٌ الْمُؤْمِنِينَ﴾، ﴿وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ

الْحَكِيمُ، اللَّهُمَّ يَا غَنِيَّ، يَا حَمِيدُ، يَا مُبْدِئُ، يَا مُعِيدُ، يَا فَعَّالًا لِمَا يُرِيدُ، يَا رَحِيمُ،
 يَا وَدُودُ، يَا ذَا الْعَرْشِ الْمَجِيدِ، اِكْفِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ، وَأَغْنِنِي بِفَضْلِكَ عَمَّنْ
 سِوَاكَ، وَاحْفَظْنِي بِمَا حَفِظْتَ بِهِ الرُّوحَ فِي الْجَسَدِ، وَانصُرْنِي بِمَا نَصَرْتَ بِهِ الرُّسُلَ،
 وَلَا تُشِمْتْ بِي أَحَدًا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، يَا نِعَمَ الْمَوْلَى، وَيَا نِعَمَ النَّصِيرِ، وَلَا
 حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ
 وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا كَثِيرًا، عَدَدَ خَلْقِهِ وَرِضَاءِ نَفْسِهِ وَزِنَةَ عَرْشِهِ وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ، كُلَّمَا ذَكَرَهُ
 الذَّاكِرُونَ، وَعَفَلَ عَنْ ذِكْرِهِ الْغَافِلُونَ.»

“O Rahmân ve O Rahîm (olan) Allâh’ın ismiyle (duâ etmeye başlıyorum). Ey Allâh!
 Ey Vâhid (Zâtı’nda, isimlerinde, sıfatlarında ve fiillerinde tek olan, ortağı olmayan)! Ey
 Ehad (Hiçbir yönden ikincisi olma ihtimâli bulunmayan ve hiçbir vasfında hiçbir varlık-
 la ortaklığı olmayan)!

Ey Ferd (tek olan)! Ey Mevcûd (gerçek varlık sâhibi)! Ey Cevâd (pek cömert olan)!
 Ey Samed (her şey Kendisine muhtaç olan, Kendisi ise hiç bir şeye ihtiyaç duymayan)!

Ey Bâsîd (dilediğine, dilediği zaman, dilediği şekilde, dilediği ölçüde ve dilediği hu-
 susta genişlik veren)! Ey Kerîm (iyilik yapmaya rağbeti ve mahlûkâtına ikrâmı bol olan
 kerem sâhibi)!

Ey Vehhâb (yakında veyâ gelecekte herhangi bir karşılık beklemeksizin, muhtaç olan
 her varlığa istediğini bolca veren)! Ey bol lütuf ve ihsân sâhibi! Ey Cemîl (çok güzel-
 lik sâhibi)! Ey Tevvâb (tevbeleri çokça kabûl eden)! Ey Ğaniyy (hiçbir şeye muhtaç
 olmayan ve gerçek zenginlik sâhibi)! Ey Muğnî (mahlûkâtının ihtiyâcını giderip onları
 Kendinden gayri her şeyden ihtiyaçsız kılan)!

Ey Fettâh (hayır ve rızık kapılarını çokça açan)! Ey Rezzâk (çokça rızık veren)! Ey
 Alîm (gizli-âşikâr, küçük-büyük her şeyin görünen ve görünmeyen tüm yönlerini hak-
 kıyla bilen)!

Yâ Hayyu! (Ey ölmesi ve yok olması düşünülemeyen hakîkî ve ebedî hayat sâhibi!) Yâ
 Kayyûm! (Ey hiçbir konuda başkasına ihtiyaç duymayıp Zâtı ile kâim olan!)

Yâ Rahmân! (Ey dünyâda mümin-kâfir ayırmaksızın her bir kuluna son derece acı-
 yan!) Yâ Rahîm! (Ey âhirette yalnız îmân edenleri son derecede esirgeyecek olan!)

Ey gökleri ve yerleri eşsiz yaratan! Ey celâl ve ikrâm sâhibi!

Yâ Hannân! (Ey çok merhamet sâhibi!) Yâ Mennân! (Ey çok iyilik sâhibi!) Yâ Raûf!
 (Ey çok esirgeyen!) Yâ Deyyân! (Ey kıyâmet günü, herkesin dünyâdayken yaptıklarının
 karşılığını hakkıyla veren!)

(Ey Allâh!) Kendisiyle beni, Senin gayrından ihtiyaçsız bırakacağıın, hayırlı bir rüzgârı tarafından bana (doğru) estir (ve böylece beni bol rızıklara nâil eyle). Şüphesiz Sen her şeye hakkıyla gücü yetensin. Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle (duâmı kabûl eyle)!

‘Eğer fetih talep ediyorsanız, işte muhakkak size fetih gelmiştir.’ (el-Enfâl Sûresi:19’dan) (âyet-i kerîmesinin sırrını tecellî ettirerek bize bol rızıklar ver.)

‘(Habîbim!) Gerçekten Biz sana pek açık tam bir fetihle büyük bir fetih nasîb ettik.’ (el-Feth Sûresi:1) (âyet-i kerîmesinin hürmetine bize de her hususta yardım eyle.)

‘Ey Rabbimiz! Bizimle kavmimizin arasında hak (ve adâlet) ile hüküm ver. Hüküm verenlerin hayırlısı ancak Sensin.’ (el-E’râf Sûresi:89’dan) (âyet-i kerîmesinde zikredildiği üzere bizim hakkımızda bol rızık ve hayırla hüküm ver.)

‘Allâh size yardım ederse, artık sizi yenecek hiçbir kimse yoktur.’ (Âl-i İmrân Sûresi:160’dan) (âyet-i kerîmesindeki nusret sırrını bizde de tecellî ettir.)

‘Allâh’tan büyük bir yardım ve pek yakın bir fetih (yakında sizlere ihsân edilecektir)! (Yâ Muhammed!) O müminleri (iki cihan saâdetiyle) müjdele.’ (es-Saff Sûresi:13’dan) (âyet-i kerîmesinde zikrettiğin fethi bizlere de nasîb eyle.)

‘Zâten yardım sâdece Azîz ve Hakîm olan Allâh katındandır.’ (Âl-i İmrân Sûresi:126’dan) (âyet-i kerîmesinde ifâde ettiğin yardımı husûsen bol rızık hakkında bizlerde de tahakkuk ettir.)

Ey Allâh! Ey Ğaniyy (hiçbir şeye muhtaç olmayan gerçek zenginlik sâhibi)! Ey Hamîd (bütün hamdler Kendisine mahsûs olan)! Ey Mübdî (mahlûkâtı yoktan vâir eden)! Ey Mu’îd (canlıları ölümlerinin ardından diriltip iâde eden)! Ey dilediğini hakkıyla yapan!

Ey Rahîm (âhirette yalnız îmân edenleri son derecede esirgeyecek olan)! Ey Vedûd (itâatkâr kullarını çok seven)! Ey Arş’ın sâhibi, (Zât’ı ve sıfatları çok yüce olan yegâne) Mecîd!

Haramına karşı bana helâlinle kâfi gel ve fazl(-u ihsân)ın ile beni Senden gayrine muhtaç etme. Rûhu cesedin içerisinde muhâfaza ettiğin kudret ile beni de (her türlü şerden) hıfz eyle.

Peygamberler(in)e yardım ettiğin gibi bana da yardım eyle. (Başıma kötü şeyler gelmesinden muhâfaza ederek) bana karşı hiçbir kimseyi sevindirme. Zîrâ şüphesiz Sen her şeye gücü yetensin.

Ey ne güzel Mevlâ ve ey ne güzel yardımcı (olan Allâh)! O yüce ve büyük olan Allâh-u Te’âlâ’nın yardımı olmadan hiçbir gûnahtan dönüş, hiçbir ibâdete de kuvvet yoktur.

Allâh-u Te’âlâ mahlûkâtının adedince, Zâtı’nın rızâsını kazandıracak kadar, Arş’ın ağırlığına, (sonsuz) kelimelerinin (bitmez tükenmez) mürekkebi kadar, O’nu zikredenler zikrettiği sürece ve O’nun zikrinden gaflet edenler gâfil olduğu müddetçe, Efendimiz Muhammed’e, Ehl-i Beyti’ne ve sahâbesine çokça salât ve bolca selâm eylesin.” (es-Senûsî, el-Mücerrebât, -Mücerrebâtü Diyerbî hâmişi-, sh:71-74)